

ΜΑΡΤΙΟΣ 1873. = ΤΕΥΧΟΣ ΜΓ'.

Η ΘΕΙΑ ΧΑΡΙΣ.

Ὅτε ἡ χρυσὴ μαρμαρυγὴ τοῦ ἀστρου τῆς ἡμέρας
 βλάθει 'ς τὰς γωνίας μας τὰς ὑπογειοτέρας,
 χέει κ' ἐκεῖ αὐγὴν
 Ζωοποιῶν ἢ λάμψις του καὶ ἠδονὴ γλυκεῖα
 Ζωῆς ἐγείρεται τερπνῆς καὶ πᾶσα κατοικία
 φαιδρύνει' εἰς τὴν γῆν.

Κ' ἡ δρόσος, ὅτε 'ς τῶν φυτῶν τὰ φύλλα ἐπιπίπτει,
 Ζωὴν τοῖς εἶδει γλυκεράν, κ' ἡ χλόη ἀνακύπτει
 καὶ ὀρθοῦται ζωηρά

Ἄνω τῆς γῆς. Πλήρης ζωῆς σκιρτᾷ ἡ φύσις πᾶσα,
 Ἀγάλλεται κ' ἡ ἀηδὼν τῶν θάμνων τῆς ἐκπύσσα
 ἐκπέμπει ἠχηρὰ

Τὰ θεῖα τῆς μελίματα. Τῶν ζωηφόρων κόλπων
 Τοῦ Αἰωνίου μας Πατρὸς, ὅν δι' ἠδῶν εὐμόλπων
 οἱ Ἄγγελοι ὕμνουσιν

Διὰ παντός, ἐκχέεται ἡ ζωογόνος χάρις
 εἰς τοῦ ἀνθρώπου τὴν ψυχὴν—Εἰ, ἄνθρωπε, ἐφθάρης,
 καὶ σκότη σὲ κυκλοῦν,

(ΜΕΝΤΩΡΟΣ Τόμ. Δ'. Τεύχ. ΜΓ').

Χριστιανέ! ἀβουλιῶν—ἀνάτειν' εἰς τὰ ὕψη
 τοὺς οὐρανοὺς, δεόμενος! —Ἐν βλέμμα γὰ σοὶ ρίψη
 εὐνοϊκὸν ἀρκεῖ

Ὁ Κύριος—ἡ Χάρις του θερμῆ, ἀκτινοβόλος
 Σὲ καταναγάζει παρευθύς, καὶ φωτισμένος ὁλος
 ὁ νοῦς σου διατικεῖ.

Τὴν θέλῃσόν σου εἰς ὁδοὺς τραπεύσων ἀκωνοῦσαι,
 Τὴν ἐπιστρέφει ἐξ αὐτῶν καὶ ἀνοίγεται ῥοδῶδες
 ἔμπρὸς αὐτῆς λειμῶν!

Εὐρήνη καὶ ἀγαλλίαις εἰς τοῦτον βασιλεύει,
 Δίδει νόμα ἀρετῆς τὸ πᾶν ἐκεῖ ἀρδεύει
 καὶ ὁ φοβερός χειμῶν

Τοῦ μοχθηροῦ ἐγωῖσμοῦ, τῆς φαύλης φιλατίας
 Δὲν νεφελοὶ τοὺς οὐρανοὺς, φρικώδεις τρικυμίας
 ἐγείρων τῶν παλῶν!

Τῆς τοῦ Ὑψίστου Χάριτος τὸ γαλιναῖον πνεῦμα
 Τείνει αἰθρῶν ἰατρῶν, καὶ δροσοδόλον ρεῦμα
 κλίσεων ἀγαθῶν

Πληροῖ τὸ ἦθος τῆς ψυχῆς, ἢ τῆς ἐξουσίας
 —Ὁ ἄπιστος ἀγέρωχος, κακόνους ἀνωρθώθη,
 καὶ κρᾶζει μανικῶς:

« Τί ταῦτα ; — Χίμαιρα βεινή μεσαιωνίων χρόνων,
 » Πῶς ἔχει ἡ ἀλήθεια κ' ἡ ἀρετὴ τὸν ὄρανον
 λέγεις φανταστικῶς ;
 —
 » Ὅχι ! ὁ λόγος τῶν βροτῶν φωτὸς εἶνε ἔσται,
 » Πῶν δ' ἀγαθὸν γινόμενον τυχεῖα ἀρμονία,
 » καὶ εὐνοια καρῶν ! »
 —
 « Οἱ μὴ βλασφημεῖ, ἀθλίε ! — Τίς σ' ἔδωκε τὸν λόγον ;
 Τίς ὑπεράνω δι' αὐτοῦ σ' ἔθηκε τῶν ἀλόγων ;
 Καὶ διὰ γλυκερῶν

Ἀκτίνων σοῦ ἐκύκλωσε τὸν νοῦν καὶ τὰς αἰσθήσεις ;
 Πρὸς ζήτησιν τοῦ ἀληθοῦς καὶ τοῦ καλοῦ τὰς κλίσεις
 ποῦ εὔρες ; τίς αὐτῶν
 Τὴν τόσον ἀγαπασερῶν παρήγαγ' ἀρμονίαν ;
 Τίς τῶν καρῶν διεπέχε τὴν εὐνοσον παρῖαν,
 τὴν τόσον θαυμαστήν ;

Ὁ ἄπιστε ! πρῶτον : Κέντρον τῆς Ἀληθείας
 Ὑπάρχει ἐν ἀπόλυτον Τρεῖς ὑποστάσεις Θείας
 ἔχον ἐν ἑαυτῇ,
 Ὡς σοὶ τὸ ἀπεκάλυψε τὴν ἀρχα σου φάσεως
 Αὐτοῦ ὁ Λόγος, κ' ἄγειν μυστήριον τελέσεως
 θυσιόητον αὐτοῦ

Τῷ φιλονεικῶ σου νοῖ ! — Αὐτὸ πηγὴ σοφίας
 Ὑπάρχει σοὶ ἀέναντος καὶ πάσης ἀρμονίας,
 εἰς ἣς τὸ ἀγαθὸν
 Πηγάζει πᾶν. — Τὸ εὐτακτὸς καὶ πείραλλον σημεῖον
 Τοῦτο Θεὸν ἐνδομάξας καὶ φωτισμοῦ ταμίον
 ἀκένωτον, λαθῶν

Τὸν φαῦλον σου ἐγωισμόν, ὅστις σὲ παρεκτρέπει
 εἰς ἀκνωθῶδες ἀτραπούς, εἰς ὧν ὁ νοῦς σου δρέπει
 σοφίσματα ἐμπαθῆ !
 Τοῦ ἐξοθαριμένου ἤθεός σου θιαπεύοντα τὰς τάσεις !
 Σπεύσον νὰ τεύξης εἰς ἐρῶν συλλογισμῶν ἐντάσεις
 τὰ ὄμματ' ἀπαθῆ !

Ὅχι Χάρις τούτου τοῦ Θεοῦ ὦ ! εἶθε τὰς καρδίας
 Ἡμῶν νὰ ἐπισκεπτήται. Τὴς ὀλίφεις, τὰς ἀνίας
 Αὐτὴ ἀποσεβῆ !
 Ἄν παύση πρὸς τὴν εἴησιν ὁ νοῦς πλὴν ἀποκλίτων
 Καὶ τῶν τοῦ Γ'νοῦ σεαυτοῦ ζωοποιῶν ἀκτίνων
 δοχεῖον ἀποθῆ !

Ἄν παύση ἐν τοῖς σπλάγγνοις μας, ὡς ἐν δεινοῖς σπηλαίοις
 Μυκνόμενος μανιωδῶς ἐν ἥχοις φρικαλέοις
 ὁ τερπνῶδες ἦχο
 Τῆς ἐμπαθοῦς ἀνατροφῆς, τοῦ μίσους πρὸς ἀλλήλους !
 Ἄν παύση διεγείρουσα κινήσεις τοῦ ἀφίλου
 ἀμειψῶν ἢ χεῖρ !

Κ' ἀν ἀνηγήσῃ ἔς τοὺς μυχοὺς, ἔς τὰ βῆθη τῆς καρδίας
 Τὸ μέλος τῆς τοῦ Ἰησοῦ σεπτῆς διδασκαλίας
 Ἰὸ λέγον : κηλογορᾶν
 » Τρέφετε ἐν τοῖς σπλάγγνοις σας ἀγάπην ἀμοιβαίαν,
 » Πρὸς τοὺς ἐχθρούς σας ἔχετε διαθέσειν γενναίαν,
 » Φιλίαν ἱερᾶν ! »

Ἄν παύση τέλος τὸ βεινὸν τῆς εὐπαθείας πνεύμα
 Τὰ ἦθη εἰς τῶν ἔθνων τὸ βορβορώδες ρεῦμα
 σῶρον ἐλεεινῶς !
 Καὶ ἐγγυθῆ ἡ ἱερὰ πνοὴ τῆς ἐγκρατείας
 Φωτοδολεῖ τῆς Χάριτος ὁ ἥλιος τῆς Θείας
 τότε ὁ φαινώδης !

Ἰὸ Σμῦρνη 1873. Σ. ΑΕΟΝΤΙΑΣ.

ΔΙΨΗΜΑΣ.

Ἐἶνε λίαν εὐχάριστος ὁ συλλογισμὸς, ὅτι ἡ Γραφὴ ἐγραφοῦ δι' ἡ-
 μάς, ὅτι τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, προῖδον ὅτι ὑπὸ τοιοῦτον γεγο-
 νός καὶ περιστάσεις ζωῆς ἠθέλωμεν ἔχει χρεῖαν ἀκριβῶς τοιού-
 των συμβουλῶν καὶ βοηθειᾶς, ἐνέπνευσε τοὺς ἀγίους ἄνδρας ἵνα
 γράψωσι ταῦτα εἰς βιβλίον, οὐχὶ διὰ τὸ καλὸν ἡμῶν μόνων, ἀλ-
 λά καὶ πάσης τῆς ἀνθρωπότητος ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τῆς συντελείας
 τοῦ κόσμου.
 Δὲν ὑπάρχει ἐν αὐτῇ ὑπόσχεσις, ἥτις δὲν ἀπαδείχθη μυριάκις
 ἀληθής. Δὲν ὑπάρχει προειδοποίησις ἐκ τῆς ὑπείας μυριάδες δὲν
 ὑπελήθησαν.

Ἡ Γραφὴ εἶνε καλὸς τις χάρτης, ὅστις περιέχει ἐν αὐτῇ πᾶν
 ὅτι εἶνε ἀναγκαῖον ὁ ναυτὴς νὰ γνωρίζῃ. Αἱ ἀλήθειαι τῆς οὐδέ-
 ποτε παλαιούτων, — Δύναται ν' ἀναγνωσθῆ μυριάκις καὶ ὅμως οὐ-
 δέποτε νὰ χάσῃ τὴν γλυκύτητα καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τῆς — ἀπ' ἐναν-
 τίας ἀπεδείχθη ὅτι ἔσον πεπιστώτερον ἀναγνωσκῆται καὶ ἐξετά-
 ζεται τόσον ὠραιότερα, διδακτικωτέρα καὶ ὑψηλότερα φαίνεται.

Εὐσεβὴς τις πολιτικὸς τῆς Ἀγγλίας, ὅστις εἶχε διέλθει τὴν
 Γραφὴν πολλάκις, ἐρωτηθεὶς ποτε, ἐάδομενον τούτης εἶν, ὑπὸ τῆς
 Ουγατρὸς του τί ἀνεγίνωσκον, ἀ' Ἀναγινώσκω — εἶπε — νείκη Καὶ
 τῷ ὄντι ἡ Γραφὴ παρουσιάζει πάντοτε εἰς τὸν ἐπιμελῆ ἀναγνώ-
 στην τῆς νέα πράγματι ἀποκαλύπτει αὐτῷ νέους θησαυρούς ὑπο-
 μιμνήσκει νέα θέματα πρὸς συλλογισμὸν καὶ μελέτην.

Οὐδὲν ἄλλο βιβλίον πλὴν τῆς Γραφῆς ἔχει τὴν θαυμασίαν ταύ-
 την δύναμιν καὶ μόνον οἱ μὴ ἀναγινώσκοντες αὐτὴν συχνὰ καὶ
 μετ' ἐπιμελείας τὴν θεωροῦσιν ὡς ξηρὸν καὶ ἀνευ ἐνδιαφέροντος
 βιβλίον. (Ἐκ τοῦ Ἰακώβου τῆς Ἀνατολῆς.)

ΛΟΓΟΣ

Περὶ τῆς ἐπιρροῆς τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐπὶ τῆς κοινωνίας.

« Ἐγὼ φῶς εἰς τὸν κόσμον ἐκλήθην, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων
 εἰς ἐμὲ ἐν τῇ σκοτίᾳ μὴ μείνη. » (Ἰωαν. 16. 40).

Ἐάν ὁ Χριστιανισμὸς ἔρχεται ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, ὡς ὁ Θεὸς του
 ἀρχηγὸς λέγει, « ἀγὼ παρὰ τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθον » (Ἰωαν. 15. 28.)
 ἡ πρόδοξος αὐτοῦ πρέπει νὰ ἀποδεικνύηται ἀπὸ τὰ ἔργα τῆς ἀγάπης,
 τῆς καθαρότητος καὶ εὐφροσύνης, ἀπερ δέον νὰ φαίνωνται ὅπουδῆ-
 ποτε πορεύεται. Ἐάν ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ ἦνε θεία, ἡ ἐπιρροαὶς αὐτοῦ
 πρέπει θετικῶς νὰ ἦνε καλὴ, ἂν ἦτο δυνατόν ν' ἀποδειχθῆ ὅτι
 ὁ Χριστιανισμὸς ἀντίκειται ἀληθῶς εἰς τὴν ἀτομικὴν ἢ κοινωνι-
 κὴν εὐτυχίαν τοῦ ἀνθρώπου, τότε ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει οὗτος δὲν
 ὀκῆτο δυνατόν νὰ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐκείνου τῆς ἀγάπης, α ὅς-
 τις τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἀνατέλλει ἐπὶ πονηρούς καὶ ἀγαθοὺς καὶ
 βράχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους (Ματθ. 6. 45). Ἐνταῦθα λοι-
 πὸν γεννᾶται ἡ ἐρώτησις, ὁ Χριστιανισμὸς ἐξήσκησε τοιαύ-
 την εὐεργετικὴν ἐπιρροασιν ἐπὶ τοῦ κόσμου, οἷα εἶνε ἱκανὴ νὰ
 παρέλθῃ τοῦλάχιστον ὑποθετικῆν ἀπόδειξιν ὅτι οὗτος προῆλθεν ἐκ
 Θεοῦ καὶ οὐχὶ ἐξ ἀνθρώπου ; Ἡ ἀπόκρισις ἡμῶν πρὸς τὴν ἐρώ-
 τησιν ταύτην εἶνε ἐμπρατικῶς καταρατικὴ λέγομεν μετὰ θάρρους
 καὶ τόλμης « Μάλιστα. » Καὶ βεβαίως πιστεύομεν ὅτι, ἂν πάν-
 τες, ὅσοι ἀλλως πως φρονοῦσι περὶ αὐτοῦ, ἦθελον ἐξετάσει εἰ-
 λικρινῶς τὴν ἐπιρροασιν αὐτοῦ, ὅκ ἐπέβητο βεβαίως ὅτι ὁ Χρι-
 στιανισμὸς πηγάζει ἐκ τοῦ Θεοῦ. Ἄν δὲ αἱ ἀξιώσεις τοῦ συστήματος
 τούτου ἔκρηπε νὰ δοκιμασθῶσιν εἴτε διὰ τῶν ἀρχῶν τῆς χρησι-
 μότητος εἴτε διὰ τοῦ κανόνος τοῦ χρησίου, καὶ τότε ἀνάγκη τὸ
 ἀποτέλεσμα δὲν ὀκῆτο ἐναντίον ἡμῶν. Ὁ Χριστιανισμὸς μετὰ
 τοιαύτην δοκιμασίαν ὀκῆ εὐεργετὴν τὸσφ ἀληθῶς ἀγαθοποιὸς ἐν πᾶσι
 τοῖς σκοποῖς αὐτοῦ καὶ τὸσφ μᾶλλον καλοκῆχατος ἐν τῇ ἐπι-
 δράσει, ἢν οὗτος ἀποδέμει τοῖς ἀποδοχομένοις αὐτῶν καὶ μάλιστα
 ἄτε ἀφορῶν εἰς τὰ ὑψίστα συμφέροντα τοῦ ἀνθρώπου, ὅσφ πᾶσαι
 αἱ ποιητικαὶ εὐεργετικαὶ διατάξεις καὶ καλοκῆχατοι ὄψεις τῆς φύ-
 σεως, ἦγουν ἡ εὐφρόδουτος ἐπιστροφή τῆς πρωίας καὶ τῆς ἐσπέρας,
 ἡ βαλσαμώδης πνοὴ τῆς ἀνοξείας, ἡ θαρμὴ ἐρουρπότης τοῦ θέρους,
 αἱ Ἰλαραὶ ἡμέραι τοῦ φθινοπώρου καὶ ἡ ἀγρία καὶ πνευματικὴ με-
 γαλειότης τοῦ χειμῶνος. Πᾶσαι αὗται αἱ ἀλλαγαὶ ὑπερβαίνουσι
 τὴν δύναμιν τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὸ παράγειν ἢ κυβερνᾶν, καὶ ἡ ἐπιρ-
 ροὴ τῶν ἀπανταχοῦ εἶνε αὐτιμῶδες καλὴ. Ἐάν αὗται ἐπάγωσιν ἡμᾶς
 νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ἡ ὕλη τῆς κτίσεως εἶνε τὸ ἔργον τοῦ ὑψίστου
 Κυρίου, ὁ Χριστιανισμὸς, εἰλικρινῶς ἐξεταζόμενος, εὐραθίζεται
 οὐχ ἦτον ἡ ὀρησκία τοῦ Θεοῦ, ὅσον ἡ φύσις εἶνε τὸ ἔργον
 Αὐτοῦ.

Ἐν τῷ Χριστιανισμῷ ὑπάρχει δραστηνὴ τις δύναμις ἱκανὴ εἰς
 τὸ πολιτίζειν καὶ τὸ ἀνοψῶν, εἰς τὸ μεταρροθμίζειν καὶ τὸ τελειο-
 ποιεῖν. Αὕτη εἶνε ἡ ἐμφυτος προσπάθεια τούτου τοῦ Θεοῦ συσῆ-

ματος. Ὅπουδῆποτε εὐρίσκειται τὰς ἀρχὰς αὐτοῦ καλῶς ἐννοου-
 μένας καὶ τὰ πραγαγέματα αὐτοῦ πιστῶς ἐπιτελούμενα, ὀκῆ κα-
 τονόησται εὐθὺς, ὅτι ἐκεῖ τὸ Θεῖον τοῦτο σύστημα ἀποτελεῖ
 τὴν χάριν, τὴν ἰσχύν, τὴν καθαρότητα καὶ τὴν τελειότητα τῆς
 κοινωνικῆς καὶ πνευματικῆς ζωῆς. Τῷ Χριστιανισμῷ μᾶλλον
 ἐσμέν ὀφειλέται διὰ τὴν κομψότητα, τὴν εὐαγγελισμῶν καὶ τὰς
 παραμυθίας τῆς πολιτισμένης ζωῆς ἢ παντὶ ἄλλῳ Θεσμῷ καὶ
 νόμῳ, καὶτοι οὖν ἐλλείπον συναισθανόμεθα τοῦτο. Οἱ ἄνθρωποι
 χάρως, ἥτις πρὸ πολλοῦ ἀπολαβεῖ τῶν εὐλογιῶν τοῦ Χριστιανι-
 σμοῦ, μὴδὲ ἐκτιμᾶσι τὸ πλῆθος τῶν κοινωνικῶν εὐλογιῶν,
 ὅς τινες ὁ Χριστιανισμὸς παρέτχε τῷ κόσμῳ οὗτοι, ἐκ τῆς
 φαινομένης ὕψους τῶν πραγμάτων κρινόντες, νομίζουσιν ὅτι
 τὰ ἀγαθὰ ταῦτα παρήχθησαν διὰ τῶν πολιτικῶν θεσμῶν καὶ διὰ
 τῆς παιδείας.

Ἐν τίνι καταστάσει ἦθελον ὑπάρχει ἡ Εὐρώπη, καὶ ὅσον ἀφορᾶ
 τοὺς κοινωνικοὺς Θεσμούς ἢ τὸν πολιτισμὸν αὐτῆς, ἀνευ τοῦ Χρι-
 στιανισμοῦ ; Ἡ ἀνθρωπίνῃ κοινωνίᾳ ὀκῆ ἠδύνατο ἴσως διὰ τῆς
 δυνάμεως, διὰ τῆς συμπράξεως καὶ τῆς ἐθνικῆς ἰσχύος καὶ τῆς
 τάξεως νὰ κάμῃ πρόδόν τινα πρὸς τὸν πολιτισμὸν, καὶ μάλιστα
 ὄλλοι ὀκῆ ἐρῶνον πιθανῶς εἰς τινα ὑψηλὸν βαθμὸν ἐξωτερι-
 κῆς κοσμιότητος καὶ εὐαγγελισμῶν πλὴν ὅσον ἀφορᾶ τὸ πλῆθος
 τοῦ λαοῦ, πολιτισμὸς ἀνευ Χριστιανισμοῦ δὲν εἶνε ἄλλο εἰμὴ
 διυλισμένος τις βερβαρισμὸς. Ἐἰ μέχρι τοῦδε εἶνε ὁ πολιτισμὸς
 τῆς Κίνας μεθ' ὅλον τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν ἀρχαιότητα αὐτῆς δι' ἡ
 καυχῆται ; Ὁ Χριστιανισμὸς δὲν ἐγένετο ἀποδοκτὸς ἐκεῖ, ὅσως
 καταστειλῆ τὴν πρόδον τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας ἢ δασιμύση
 τοὺς κοινωνικοὺς αὐτῆς Θεσμούς ἢ σχηματίσῃ ἐν οἰκιστικῶτε
 τρόπῳ τὸν χαρακτῆρα τοῦ λαοῦ αὐτῆς ; Ἄλλ' οἱ ἀντίπαλοι τοῦ
 Χριστιανισμοῦ προβάλλουσιν ἡμῖν σύστημα τι ἠθικῆς ἐπικρατού-
 σης ἐν ἐκείνῃ τῇ χώρῃ, ὅσαρ, ὡς αὐτοὶ διήχυρίζονται, εἶνε μᾶλ-
 λον ὑπέροχον τοῦ Χριστιανικοῦ. Ἔστι πρὸς στιγμὴν οὕτω τι
 λοιπὸν διέπραξες τὸ σύστημα τοῦτο ἐν τῇ Κίνα ; Αὕτη, καυχώ-
 μένη ἐπὶ τοσαύτῃ ἀρχαιότητι, καὶ χωρὶς τοῦ Χριστιανισμοῦ ἔ-
 πρεπε νὰ ἦνε τὸ μᾶλλον πολιτισμένον ἔθνος τῆς οἰκουμένης. Πῶ
 λοιπὸν εἶνε τὰ ἔργα τοῦ διανοητικοῦ αὐτῆς μεγαλείου, τὰ λαμ-
 πρὰ αὐτῆς κατορθώματα ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ, ἐν τῇ τέχνῃ καὶ ἐπιστή-
 μῃ ; ποῦ οἱ κοινωνικαὶ αὐτῆς Θεσμοὶ ; ποῦ αἱ ἐμπορικαὶ αὐτῆς ἐπι-
 χειρήσεις ; περιήλθεν αὕτη τὴν σφαιρᾶν καὶ περιέφερε μεθ' ἑαυ-
 τῆς τὰ ἀγαθὰ τοῦ πολιτισμοῦ εἰς τὰ μᾶλλον μεμακρυσμένα μέρη
 τῆς γῆς ; εἶνε ἀληθὲς ὅτι τῇ ὀφειλομένῃ ὑποχρέωσιν διὰ τινα προί-
 δοντα τῆς πολυτελείας καὶ τρυφηλότητος, ἀπὸν εἰσι τὰ τοπικὰ προί-
 δοντα τοῦ εὐδαιμονίου, ἀλλ' οὐχὶ καὶ διὰ προίδοντα τοῦ φωτισμοῦ.
 Στέλλει ἡμῖν μετὰξαν καὶ τείον, ἀλλὰ ποτὲ ἐπιστήμην καὶ συλ-
 λογισμὸν. Πολλὰ κακὰ ἀναμφιβόλως ὑπάρχουσιν ἐν ἡμῖν, κακὰ,
 τὰ ὅποια πολλὸ πρέπει νὰ οἰκτερωμεν, καὶ ἡ ἐξαρῶσις τῶν
 ὀποίων πρέπει ζωηρῶς νὰ ἐπασχολῆ τὴν μέριμναν ἡμῶν πλὴν
 γενικῶς πᾶσι μᾶλλον ὑπερέχουσιν αἱ χώραι τῆς Εὐρώπης ἐν
 τῇ κοινωνικῇ καταστάσει αὐτῶν συγκρινόμεναι μετὰ τῆς Κίνας ἢ
 μετὰ τῶν ἄλλων χωρῶν, εἰς ὅσας ὁ θεοποτισμὸς βασιλεύει, ἢ τοῦ
 ἀνθρώπου διάνοις ἐξασθενεῖ, τὰ δικαιοῦματα αὐτοῦ καταπα-

Ζηλιανδίας συνέτριψε τὸ τόξον καὶ τὸ δόρυ του, καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ καθωραίνθη μετὰ τῶν κοσμημάτων τοῦ παρῆτος καὶ ἠσυχου πνεύματος. Αἱ ἐσπαρμένα νῆσσι, αἵτινες ὡς πολὺν χρόνον ἴθιαι κοσμοῦσι τὴν Μεσημβρινὴν Ὀκεανῶν καὶ αἱ ὅποιαι, ἂν δὲν εἶχαν τὸν μολυσμὸν τῆς ἁμαρτίας, θὰ ἐφαίνοντο ὡς διαμοναὶ τῆς εὐδαιμονίας αὐτενεργείας.—Ἐθεώρησαν τὴν ἡὺ νέας τινὸς δημιουργίας πολλῶν μᾶλλον ἐνδεδεῖται τῶν ἰδιωτῶν των κοραλλίων καὶ νῦν φοιτοῦσθαι μετὰ τὸ φῶς τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἡ ζωὴ τῆς Γροιλανδίας ἐλαμψεν ὑπὸ τὰς ἀκτίνες τοῦ ἡλίου τῆς δικαιοσύνης, καὶ αἱ καρδίαι τῶν Γροιλανδῶν ἐτάκην ἐν τῇ θεοφάνει τῆς Θείας ἀγάπης.

Ἄλλ' ἴσως ἐπιθυμῆτε νὰ μὴ ζητήσωμεν τοσούτον μακρὰν τὰς ἀποδείξεις τῆς εὐεργετικῆς ἐπιδράσεως, τὴν ὅταν ὁ Χριστιανισμὸς ἐξήρτησεν ἐπὶ τὰς τύχας τοῦ ἀνθρώπου. Τότε θὰ εὗρητε αὐτὰς ἐν τῇ μέσῃ ἡμῶν. Αἱ ἐξωτερικαί, αἱ ἠθικαί, αἱ ἐκπολιτιστικαὶ ἐπιδράσεις τοῦ Χριστιανισμοῦ φανεροῦνται ἐν παντὶ ἀνθρώπῳ. Αὐτὴ διακρίνεται τότε ἐν τῇ ἰδιωτικῇ ἕσῃ ἐν τῇ δημοσίῃ ζωῇ—ἐν τῇ οἰκτικῇ κούρῃ ἕσῃ ἐν τῇ ἀγορᾷ. Ἐπιφέρει πολλὰ μυστικὰ ἐπιδράσεις διαρκῶς ἐνεργοῦσαι ἐν τῇ ὕλικῃ κόσμῳ, αἵτινες, εἴτε συναιθύνονται τὴν παρουσίαν των εἴτε οὐ, λίαν συντελοῦσιν εἰς τὴν ὑγείαν, ἢ δὲ ἀποχρόνους αὐτῶν ἢ καὶ ἡ μερικὴ ἀταξία των θὰ συνωθεύοντο μετὰ πόνου ἢ θανάτου. Μυριάδες ἀπολαύουσι τῶν ἀγαθῶν τοῦ καθαροῦ φωτός καὶ τοῦ ἁέρος χωρὶς νὰ συναιθύνονται ἡλίαν ὑποχρέωσιν ὁφείλουσιν αὐτοῖς. Ἀλλὰ στέργουσι αὐτοὺς αὐτῶν, καὶ ἡ φυσικὴ καὶ ἠθικὴ αὐτῶν ὑγεία ἀρπάζεται θὰ πύθη. Τοῦτ' αὐτὸ ἀπολοῦται καὶ ἐν τῷ πνευματικῷ κόσμῳ ὑπὸ τοῦ Χριστιανισμοῦ διενεργούμενον. Μυριάδες ἀπολαύουσι τῶν κοινωνικῶν καὶ ἠθικῶν ὠφελημάτων, τὰ ὅποια αὐτοῖς προμηθεύει χωρὶς νὰ συναιθύνονται πῶθεν αὐτὰ παραχρῆμα. Οὗτοι χρεωτοῦσι πολλὴν τῷ φωτὶ καὶ τῇ καθαρότητι αὐτοῦ, ἀλλὰ ἠλικιωθέντες ἐν τῇ μέσῃ τούτων τῶν ἐξωτερικῶν ὠφελημάτων, ὧν ἐγεύοντο ἐκ νηπιακῆς ἡλικίας, νομίζουσιν αὐτὰ ὡστε ἀχώριστα ἀπὸ τῆς θείας αὐτῶν ὑπάρξεως καὶ δὲν ἀναζητοῦν τὰ ἴχνη των εἰς τὴν ἐπίδρασιν τοῦ Χριστιανισμοῦ ὅστις, ὡς τὸ πνεῦμα τοῦ Κυρίου τὸ φερόμενον ἐπὶ τοῦ προσώπου τῶν ὕδατων, πωπηλῶς ἐνεργεῖ ἐπὶ τοῦ σώματος τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας καίτοι δὲ δὲν εἰσχωρεῖ κατὰ πάσαν περίστασιν εἰς τὸ εὐώτερον, τοῖς ἀλλοτρίοις μεγάλως τροποποιεῖ τὴν ἐξωτερικὴν ζωὴν. Πάντες κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἤτιον εἰσὶν ὄφειλοί τῳ Χριστιανισμῷ μάλιστα διὰ τὰ ἐξωτερικὰ ἢ κοινωνικὰ ἀγαθὰ, εἴτε ἐδοκίμασαν τὴν οἰστικὴν δραστηριότητα τῶν ἀληθειῶν αὐτοῦ εἴτε μὴ, πάντες θέου νὰ ἀισθάνονται τοῦτο καὶ ὁμολογῶσι τὴν ἀλήθειάν του, ἂν θέλωσι νὰ μὴ τυρλόττωσιν εἰς τὴν διαφοράν τῆς κοινωνικῆς ἢ ἠθικῆς καταστάσεως τῶν χωρῶν ἐκείνων, ἐνθα ὁ Χριστιανισμὸς κυριαεῖ τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν, καὶ ἐκείνων, ἐνθα ὁ Χριστιανισμὸς οὐδὲμῶν ἐπιφέρει ἐμποεῖ ἐν τῇ καρδίᾳ καὶ γελοιογραφεῖται ὑπὸ τῆς παρρησίας ἐκκλησίας διὰ παρχαλῶν δαισαμονισμῶν, καὶ τὸ εὐαγγελισμὸν του κωλύεται ἀπὸ τοῦ λαοῦ, ἢ ἐνθα μέχρι τοῦδε ἐστὶν ἀγνωστὸς. Ὁ ἀνθρώπος ὅστις κληθῆται ὑπὸ τὴν τερπνὴν οὐρανὸν τοῦ φαίνοντος, ὅταν ὁ κτίων ἡλίος ἀντελέγη ἐν πύσῃ αὐτοῦ τῇ δυνάμει, δὲν δύναται νὰ μὴ ἀισθάνηται τὴν ἠδονὴν τοῦ

δρασερῶ καταφυγίου, εἴτε γεύεται τοῦ καρποῦ εἴτε μὴ καὶ ὁ ἀνθρώπος, ὅστις κληθῆται ὑπὸ τοὺς θαλασσινοὺς κλάδους τοῦ δένδρου τῆς ζωῆς, δὲν δύναται νὰ μὴ ἀισθάνηται ἐν τῷ μόνῳ ὑπὸ αὐτοῦ, εἴτε ἐξαπλῶναι τὴν χεῖρά του ἵνα λάβῃ καὶ φάγη ἐκ τοῦ καρποῦ διὰ τὴν θεραπείαν τῶν ἐθνῶν εἴτε μὴ.

Ὁ Χριστιανισμὸς ἐξήρτησεν φιλανθρωπικὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν ποιητικῶν νόμων πάσης χώρας, ἐνθα ἐγένετο δεκτὸς ὡσεὶ τις εὐπρόσδεκτος ξένος. Παρρησία γὰρ τοιαῦτα μέτρα καὶ φροντίδας, οἳ αἱ εἰσι κατὰλλοι νὰ βελτιώσωσι μᾶλλον τὴν ζωὴν τοῦ παλαίου παρά διόλου ν' ἀποκόψωσιν αὐτήν. Πάντοτε ὑπῆρξεν ὁ μέγας χόρητος τῆς ἀληθινῆς ἐλευθερίας ὁ ἐχθρὸς τῆς καταπίεσεως καὶ τῆς δουλείας ὁ φίλος τοῦ πτωχοῦ ὁ ὑπερασπιστὴς τῆς γυναικός ὁ προστατὴς τῆς παιδείας καὶ τέχνης καὶ ἐπιστήμης ὁ φύλαξ τῆς ἱεράς σχέσεως τοῦ γάμου, περὶ ὃν ἐρρίψεν ὅταν τινὰ ἀγνωσύνην ὡς τὴν πηγὴν πῶσιν τῶν οἰκτικῶν ἀρετῶν καὶ τῶν προσφιλῶν συνδέσμων τοῦ οἴκου. Ἐπρόβλεπε κατὰ πολὺ τὸ σκληρὸν πνεῦμα τοῦ πολέμου γὰρ τὰ ἐθνη ὅσα ἀισθάνονται ἀληθῶς τὴν ἐπιρροὴν τοῦ καταφεύγουσιν εἰς τὰς ἀρχάς του καὶ οὐχὶ εἰς τὴν σπύθην διὰ τὴν διαλύσιν τῶν διαφορῶν αὐτῶν καὶ τὴν ἱκανοποίησιν τῶν παραπόνων των. Ἐξήσφαλτο εἰς τὰ κοιτώνια πλήθη τῶν Χριστιανικῶν χωρῶν τὸ ἀνεκτίμητον δωρὸν μιᾶς ἡμέρας ἀναπαύσεως τὴν ἐβδομάδα—εὐλογίαν, τὴν ὅταν τὸ ἀσπακτικὸν πνεῦμα τῆς φιλοκαρδίας ἤθελεν ἀραιώσει, ἂν ἠδύνατο ἄλλ' αἱ προσπαθεῖται αὐτοῦ θὰ μετακλινοῦνται, ἐνθα ὁ Χριστιανισμὸς ἐξασκεῖ τὴν κατὰλλοι ἐπιρροὴν του ἐπὶ τὸν νοῦν τῶν ἀνθρώπων. Πολλὰ κοινωνικὰ ἀγαθὰ παραχρῆμα ἐκ τῆς τηρήσεως τῆς Κυριακῆς, τὰ ὅποια τὰ ἑργατικὰ πλήθη χρεωτοῦσι τῷ Χριστιανισμῷ. Ἐὰν ἡμεῖς ἐπιθυμῆτε νὰ διασώσετε χρεὶν τοῦ συμπερόντος ἡμῶν τὰ κοινωνικὰ καὶ πνευματικὰ ἀγαθὰ καὶ τὰς εὐλογίας ταύτης τῆς ἡμέρας ἀπὸ τῶν σφετερισμῶν τοῦ Μαιμωνᾶ καὶ ἀπὸ τῶν ἐπιθέσεων ψευδοῦς τινὸς ἐλευθεριότητος, ἀγαπᾶτε θερμῶς αὐτόν, ὅστις εἶνε τὸντοχρόνως τὸ πρότυπον τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ ὁ ἰσχυρότατος φακὸς κατὰ τῆς προχωροῦσας καλλιέργειας τῶν κοινωνικῶν ἀρχῶν. Ὁ λαὸς ὁ ἀγαπῶν αὐτόν καὶ σεβόμενος τὰς ἀρχάς του ἀπολαμβάνει τὴν μεγίστην ποσότητα τῆς ἀληθινῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς κοινωνικῆς εὐτυχίας ἔχει τοὺς ὠφελιμωτέτους θεσμούς τῆς Κυριακῆς ὅπως καὶ εὐφραίνεται μακαρίαν εἰρήνην ἐν τῇ οἰκίᾳ. « Ἐἴμαι πεπεισμένος, εἴπέ τις εὐσεβὴς καὶ βίαιος, ἐπὶ τὸ πρῶτον βῆμα πρὸς τὴν κοσμικὴν καὶ κοινωνικὴν ἀνύψωσιν ἐνδὲς ἔθνους εἶνε τὸ φυτεῖται ἐν τῷ μέσῃ αὐτοῦ τὸ δένδρον τῆς ζωῆς, ἐνθα ὁ πολιτισμὸς καὶ τὸ ἐμπόριον θὰ περιτυλίττωσιν τοὺς βλαστῶντων περὶ τὸν κορμὸν του καὶ θὰ ἐξάρθωσι διατροφήν ἐκ τῆς θυνάμειος αὐτοῦ.

Μέχρι τοῦδε ἐθελωρήσαμεν τὴν ἐπίδρασιν τοῦ Χριστιανισμοῦ κυριαεῖ ὑπὸ τὴν ἐποψὴν τῶν δραστῶν καὶ ἐξωτερικῶν ἀποτελεσμάτων, ἅτινα παραήγαγεν ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ἢ κοινωνικῶν φάσεων τῆς ἀνθρωπότητος. Ἀλλὰ δὲν πρέπει ν' ἀμεληθῶμεν ὅπως διόλου τὰ ἐξοχώτερα, ὅσα ἐπὶ τὴν ὁστικὴν ἐπίδρασιν ἤν οὗτος ἐξήρτησεν ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς, τῆς πνευματικῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ ἀλήθεια αὐτοῦ ἐκτείνεται βελύτερον τῆς ἀπλής ἐπιφανείας τῆς κοινωνίας. Ἐὰν δὲν ἐπεξετείνετο βελύτερον ἢ πρὸς

τὸ καλὸν ἐπίδρασιν αὐτοῦ, θὰ ἦτον ὡς ἡ ἐθωρὴ νεφέλη καὶ ἡ δρόσος τῆς ἀνγῆς καὶ αὐτὴ, ὡς αὐτὰ, γρηγορὰ θὰ παρήρηχοτο. Ἦνε ἡ ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ μέσον δι' οὗ τὸ θεῖον Πνεῦμα ἐνεργεῖ καταρξὼν τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου, φέρων αὐτὴν ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν νέων σκοπῶν καὶ νέων ἐπιθυμιῶν ὅταν δὲ τὰ πᾶθη τῶν ἀνθρώπων ἀπαξ ἐνεχθῶσιν ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς ἀληθείας ταύτης, γίνονται οὗτοι νῆα κτίσματα, οἰοδιήποτε ἦσαν κατὰ τὰς περιστάσεις, τὰς προλήψεις καὶ τὰς ἔξεις. Ὁ Χριστιανισμὸς ἀποκόπτει τὸν μέθυσον ἀπὸ τὸ θεοκλίμα τὸν ποτήριον, ἀμαρτοῦ τὸν χρυσὸν τοῦ φυλαργύρου καὶ ποιεῖ αὐτὸν ν' ἀποστρέφῃ ἀπὸ τὸ ἀθλιόστατον καὶ ἐξουθενώσαν παῖδος τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς τὴν ὄρεξιν ἢν ἀισθάνεται διὰ τὸν χρυσόν, ὅπως ἠτρυφῆσιν ἐν οὐρανῷ καὶ ζητήσῃ κληρονομίαν ἀφθάρτων καὶ ἀμείνων καὶ ἀμάραντον, τετηρημένην ἐν οὐρανοῖς. Διτρεῖ ἐπὶ τῆς τρυφῆς, δυστρέπου καὶ ὄργου τῆς ψυχῆς τοῦ μισανθρώπου τὸ εὖς ἐνδὲς πλάτος, φαιδρῶν καὶ ἠσυχου πνεύματος. Φιμῶ τὴν γλῶσσαν τῆς θρασεῖας ἀνοσιόδητος καὶ πληροῖ τὸ βέβηλον στόμα μετὰ ψαλμῶν καὶ ὕμνων καὶ πνευματικῶν ἀπιμῶν. Διταίρει καὶ ἐξαπλῶναι τὸ μαζὶσμα τῆς ἀγάπης ἐπὶ τοῦ ἀγκυροῦ προσώπου τοῦ φθόνου. Νίπτει τὰς χεῖρας τῆς ἀτιμίας καὶ καθαρῶς τὴν ἐπίβουλον αὐτῆς καρδίαν. Ὑποτάττει τὸν τίγριν τῷ ἀμῶν καὶ μετακλάττει τὸ πειρῶμενον καὶ ἡμαξημένον νῆπιον τῆς ἀτιμίας εἰς ἄξιον πολίτην, εἰς ἀφωσωμένον καὶ ὠρελίμον Χριστιανὸν καὶ σταθερὸν εἶλον. Ὑποστρέφει τοὺς εὐσεβεῖς δυστυχεῖς ἐν τῷ μέσῃ τῶν πολλῶν αὐτῶν παθημάτων φέρει φῶς εἰς τὴν σκοτίαν, ἰσχύει εἰς τὴν ἀδυναμίαν, χρεὶν εἰς τὴν λύπην καὶ ἀρθρονον παρακμῆσαν, ὅταν πάσαι αἱ γῆναι πηγᾶί ἐστερέωσιν.

Τί λοιπὸν δύνασθε νὰ νομίζετε περὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ βλέποντες ἀνθρώπους παντός ἐπιγελέμματος καὶ πάσης τάξεως ἐνηνεγμένους ὑπὸ τὴν μεταρρυθμιστικὴν αὐτοῦ δύναμιν, « τὸν πεποιθεμένον καὶ τὸν ἀπειθῶν, τὸν νέον καὶ τὸν γέροντα, τὸ συγκριτικῶς ἀθῶνον καὶ καθῶρον νῆπιον τῆς φύσεως καὶ τὸν ἀνθρωπὸν τὸν γελοιοποιημένον ἐν ταῖς τριβύαις τοῦ κόσμου, τὸν ἀσσημον χωρικὸν καὶ τὸν ὑπὸ τῆς ὕμνης, τὸν βασιλέα ἐπὶ τοῦ ὄρους του καὶ τὸν περικκιμημένον ἐν τῇ κελίῳ τῆς φυλακῆς του, τὸν δικτατορικὸν ἐν τῷ σπουδαστῆρι του, τὸν φιλόσοφον ἐν ταῖς μελέταις του, τὸν ἔμπορον ἐν ταῖς ἐπιχειρήσεσιν του, τὸν φιλόφρονον ἐν τοῖς συσσωρευμένοις ἰσχυροῖς του, τὸν διώκτην ἐν τῷ προξυμῇ τῆς παραφοράς καὶ σκληρότητός του, τὸν ἐρημίτην ἐν τῇ μοναχίᾳ του, τὸν θαλασσοπῆλιν τοῦ σαρμῶν ἐν τῇ ἰλιγγίᾳ στροβίλου τῆς ἠδονῆς, τὴν νεότητά σου εἰς εὐκτακίᾳ καὶ ἐθωπεύθη ἐπὶ τοῦ γόνατος τῆς ἀνέσεως καὶ τὸ ρακίωδες κακίτηδον μετὰ ἀγροῦλον καὶ σκίον ἐξωτερικῶν καὶ τὴν ἀπαταιωτάτην ὄψιν.— Ἐὶ δύνασθε, λέγω, νὰ νομίζετε περὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τῆς μεταμορφωτικῆς αὐτοῦ δυνάμεως, ἐκδηλωμένης ἐπὶ πάντων τῶν τοιούτων καὶ ἐπὶ πλέον ἐπὶ τοῦ χειριστοῦ ὄντος τῆς φυλῆς ἡμῶν; Δύνασθε νὰ μὴ ἐκρημνήσθε μετὰ θυμωμοῦ ὅτι οὗτος προέρχεται ἐκ Θεοῦ; Ναι, ἐκ τοῦ Θεοῦ ἦλιος καὶ ἔχει Θεῖον κύρος; ναι, ὀρθροικτικὸν σύστημα, ὅσο ἀπενήργησε περισσώτερον διὰ τὸ ἀληθινὸν καλὸν τοῦ ἀνθρώπου ἢ πᾶν ἄλλο σύστημα; μάλιστα πλέον, παρ' ὅσον πάντα συλλήβδην ἄλλο σύστημα καὶ ἀνθρώ-

σάν ποτε, παρέχει μεγίστην συμπαραμυτικὴν ἀπόδειξιν ὅτι αὐτὸ δὲν ἐρχεται ἀπὸ τῆς γῆς, δὲν εἶνε γῆινον, ἀλλ' ἐρχεται ἀνωθεν. Ἡ ἀμεσὸς προσπόθεια αὐτοῦ εἶνε τὸ ποιεῖν τοὺς ἀνθρώπους εὐτυχεῖς ἐν τῇ ἐξωτερικῇ αὐτῶν ζωῇ, τὸ ἐκρίζων πᾶσαν ἐνδον πικρίαν διὰ τῆς ἐνώσεως τῆς ψυχῆς διὰ μέσου τῆς πίστεως μετὰ τῆς ὑψίστες ἐσωματωσεως τῆς πνευματικῆς καὶ Θείας ψυχῆς, μάλιστα μετὰ τοῦ ἰδίου λυτρωτοῦ, δι' ἧς ἐνώσεως ἡ ψυχὴ ἀποκατὰ τοιαύτην εἰρήνην, οἷον ὁ κόσμος δὲν δύναται νὰ δῶθῃ οὐδὲ ν' ἀραιώσῃ.

Ὁ Χριστιανισμὸς, καὶ λέγοντες Χριστιανισμὸν ἐνοσοῦμεν τὸν καθαρὸν καὶ ἀληθινὸν Χριστιανισμὸν, ἐποθέσῃ ποτε εἶνα ἀνθρώπον ἀνάξιον πολλῆν, ἀπιστοῦ συζυγοῦ, σκληρὸν πατέρα, ἐπίβουλον φίλον; Ἀπεναντίας δὲ πάντοτε δὲν ἐβεβλήτω τὴν κοινωνικὴν καὶ πνευματικὴν καταστάσιν τοῦ ἀνθρώπου; εἶνε ἀληθὲς δυστυχῶς ὅτι τινὲς ἐπαγγελλόμενοι τὸν Χριστιανὸν ἀτιμίζουσι βαρῶς τὰς ἀρχάς του καὶ ἀισχύνουσι τὰ ἐπιτάγματα του ἄλλ' ὁ Χριστιανισμὸς δὲν εἶνε ὑπόλογος διὰ μίαν τοιαύτην ἀσυμφωνίαν. Καθὼς δὲν δύνασθε νὰ κατηγορήσθε τὸν ἡλίον διὰ τὴν ἐλλειπὴν χροῆγῃν τοῦ φωτός του, ὅταν αὐτὸν εἰσάγεται διὰ μέσου διαστροφῆς καὶ ὀλοεῖς ὕδατος ἢ ὅταν αὐτὸς καλύπτεται ὑπὸ ζοφεῶν συννέφων καὶ ἡμεῖς ἐπιτοκίζόμεθα δυσχερῶς, οὕτως οὐδὲ τὸν Χριστιανισμὸν δύνασθε νὰ κατηγορήσθε διὰ τὰς ἀσυμφωνίας καὶ παρεκτροπᾶς τῶν ἐπαγγελλομένων νὰ πιστεύωσιν εἰς αὐτόν. (ἀκολουθεῖ).

ΕΔΟΥΑΡΔΟΣ ΕΒΕΡΕΤΤ.

Ἴσως οὐδεὶς ἄλλος τόπος ἐγέννησε καρδίας φιλελληνικωτέρας τῆς πατρίδος τοῦ Οὐασιγγτῶνος.

Ἐν Ἀμερικῇ τὸ ὑπὲρ τῶν Ἑλληνῶν αἰθῆμα οὐ μόνον ἀνεπτυχθῆναι προϋίτερον, ἀλλὰ ἐκτείνει ζωηρῶν, διέπυρον καὶ σταθερὸν μέχρι τῆς σήμερον ἀκόμη. Ἐκαστος σχεδὸν αὐτῆς ἀνὴρ διακρίθει ὡς πολιτικῶς, ἐπιστήμιον, φιλόλογος ἢ καλλιτέχνης ἠγάπησε τὴν Ἑλλάδα, συνεκινήθη καὶ συμπάθει ὑπὲρ τῶν νεωτέρων ἡμῶν Ἑλληνῶν. Καὶ ἡ μεγάλη μὲν ἐκείνη καὶ ἐνοβόστατη Πατρίς ἡμῶν ὑπέσχετο ἀκαριαίως ἀξία καὶ τῆς λατρείας καὶ τοῦ σεβασμοῦ, ὃν αἱ μεταγενέστεραι γενεαὶ δὲν ἐπαύσαντο προσφέρουσαι αὐτῇ εἰς ἡμᾶς δὲ ἐναπολείπεται σημεῖρα νὰ ἐπιστρώμεν καὶ ἐξασφαλίσωμεν τὸ κῆθῆμα τούτου τῆς ὑπὲρ ἡμῶν συμπαιδείας τῶν πεπολιτισμένων λαῶν. Μεταξὺ τῶν λαῶν τῆς Ἀμερικῆς τέκνων, ἅτινα ἐσπείρασι τὸν σπῆρον τοῦτο τοῦ φιλελληνισμοῦ ἐν μέσῳ τῶν ἐκπαίδευτων συμπολιτῶν, εἶνε ἀκαριαίως καὶ ὁ Ἐδουάρδος Ἐβερρεττ, οὗτος ἐνταῦθα ἐπιχειροῦμεν ἐν συνύψει τὴν βιογραφίαν.

Ὁ Ἐδουάρδος Ἐβερρεττ ἐγεννήθη ἐν Δορκεστῆ (Dorchester) τῆς Μασσαχουσέτης τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς κατὰ τὸ 1794 ἐκ γονέων ἀφανῶν ἀπεριτίτης δὲ ἐκ τοῦ πανεπιστημίου τῆς Κανταβρυγίας τὸ 1811, ἦτοι 17ης, ἐνθα ἐσπούδασε τὴν θεολογίαν καὶ διεδέχθη ἐν τῇ ἐφημερίᾳ τοῦ Brattle Street ἐν

Βοστώνη κατά τὸ 1813 τὸν κ. Buckminster. Κατὰ τὸ 1815 διω-
ρίσθη καθηγητὴς τῆς Ἑλληνικῆς φιλολογίας ἐν τῷ ἴδιῳ πανεπι-
στημίῳ, ἀλλ' ἀντὶ ν' ἀνέλθῃ ἀμέσως τὴν ἔδραν τοῦ Καθηγητοῦ
ἀπέβλεπεν εἰς Εὐρώπην, ἕνα προετοιμασθῆ διὰ τὰ καθήκοντα τῆς

ριδικοῦ (North American Review), ὅπου ἔχαιρε μεγάλην φήμην
οὐ μόνον ἐν Ἀμερικῇ ἀλλὰ καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ· ἐξηκολούθησε δ' ἐκ-
πληρῶν ἐπιτυχῶς ἀμφότερα τὰ καθήκοντά του ταῦτα μέχρι τῆς
ἐξαγωγῆς του ὡς ἀντιπροσώπου τοῦ λαοῦ κατὰ τὸ 1826.

Ἐδουάρδος Ἐβέρρετ.

νέας θέσεώς του· αὐτὸν διέμενεν ἐπὶ πενταετίαν περίπου ἐπισκε-
φθεὶς τὰς κυριώτερας χώρας καὶ ἰδίως τὴν Ἑλλάδα. Μετὰ τὴν
εἰς Ἀμερικὴν ἐπιστροφήν του ἀνέλαβε τὰ καθήκοντα τῆς πανε-
πιστημιακῆς ἔδρας, γινόμενος συγχρόνως ἀρχισυντάκτης τοῦ πε-

ρὶς τὸ ἀξίωμα τοῦτο διέμενε μέχρι τοῦ 1836, ὅτε ἀνηγο-
ρεύθη διοικητὴς τῆς Μασσαχουσέτης, διαμεύας ἐν τῇ θέσει ταύτῃ
ἐπὶ τέσσαρα κατὰ συνέχειαν ἔτη. Τὸ 1841 ἀπεστάλη ὡς πρέσβυς
ἐν τῇ αὐτῇ τοῦ Λονδίνου διαμεύας ὡς τοιοῦτος μέχρι τοῦ 1845.

Ἐπιστρέψας εἰς Ἀμερικὴν ἐξελέχθη πρόεδρος τοῦ πανεπιστημίου
τῆς Κονταβρυγίας, διατηρήσας τὴν θέσιν ταύτην μέχρι τοῦ 1849,
ὅτε ἐγένετο ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν προεδρεύοντος τοῦ κ. Fil-
lmore· κατὰ δὲ τὸ 1853 ἐξελέχθη γερουσιαστὴς ὑπὸ τῆς ἐν
Μασσαχουσέτῃ Βουλῆς, παραιτηθεὶς τὸ ἐπίθ. ἔτος ἕνεκα τῆς πα-
σχούσης ὑγείας του· ἔκτοτε διέμενεν ἰδιωτεύων ἐν Βοστόνῃ.

Καθ' ὄλον αὐτὸ τὸ διάστημα ὁ Ἐδουάρδος Ἐβέρρετ εἶπε ὡς
μέλος τῆς Βουλῆς εἴτε ὡς διοικητὴς τοῦ κράτους τῆς Μασσαχουσέ-
της ἢ ὡς πρέσβυς καὶ ὡς ὑπουργὸς ὑπῆρξεν ὑπογραμμὰς εὐσυνει-
δησίας, ἰκανότητος καὶ ἀξιοπροσείας, ἰδίως δ' ἔδωκε δείγματα
τῆς ἰκανότητος καὶ ἐμπειρίας του εἰς τινὰς περὶ τῶν μεθορίων δι-
νέσεις μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Ἀμερικῆς. Καὶ ἐν τῇ Βουλῇ καὶ ἐν
τῇ Γερουσίᾳ ὑπερσπίσθη τὸ δίκαιον μετ' ἀντακροήσεως, οἱ δὲ
λόγοι του πληροῦσι πολλὰς σελίδας τῶν ἀρχαίων ἀμφοτέρων τοῦ-
των τῶν πολιτικῶν ἀρχῶν.

Καίτοι δὲ τοιοῦτος ὁμολογουμένως ἐν τῷ πολιτικῷ αὐτοῦ σι-
δίῳ, αἱ πρὸς τὴν πατρίδα ὅμως σπουδαίστεραι αὐτοῦ ὑπηρεσίαι
ἀρχοῦνται μετὰ τὴν ἀπὸ τῆς πολιτικῆς σκηνῆς ἀποχώρησίν του.

Ἡ ποικιλία τοῦ βίου τοῦ Ἐβέρρετ ἀποδεικνύει ἀνεμφιλόβως
τὴν πολυμάθειάν του καὶ δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς εἰς τῶν μάλλον
πεπαιδευμένων ἀνδρῶν τοῦ αἰῶνός μας.

Τὰ φιλολογικὰ του ἔργα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οὐγκαινται ἐκ
δημηγοριῶν, προσωπολήσεων καὶ πλείστων ὄσων πραγματειῶν ἐν
τῷ North American Review ἐπὶ διαφόρων ἀντικειμένων, ἰδίως δὲ
ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς, Ρωμαϊκῆς καὶ Ἀμερικανικῆς φιλολογίας,
τῶν ὠρῶν τεχνῶν, ἱστορίας, οἰκονομίας κτλ.

Αἱ δημηγορίαι του ἀποτελοῦσι δύο ὁλοκλήρους τόμους, δια-
κρινόμεναι διὰ τὸ πλούσιον καὶ γλαφυρὸν τοῦ ὅρους καὶ τὸ ὀρ-
θὸν τῆς κρίσεως, μετ' ὧν διαλάμπει πάντοτε ὁ ἀκραιφνῆς καὶ
διέκτορος πατριωτισμὸς του.

Ἐκ τῶν ἔργων αὐτοῦ ὁ περὶ Οὐασιγκτῶνος λόγος του, ὁ περὶ
δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως, ἀστρονομίας, γεωργίας καὶ ὁ ἐν τῇ
ἐγκαινιάσει τῆς ἐν Βοστόνῃ δημοσίου βιβλιοθήκης εἰσι τὰ ὠ-
ραιότερα προῖόντα τοῦ κλήμου του. Διὰ τῆς Δημοσθενείου αὐτοῦ
εὐγλωττίας περιέγραψεν εἰς τοὺς συμπατριώτας του τὴν χαρα-
κτῆρα τοῦ Οὐασιγκτῶνος ἐν εἰκόνι πιστῇ καὶ ζωηρᾷ, ἣν μένον
αὐτὸς ἠδύνατο ἐκχέζειν καὶ ἐξικονίσαι καὶ ἰδίως κατ' ἣν στεγνῆν
ἢ μνήμη τῶν ἀρετῶν τοῦ πατρὸς τῆς Ἀμερικῆς ἦτο ἀνάγκη νὰ
ἀνικζωपुरήσῃ τὸ αἶσθημα τῆς ἀγάπης ἐν μιᾷ χώρᾳ ἡνωμένη,
πρωίμως ἀποσθενόμενον ὑπὸ τῆς κομματικῆς ραδιουργίας. Ὁ
δ' Ἐβέρρετ ἐπέτυχε κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν οὐ μόνον ν' ἀνα-
ζωपुरήσῃ τὸ αἶσθημα τοῦτο, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ νὰ ὀδηγήσῃ
τὸ πνεῦμα τῶν συμπατριωτῶν του. Ἡ ἐπιθεξιότης του ὑπῆρξε
τοιαύτη, ὥστε νὰ εὐχαριστήσῃ συγχρόνως βορείους καὶ νοτίους
Ἀμερικανούς· διὰ τῆς μελιρῶντος αὐτοῦ εὐγλωττίας κατέρθησε
νὰ συναισθανθῶσιν ὅλοι, οὗ εἶχον ἐξίσου κοινὴν τὸ ἐνδιαφέρον εἰς
τὴν δόξαν ἑνὸς τῶν μεγαλειτέρων ἀνθρωπίνων χαρακτήρων. Ἐν
συντόμῳ ἐξέπληρωσε τὸ εὐγενὲς αὐτοῦ ἔργον κατὰ τὸ πνεῦμα
τοῦ ἴδιου Οὐασιγκτῶνος, ὑπεραπισθεὶς τὰς μεγάλας ἀρχὰς τῆς
δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ ἀντιρρόσας τὰς φωνακίας ἐκεί-
νων, οἵτινες χάρις δημοκρατίας ἀποθίδευσιν ὅλα τὰ εὐεργετήματα
(ΜΕΝΤΩΡΟΣ Τομ. Α'. Τεύχος ΜΙ").

εἰς τὴν φιλολογίαν καὶ τὰς ἐπιστήμας. Εἰς τὸν ἐν Ἀλβανίᾳ
ἀπαγγελθέντα περὶ ἀστρονομίας λόγον του ἐξέθεσεν ἐνώπιον
τοῦ κοινῆς τῆν λαμπρότητα τῆς ἐξόχου ταύτης ἐπιστήμης μὲ
ἄστρον οὐρανοῦ καὶ εὐκρινεῖς. Ἡ δὲ τῆς διαπραγματεύθη τὸ περὶ
γεωργίας ἀντικείμενον τοσοῦτον ἐμβριθῶς καὶ εὐγλωττῶς ὅσον
οὐδέποτε ἄλλος τις.

Εἰς τὸν περὶ δημοσίου βιβλιοθήκης λόγον του ὡς πρέσβυς
τῆς ἐπιτροπῆς ἐξέθεσε μετὰ πλείστης ἔξης λεπτομερείας τὰ καλά,
ἅτινα δύναται νὰ προκύψωσιν ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῶν βιβλίων
ὡς παράδειγμα δ' ἔφερε τὸν μικρὸν ἐργάτην τυπογραφεῖον Φραγ-
κλίνον, οὗτος ἢ ἐπιτυχία δύναται ν' ἀποδοθῆ μόνον εἰς τῶν ὠ-
φελίμων συγγραμμάτων τὴν ἀνάγκωσιν. Ἐκ τοῦ λόγου τούτου
ἀποσπῶμεν τὰ ἐξῆς: «Ἴσως λέγει ὁ εὐγλωττος ρήτωρ, ἀν' ἐρω-
τήσῃ τις, κατὰ ποῖαν περιόδον τοῦ βίου τοῦ Φραγκλίνου ἢ πρὸς
τὴν ἀνάγκωσιν προθυμία ἤρχισε νὰ ἐμφανίζεταί;—Ἴσως ἀφεῖ,
παλαιάτα κατὰ τῆς πτωχίας τῆς νεότητός του ἡλικίας καὶ ἀνα-
χωρήσας εἰς Φιλαδέλφειαν, ἐγένετο ὑπὸ τῆς τυπογραφείου καὶ
ἤρχισεν ἀποκτῶν διλίγα χρήματα; Δὲν εἶνε ἴσως ἀνάγκη ν' ἀπαν-
τήσωμεν οὐκ πρὶν τῆς ἐποχῆς ταύτης! Ἀρὰ γε ὅτε ἀποκατέστη
ὁ ἄξιος στοιχειοθέτης τοῦ ἐφημεριδογράφου ἀδελφοῦ του καὶ ἔ-
γραψε τὰ ἄρθρα αὐτοῦ διὰ τῆς στήλας τῆς ἐφημερίδος μὲ παρα-
μορφωμένον χαρακτήρα, ῥίπτων αὐτὰ διὰ τῆς ὀπῆς τῆς ὕρας
τοῦ γραφεῖου καὶ λαμβάνων ἀκολούθως τὴν εὐχαρίστησιν νὰ
στοιχειοθετῆ τ' ἀνώνωμά του ἄρθρα;—Ἀρὰ γε ὅτε ὁ ἔρωσ τῆς
ἀναγνώσεως ὑπὸ τὴν ἔξωσιν τοῦ νεανικοῦ οἴστρου ἀνεκαλύθη
ἐν αὐτῷ ἄγοντι μόλις τὸ ἐπτακαιδέκατον ἔτος τῆς ἡλικίας του;
Ἐνωρίτερον πολὺ τούτου! Λοιπὸν εἰς τὸ γραμματοδιδασκαλεῖον,
ἔνθα ἐσύχναζεν ἀπὸ ἡλικίας 8—10 ἔτων; Ἐνωρίτερον τούτου...
Ἄλλ' ἀκούσατε τὴν ἰδίαν λόγους τοῦ μικροῦ Βενιζελίνου, εὗς ἐπι-
τρέψατέ μοι ν' ἀναγνώσω ἐκ τῆς αὐτοδοιογραφίας αὐτοῦ. «Ἐκ νη-
πέτετότατός μου ἡγάπων ἐμπαθῶς ν' ἀναγινώσκω καὶ εἶσα χρήματα
ἐπιπτον εἰς χεῖράς μου τὰ ἐξώθευον πρὸς ἀγροὺν βιβλίων. Ἡ
πρώτη μου ἀπόκτησις ἦτο ἡ τῶν ἔργων τοῦ Bunyan· ἀκολούθως
τὰ ἐπώλησα, ἔπειθ συνήθην ν' ἀγοράσω τὰς ἱστορικὰς συλλογὰς
τοῦ Burton· Ἡ μικρὰ βιβλιοθήκη τοῦ πατρὸς μου συνέκειτο κυ-
ρίως ἐκ Θεολογικῶν βιβλίων, τὸ πλεῖστον τῶν ὅσων ἀνέγνωσα.
Πολλὰκι ἐλυπήθην κατακαρδίως (καὶ οὗτοι εἶνε λόγοι ἄξιτοι
νὰ ἐγγραφῶσιν ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν κορωνιδίων τῶν λαμπρῶν τούτων
σητῶν*), διότι ἐν ἡ ἐποχῇ εἶχον τοιαύτην ἀκόσμητον δόξαν
μαθῆσθαι δὲν ἠδυνήθην νὰ προσέλθω εἰς πλουσιωτέρας βιβλιο-
θήκας... μεταξὺ τῶν ὀλίγων βιβλίων ἦσαν καὶ οἱ Παράλληλοι
βίοι τοῦ Πλουτάρχου, εὗς ἐπανειλημμένως ἀνέγνωσα καὶ ἀνα-
γνωρίζω ἔτι δὲν ἀπόλωσα εἰς μάτην τὸν χρόνον, ὃν ἐξώθευσα
πρὸς ἀνάγνωσιν αὐτῶν.» Ἡ πρὸς τὴν ἀνάγνωσιν ταύτην κλίσις
τοῦ Φραγκλίνου ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὸν πατέρα του νὰ ἐξαναγα-
κῆσῃ αὐτὸν νὰ μαθητεύσῃ ἐν τυπογραφείῳ· τὴν δὲ λύπην του
ταύτην ἐπαρηγόρει, ὡς αὐτὸς λέγει, ἡ εὐκαίρις ἐτι ἦτο ἠδύνατο
νὰ δανεῖται καλλίτερα βιβλία. Ἡ γνωριμία μου μετὰ τοῦ ὑπαλ-
λήλου τῶν διλλιοπωλῶν μοὶ διηγουμένη, λέγει, νὰ δανεῖται μοι

(*) Ὁ Ἐβέρρετ θανόνταί τις τῆς βιβλιοθήκης.

μιναι σιγιάς τινος συνώσα. 'Ο αρχιγραμματεὺς τοῦ κράτους ἐξέθεσε κατὰ πρότερον τὴν θέσιν, εἰς ἣν ἡ βασίλισσα εὕρισκετο, καὶ μετὰ τοῦτα λαβοῦσα τὸν λόγον αὐτὴ ἀπετάθη πρὸς τὴν Δίκαιαν λατινιστί, τὴν ὅποιαν γλώσσαν ὀμιλεῖ εὐκόλως καὶ ἥτις ἦτον εἰσέτι ἐν μεγάλῃ χρήσει μεταξὺ τῶν Οὐγγρων.

«**Π** ὀθλία τῶν πραγμάτων ἡμῶν κατάστασις μᾶς ἠνάγκασεν, εἶπε, νὰ γνωστοποιήσωμεν εἰς τὰ προσελθὴ ἡμῶν καὶ πιστὰ κράτη τῆς Οὐγγαρίας τὴν ἀσχετῶς γενομένην εἰσβολὴν ἐν Αὐστρίᾳ καὶ τὸν κίνδυνον, ὅστις ἐπαπειλεῖ ἤδη τὸ βασίλειον τοῦτο, καὶ παρακαλοῦμεν αὐτὰ ὅπως ἀνέυρωσι τὰ μέσα τῆς θεραπείας. Καὶ αὐτὴ ἡ ὑπερβία τοῦ Οὐγγρικοῦ βασιλείου, αὐτοῦ τοῦ ἀτόμου ἡμῶν, τῶν τέκνων ἡμῶν, τοῦ στέμματος ἡμῶν, ἐπαπειλεῖται οὐκ ἀποτάσσεται ἐγκαταλείβεται δὲ παρὰ πάντων, ἀναποθέμενον τὴν μόνον ἐλπίδα ἡμῶν ἐν τῇ πίστει, τοῖς θεοῖς καὶ τῇ ἐπι μακρὸν δεδουλευμένην ἰσχύϊ τῶν Οὐγγρων!»

Τοὺς τοσοῦτον ἀρεταῖς λόγους τοῦτους ἀπήγγαίλε μὲ ὕψος ἔντονον καὶ μεγαλοκλίον. **Ἦ** καλλονὴ τῆς, ἡ μεγαλοφυχία τῆς, ἡ μεγάλη στενοχωριὰ τῆς ἐξήγειραν εἰς τὸν ὕψιστον βαθμὸν τὸν ἐνθουσιασμὸν τῶν Οὐγγρων ἀρχηγῶν. Ἀνεκλύσαντες οὗτοι κατὰ ἡμῶν τὰ ξίφη, εἶτα ἀφάρσαντες αὐτὰ νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν θήκην των μέγρι λαθῶς μετὰ κλαγγῆς, ἥτις ἀντήχησε κατ' ἕλκον τὴν αἰθουσαν, ἐφώνησαν ἐκ συμφώνου, «**Τ**ὰ ξίφη καὶ τὸ αἷμα ἡμῶν ἀνήκουσιν εἰς τὴν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα! Ὅα ἀποθάνωμεν πάντας ὑπὲρ τοῦ βασιλείου μας Μαρίας Θερασίας!» Κυριευθεὶσα ὑπὸ ζωηρᾶς συγκινήσεως ἡ βασίλισσα ἐτάκη εἰς δάκρυα. Εἰς τὴν θέαν ταύτην οἱ εὐγενεῖς ἐγένοντο φρενήρεις ὑπὸ ἐνθουσιασμοῦ ἐχόμενοι δάκρυα ἔπιπτον, εἶπεν εὐγενῆς τις παρῶν ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ (ὁ κόμης Κόλλερ), ἀλλὰ ταῦτα ἦσαν δάκρυα θαυμασμοῦ, οἴκτου καὶ ἀφρασίσεως. «**Ἀ**πεσῶρθησαν ὅπως ψηφίσωσι βοήθειαν εἰς στρατιώτας καὶ εἰς χεράματα, ἥτις βοήθεια ὑπερέθη κατὰ πολλὸν τὰς ἐλπίδας τῆς βασιλείσεως.

Ἄρα ἡ τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὴν συγκινητικὴν ταύτην σκηνὴν εἰ βουλευταὶ συνηθροίσθησαν πάλιν ὅπως ἐροισθῆ ἐνώπιον αὐτῶν ὁ Φραγκίσκος τῆς Αὐρραίνης, ὅστις εἶχεν ἐνομασθῆ συναντιβασιλεὺς τῆς Οὐγγαρίας. **Ἐ** Φραγκίσκος, ποιήσας τὸν νόμιμον ἔρκον, ὑψωσε τὴν χεῖρα ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς καὶ ἐφώνησε μετὰ ἐνθουσιασμοῦ. «**Τ**ὸ αἶμά μου καὶ ἡ ζωὴ μου διὰ τὴν βασίλισσαν καὶ τὸ βασίλειον!» Εἰς τὴν περίστασιν ταύτην ἡ Μαρία Θερασία ἔλαβε τὸν υἱὸν τῆς εἰς τοὺς βραχίονας καὶ τὸν ἐπαρουσίασεν εἰς τοὺς βουλευτὰς, οἵτινες ἐφώνησαν πάλιν ἄπαντες μετ' ἀλαλαγμοῦ «**Ὅ**α ἀποθάνωμεν ὑπὲρ τῆς Μαρίας Θερασίας καὶ ὑπὲρ τῶν τέκνων τῆς!» **Ἦ** εὐλικρινῆς ἀφρασίσεως τῶν Οὐγγρων μετέδρα τὴν ἔσπιν τῶν πραγμάτων. Φυλακὶ ἀγρίων πολέμιστῶν ἀπὸ τὰ μεθόρια τῆς Τουρκίας, Κροατίας, Πανδούρια καὶ Σλαβονίας, οἵτινες δὲν εἶχον εἰσέτι φανῆ εἰς τοὺς πολέμους τῆς πεπολιτισμένης Κιρβωπίας, συνήχθησαν σωρηδὸν ὑπὸ τὰς σημαίας τῆς βασιλείσεως καὶ διὰ τοῦ ἀγρίου των ἐξωτερικοῦ καὶ τοῦ παραδόξου τρόπου τοῦ πολεμῆν ἐξέπληκτον τοὺς τακτικούς στρατιώτας τῆς Γερμανίας. **Ἦ** Βιέννη ἐτέθη ὑπὸ ἄμμου καὶ ὁ Φριδερίκος, πῆπτον ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς ὑπερηφανείας του, ἤρξατο δευκνῶν ἐπιθυμίαν τινὰ συμβιβασμοῦ. Τέλος ἀπεράσισαν ἀναχωρῆν διὰ τῆς μεσολαθῆσεως τῆς Ἀγγλίας

καὶ ἡ βασίλισσα συγκατετίθη μετὰ μεγάλῃς λύπης καὶ ἀπόστραφῆς νὰ ἐγκαταλίπη μέρος τῆς Σιλεσίας, ὡς πλακούντιον ριφθὲν εἰς τὸν βασιλικὸν αὐτὸν κέβερρον. Σκληρὰ ἀνάγκη ὑπερέπαισε αὐτὴ ταύτην τὴν παραχώρησιν, ἐπειδὴ, ἐνὶ ἀφ' ἐνὸς ὑπερασπίετο ἐναντίον τῶν Πρώτων, οἱ Γάλλοι καὶ οἱ Βαβαροὶ ἦσαν ἔτοιμοι νὰ ἐπιπέσωσι κατ' αὐτῆς ἀφ' ἑτέρου.

Ἐκλέκτωρ τῆς Βαυαρίας ἤρπαξεν ἐκ Βοημίας καὶ ἐστέρθη βασιλεὺς ἐν Πράγῃ ὑπὸ τὴν προστασίαν δὲ καὶ τὴν ἐπιτροπὴν τῆς Γαλλίας ἐξελέχθη μετ' ὀλίγου αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας καὶ ἐστέρθη ἐν Φραγκφόρτῃ ὑπὸ τὸ ἔνομα Κάρολος Ζ΄.

Τὸ προσελθὲς τῇ Μαρίᾳ Θερασίᾳ σχέδιον ἦτο νὰ θέσῃ τὸ αὐτοκρατορικὸν στέμμα ἐπὶ τῆς καρδίας τοῦ συζύγου τῆς, δι' ὃ καὶ ἡ ἐκλογὴ τοῦ Καρόλου ἐφίσην αὐτὴν εἰς βολήϊαν Ὀλίβιν, καὶ ἦς ταχέως ἐξεδιμήθη. **Οἱ** στρατοὶ τῆς ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τοῦ δουκὸς τῆς Αὐρραίνης καὶ τοῦ στρατηγοῦ Κόνενχουλλερ εἰσέλασαν ἐν Βαυαρίᾳ, κατέστρεψαν πυρὶ καὶ σιδήρῳ τὰς κληρονομικὰς χώρας τοῦ νέου αὐτοκράτορος καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν, κατ' ἦν οὗτος ἀγγηροῦθη αὐτοκράτωρ ἐν Φραγκφόρτῃ, τὸ Μόναχον, ἡ πρωτεύουσα αὐτοῦ, παρεδόθη εἰς τοὺς Αὐστριακούς, ὁ δὲ δουξ τῆς Αὐρραίνης εἰσῆλθεν ἐν τῇ πόλει ἐν θριάμβῳ τοιαῦται αἱ ἀλλόμοστοι ἀστασιαὶ τοῦ πολέμου!

Μετὰ τινος μῆνας οἱ Γάλλοι ἠττηθέντες πανταχοῦ, ἠναγκάσθησαν νὰ ἐκκενώσωσι τὴν Πράγαν καὶ νὰ ὑπαχωρήσωσι μετὰ μεγάλας ἀπωλείας πρὸς τὴν Ἰνγκραν. **Ἦ** βασίλισσα εἶχε τοσοῦτον ἐρεθισθῆ ἐναντίον των, ὥστε ἐλυπήθη κυρίως μαλοῦσα ὅτι διέφρασαν κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς καὶ ἔωρτασε τὴν παραδόσιν τῆς Πράγας διὰ μεγαλοπρεποῦς ἑορτῆς, τὴν ὅποιαν ἐώρτασεν ἐν Βιέννῃ. Μεταξὺ τῶν ἄλλων διακαθάρσεων ἐγένετο ἀρματοδρομία κατὰ τὴν διετάξεν ὅπως μόνον αἱ κυραὶ εἰσελθῶσιν εἰς τὸ στάδιον ἐφ' ᾧ καὶ αὐτὴ μετὰ τῆς ἀδελφῆς τῆς συμμετέσχον τοῦ ἀγώνος. **Ἐ** ἄγων οὗτος ὅα ἦτο ἀναμριβόλιος ὠραῖον καὶ μεγαλοπρεπὲς θέαμα. **Ἐ** ὀλίγον ἔπειτα ἡ Μαρία Θερασία μετέθη εἰς Πράγαν, ἔπει ἐστέρθη βασίλισσα τῆς Βοημίας, τὴν 12 Μαΐου 1743.

Ἐν Ἰταλίᾳ διετέλει ἐπίσης νικηφόρος ὁ κυρίως ἀντικαλὸς τῆς ἐν τῇ χῶρᾳ ταύτῃ ἦτο ἡ ἀγέρωχος Ἐλισαβέτ Φερδινάνδου βασίλισσα τῆς Ἰσπανίας. **Ἦ** ἀλαζῶν αὐτὴ γυνή, ἥτις ἐνόμιζεν ὅτι δύναται νὰ διεξάγῃ τὸν πόλεμον ὡς ἤγε καὶ ἔφερε τὸν σύζυγον τῆς, διετάξεν τὸν στρατηγὸν τῆς ἐπ' ἀπειλῆ, ὅτι ὅα πικυθῆ τῆς θεσεως του, νὰ πολεμήσῃ τοὺς Αὐστριακούς ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ὑπέλαυσε καὶ ἐνικήθη.

Περὶ τὸ τέλος τοῦ γονίμου συμβάντων ἔτους τοῦτου ἡ Μαρία Θερασία ἔσχεν τὴν εὐτυχίαν νὰ νυμφεθῆ τὴν ἀδελφὴν τῆς Μαρίας Ἀννας μετὰ τοῦ πρίγκηπος Καρόλου τῆς Αὐρραίνης, ἀνδραδέλφου τῆς, οἵτινες πρὸ πολλοῦ χρόνου ἠγαπῶντο ἀμοιβαίως. **Ἦ** ἀρχιδούκισσα ἦτο ἀξίερατος καὶ ὠραία ἀλλ' ὁ γάμος οὗτος, ὅστις ὑπέσχετο τοσαύτην εὐδαμονίαν, ἔλαβε τέλος λυπηρότατον ἕνεκα τοῦ θανάτου τῆς Μαρίας Ἀννης, συμβάντος μῆνας τινος μετὰ τὴν σύζυξιν αὐτῶν.

Τὸ ἀποτέλεσμα, ὅπερ ἀρκήγαγον ἐπὶ τοῦ πνεύματος τῆς Μα-

ρίας Θερασίας αἱ αἰφύβιοι αὐταὶ μεταβολαὶ καὶ αἱ παραδόξοι ἐπιτυχίαι τῆς δὲν ὑπῆρξεν εὐνοϊκόν. **Ἐ**ἶχε δευχθῆ ἐν τοῖς μυθόνιοις λαῶν γενναία καὶ ὑπέμεινε τὰς καταστροφὰς μετὰ μεγαλοφυχίας, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ θριαμβώτῃ μετὰ μετριότητος. **Ἀ**ἱ ἀδελφαὶ τῶν ἐχθρῶν τῆς καὶ αἱ ἑαῖαι τῆς ἐπιτυχίαι εἶχον διεγείρει ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς αἰσθημὰτα μίσους, ἐκδικήσεως καὶ φιλοδοξίας: συνέλαθε κατὰ τῶν Γάλλων καὶ τῶν Πρώτων προσωπικὴν ἐχθραν, ἥτις ἔκλεισε σχεδὸν τὴν ἀγαθοεργὸν καὶ ἀνάρτεον καρδίαν τῆς πρὸς τὸν ἔρωτα τῆς εἰρήνης καὶ τὴν φιλοφροσύνην. **Ἐ**ἰδὸ οὐ μόνον ἀπέφραψε μετὰ περιφρονησεως πῆσας τὰς εἰρηνικὰς προστάσεις καὶ ἠνῆθη ν' ἀναγωνίστη τὸν νέον αὐτοκράτορα, ἀλλὰ συνέλαθε τὸ σχέδιον ἄ. παγῶν καὶ κατακρήσεων ὁ μόνον ἀπεφάσισε νὰ ἀνακτῆ τὴν Σιλεσίαν καὶ νὰ σφετερισθῆ τὴν Βαυαρίαν, ἀλλὰ συνέλαθε τὸ σχέδιον καὶ νὰ καταβῆ τὸν μέγρον ἐχθρὸν τῆς Φριδερίκου τῆς Προσσίας καὶ νὰ διακερμηθῆ τὰς χώρας του, ὡς ἐκεῖνος εἶχεν ἐπιχειρήσει νὰ καταστρέψῃ καὶ ν' ἀποσυνθέτῃ τὰς ἰδιότητας τῆς.

Ἐ ὑπερβολικὸς οὗτος ἐνθουσιασμὸς ἐπιμωρήθη αὐστηρῶς. **Τ**ῷ 1744 ἡ Μαρία Θερασία ἀπώλεσε τὴν Βαυαρίαν ὁ Φριδερίκος ὑπαυτεῦθη καὶ προέλαβε τὰ ἐναντίον του σχέδιόν τῆς με τὴν συνήθη αὐτοῦ ταχύτητα εἰσῆλθεν ἐν Βοημίᾳ, ἐπολιόρκησε καὶ ἐκυρίευσεν τὴν Πράγαν καὶ ἠπέλιπσε καὶ αὐτὴν τὴν Βιέννην. **Ἦ** Μαρία Θερασία ἐκέκτητο ὀληθῆς μεγαλεῖον ψυχῆς καὶ εἶχε πάντοτε δευχθῆ εὐγενῆς καὶ γενναίας πρὸς τὸν ἐχθρὸν. Προστέρεξε λοιπὸν καὶ πάλιν πρὸς τοὺς γενναίους τῆς Οὐγγρους καὶ μετὰ δάσα ἐν Πρεσβούργῳ ματεχειρίσθη μετὰ τοσαύτης ἐπιτυχίας τὴν τέχνην τῆς, ὅπως καρθῆ τὰς καρδίας, ὥστε μετέβαλεν εἰς ἡρωικὰς ἔλους ἐκείνους οἵτινες τὴν περιεσείχον διὰ τὴν πρὸς αὐτὴν ἀγάπην των. **Ἐ** γέροντα παλατινὸς τῆς Οὐγγαρίας, ὁ κόμης Παλφύ, ἀνεπέτασε τὴν ἐρουθρὸν σημαίαν τοῦ βασιλείου καὶ διετάξεν τοὺς ἡγεμόνας νὰ συναθροίσωσι τοὺς ὑποτελεῖς των καὶ νὰ ὑπερασπίσωσι τὴν βασίλισσαν των τεσσαράκοντα τέσσαρας χιλιάδες ἀνθρώπων ἐτάχθησαν ὑπὸ τὴν ἐθνικὴν σημαίαν καὶ ἔταραι τριάκοντα χιλιάδες ἦσαν ἔτοιμοι εἰς πόλεμον. **Ἦ** Μαρία Θερασία, ἥτις ἐγνώριζεν ἐπίσης ὡς καὶ ἡ Μαρία Στουάρτ τὴν δύναμιν τοῦ μειδιόματός καὶ τῶν λόγων τῆς γυναικὸς ἡ τοῦ δῶρου τοῦ γενομένου καταλλήλως, ἀπέστειλε πρὸς τὸν κόμητα Παλφύ τὸν ἴδιον ἵππον τῆς, βασιλικῆς ἡτρεπισμένου καὶ ἐπεστρωμένου φάλαρα, ξίφος ἐπιτολισμένου μὲ ἀδάκρυτος καὶ δακτύλιον, μὲ τὰς ὀλίγας ταύτας λέξεις, γεγραμμένως ἰδίᾳ χερσὶ.

«**Π**άτερ Παλφύ, σᾶς πέμπω τὸν ἵππον τοῦτον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου μόνος ὁ ἐνθερμότερος τῶν πιστῶν μου ὑπερκῶνον προύρισται ν' ἀναβῆ δέχθητε ταῦτοχρόνως τὸ ξίφος τοῦτο ὅπως μὲ ὑπερασπίσθητε κατὰ τῶν ἐχθρῶν μου καὶ τὸν δακτύλιον τοῦτον, ὡς ἐνδειξὴν τῆς πρὸς ὑμᾶς εὐνοίας μου.

Μαρία Θερασία.»

Ἐ ἐνθουσιασμός, τὸν ὅποιον τὰ θελήτρια καὶ ἡ ἐπιδέξιος διαγωγή τῆς βασιλείσεως διήγειραν ἐν Οὐγγαρίᾳ, ἀπὸ τοῦ εὐγενεστάτου παλατινοῦ μέχρι τοῦ τελευταίου χωρικοῦ, τὴν ἔωσεν εἰσέτι ἀπαξ. **Τ**ὸ ἀκόλουθον ἔτος ἀνέκτησε τὴν Βοημίαν καὶ τὴν

Βαυαρίαν καὶ ὁ δυστυχῆς αὐτοκράτωρ, δικαιόμενος ἀφ' ἑλκων τῶν κηρῶν του, ἀρῶν χάρις εἰς τοὺς Γάλλους ἀπήλκεται ἐπὶ τὴν χρονον τὰς ὀλιβεράς λήψεις τοῦ στέμματος του, ἀπέλιπε σχεδὸν ὑπὸ λύπης, πωραγγέλλων εἰς τὸν διχόλογόν του νὰ κλειθῆ εἰρήνη, μετὰ τὴν Αὐστρίαν καὶ ν' ἀπορρίψῃ τὸ αὐτοκρατορικὸν ἀξίωμα, ὅπερ ἐγένετο τὸσο δόλοισιν εἰς τὸν οἶκόν του. **Ἐ** νέος ἐκλέκτωρ, ὁ Μαξιμιλιανὸς Ἰωσήφ, ὑπέλαυσεν εἰς τὰς τελευταίας του διαταγὰς. **Ἐ** ὕδενός δ' ἄλλου ἀντικαλοῦ παρυσιαζόμενος, ἡ Μαρία Θερασία ἠδυνήθη κατόπιν νὰ εὐχεριέσῃ τὴν φιλοδοξίαν τῆς καρδίας τῆς, θέτουσα τὸ αὐτοκρατορικὸν σέμμα ἐπὶ τῆς καρδίας τοῦ συζύγου τῆς. **Ἐ** Φραγκίσκος ἐστέρθη αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας ἐν Φραγκφόρτῃ, καὶ ἡ βασίλισσα, ἥτις ἀπὸ τινος ἐξῆστου παρεύρισκετο εἰς τὴν τελετὴν τῆς στέψεως ἦτο ἡ πρώτη, ἥτις ἐφώνησε «**Ζ**ήω ὁ αὐτοκράτωρ!» **Ἐ**ἴτα τῆς Μαρία Θερασία ἐνώτατα τοὺς τίτλους τῆς αὐτοκρατορίσεως τῆς Γερμανίας καὶ τῆς βασιλείσεως τῆς Βοημίας καὶ τῆς Οὐγγαρίας, ὠνομάθη ἐν τῇ Ἰταλίᾳ ἡ αὐτοκράτειρα βασίλισσα. **Ἦ** ἀβξήριος αὐτῆς τοῦ ἀξιώματος ὑπῆρξεν ἡ μόνη ἀμυθῆ δολοκλήρου ἔτους κατακτορῶν καὶ ἐρημώσεων ἐν Ἰταλίᾳ καὶ ἐν ταῖς Κάτω Χώραις.

Ἐ ἄλλ' ἐπανέλθομεν ἐπὶ τὸ προκαείμενον. **Ἐ**πεὶ ὁ δυστυχῆς αὐτοκράτωρ Φριδερίκος εἶχε κατενῆσει εἰς τὴν δυσχερεστον θέσιν τοῦ νὰ ζῆτῆ τὴν εἰρήνην, ἡ Μαρία Θερασία καὶ πάλιν δὲν ἠθέλησε νὰ ὑποβῆ οὐδὲ νὰ ταπεινώτῃ τὴν ὑπερηφανείαν τῆς μέχρι συμβιβασμοῦ πρὸς τὸν ἠττημένον ἐχθρὸν τῆς με τοὺς ὁποίους ἐκεῖνος προέτεινε βρους, καὶ ἐξηκολούθησεν ἀπορρίπτουσα πᾶσαν μεσολάβησιν τέλος ἕμοις ὑπερέτχυσεν ἡ φυσικὴ τῆς γενναιότης. **Ἐ** ἐκλέκτωρ τῆς Σαξωνίας*), ὅστις ἦτο ἀπὸ τινος καρδοῦ ὀρεφωλιώτερος καὶ πιστότερος τῶν συμμάχων τῆς, ἐκινδύνεσε νὰ γίνῃ ὕμα τῆς πρὸς τὴν αὐτοκράτειραν ἀρστωτάως τῆς, καὶ μόνῃ ἡ εἰρήνην ἠδύνατο νὰ σώσῃ καὶ αὐτὸν καὶ τὸν λαόν του. **Ἐ** ἔριν ἐκείνου ἔθεν ἡ Μαρία Θερασία συνηύσεν εἰς ὅτι δὲν ὄα ἔπραττε χάριν οὐδενός προσωπικοῦ λόγου, καὶ ἦν ἡμέραν τῶν Χριστουγέννων 1,745 ὑπέγραψε τὴν εἰρήνην τῆς Δρέσδης, διὰ τῆς ὁποίας παρεχώρει τέλος τὴν Σιλεσίαν εἰς τὸν Φριδερίκον, ὅστις ὑπὸ τὸν ὄρον τοῦτον ἀπέσυρε τὰ στρατεύματά του ἀπὸ τὴν Σαξωνίαν καὶ ἀνεγνώριζε τὸν Φραγκίσκον ὡς αὐτοκράτορα.

Ἐ κατὰ Αὐδοθίκου τοῦ XV πόλεμος ἐξηκολούθει, πῆποτε ἀμυθρόπου οὔσης τῆς πλάστειγγῆς του τῷ 1746 ἡ αὐτοκράτειρα ἀπώλεσε πᾶσας σχεδὸν τὰς Κάτω Χώρας. **Ἐ** Γάλλοι ἐσχυρηγόνητο ὑπὸ στρατῆρον διακεκρυμένους, οἱ δὲ Αὐστριακοὶ ὑπὸ τοῦ Καρόλου τῆς Αὐρραίνης ὁ πρῶτος ἀνεφυχούτο ὑπὸ μεγάλῃς ἰρμῆς καὶ ἐπαρηλειμμένων νικῶν, ὁ δ' ἀτυχῆς πρίγκηπος Κάρολος σχεδὸν ἔξω φρε ὡ διὰ τὸν θάνατον τῆς συζύγου του, ἥτις ἀπέθαλε δίδουσα τὸ φῶς εἰς τὸ πρῶτόν τῆς τέκνον, καὶ παραλελυμένος ὑπὸ τῆς ὀλίφσεως, δὲν ἠδύνατο νὰ ἀνεργήσῃ ἀφ' ἑαυτοῦ οὔτε νὰ δώσῃ εἰς τὸν στρατὸν του τὰς ἀναγκαίας διαταγὰς.

(ἔπειτα συνέχεια).

*) Λδοφουτος III.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

εις την μελέτη των Όμηρικων ποιημάτων

υπό Θ. Καρούσου.

Ἄπαντες βέβαια ὁμολογοῦμεν ὅτι ἡ μελέτη τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ τῶν Ἑλληνικῶν συγγραμμάτων ἀποτελεῖ τὴν βῆσιν ὁρθῆς καὶ ἐλευθεροῦ ἀγωγῆς, ὅτι διὰ τῆς μελέτης ταύτης γενόμεθα τοῦ θένου ἐκείνου τῆς κλασικῆς παιδείας καὶ μεθόδου, ἔπειρ ἡ μεγαλόνοια τῶν ἡμετέρων προγόνων ἐβόλευσε, ἐκκαλιέργησε καὶ δι' ἐπιμονῆς καὶ κριτικῆς ἀνέδειξε τελευτήσαν καὶ κάρπυον καὶ ἕκαστος μακαρίζομεν ἡμᾶς αὐτοὺς ὅτι ἐγενήθημεν εἰς ἐποχὴν καλὴν ἢ τὸ εἶδος τοῦτο τῆς μεθόδου κατέστη ἐφικτότερον καὶ μάλλον εὐπρόσιτον εἰς τοὺς ὀρεγόμενους ὅπως εἰς αὐτὸ μυστηριωδηθῶσι, καὶ ἢ ἡ μέθοδος καὶ τὰ μέσα τῆς παραδόσεως ἠδ' ἐβίωσαν, ἀπλουτεύθησαν καὶ ποιικλοτρόπως ἐτελειοποιήθησαν σχετικῶς ὡς πρὸς τὰς προγενεστέρους ἐποχὰς τῆς δουλείας καὶ τοῦ σκότους.

Ἄλλ' ἅπαντες, ἀνακουφόμενοι εἰς τὰς ὁμολογίας ταύτας, οὐδὲν ἀνησυχῶμεν ὅπως προδῶμεν καὶ περαιτέρω, ὅπως σχηματίσωμεν καθάρην καὶ διακεκριμένην ἰδέαν μέχρι τίνος ἔχονται ἀληθεῖς αἱ ἀξιῶσεις αὐτῶν οὐδὲν ἁπλοῦς λαμβάνομεν τὴν προσήκουσαν πρόνοιαν ὅπως θέσωμεν ἡμῖν αὐτοῖς τὸ ζήτημα, εἰς τί συνίσταται ἡ Ἑλληνικὴ παιδεία, κατὰ τίνα μεθόδον πρέπει νὰ μελετῶνται οἱ Ἑλληνικαὶ συγγραφεῖς, πῶς ἐρευνῶμενοι ἀποκαλύπτουσι τὸ βῆθος τῶν νοημάτων αὐτῶν καὶ ἀνοίξωσιν εἰς τοὺς σπουδάζοντας ἀκένωτον ὄραμα τῶν γνῶσεων.

Τοῦ ζητήματος λοιπὸν τοῦτου καὶ ἡμεῖς ἐπιλαμβανόμενοι, προτιθέμεθα ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ φέρωμεν συνοπτικὰς τιμὰς σκέψεις βικανῶς ἵσως ἐν μέρει ταύχιστα νὰ παραξῶσι νύξιν τινὰ τοῖς νέοις ὡς πρὸς τὸν τρόπον, καὶ ἢ διεξερχόμενοι τοὺς Ἑλληνικὰς συγγραφεῖς καὶ εἰσδύοντες εἰς τὸ πνεῦμα τῶν, δύνανται νὰ πορίζωνται βεβαίαν καὶ πραγματικὴν ὠφέλειαν.

Ἄλλ' ἐπειδὴ ὀλοῦμεν ἐμπέσειν εἰς ἀδιέξοδον λαθύνον, ἐν δὲν ἐμπειρικαίως ἐντὸς ὁρίων, ἐν δὲν διαγράφωμεν προσηγορευμένην τὴν περιφέρειαν ἐντὸς τῆς ὁποίας μέλλομεν νὰ περιγραφῶμεν, ἀνάγκη ἐν τῷ μέτρῳ τοσαύτης πληθῆος καὶ ποιικιλίας συγγραμμάτων νὰ ἐκλέξωμεν ἐν εἴδει παραδείγματος ἓν μόνον ἐξ αὐτῶν καὶ, ἐπ' αὐτοῦ τοῦτου ἐφαρμόζοντας τὰς παρατηρήσεις μας, νὰ τὸ προσεξῶμεν ὡς τύπον καὶ δοκίμιον τῆς μεθόδου, καὶ ἢν πρέπει νὰ μελετῶνται καὶ ν' ἀνελιττωθῶσι τὰ προϊόντα τῆς Ἑλληνικῆς ἀριστοειας.

Ὡς τοιοῦτον δὲ προτιμῶμεν ἐκεῖνο, ὅπερ χαίρει βεβαίως τὴν προσοχὴν ἐνεκα τῆς τε ἀρχαιοτατῆς ἐποχῆς καὶ τῆς μεγίστης ἐπιρροῆς αὐτοῦ ἐφ' ἀκέρως τῆς μετὰ ταῦτα Ἑλληνικῆς γραμματολογίας.

Εὐκόλως δὲ πᾶς τις ἐννοεῖ ὅτι τοῦτο εἶνε ἡ Ὀμηρικὴ ποίησις. Τὸ ζήτημα λοιπὸν πῶς πρέπει νὰ σπουδάζωνται τὰ Ὀμηρικὰ ποιήματα, πῶς εἶνε δυνατόν νὰ ἐξέρχεται μεζῶν ὠφέλεια ἐκ τῆς ὅσον ἔνεστι βελτιώσεως αὐτῶν καὶ ἀκριβεστέρως μελέτης, ἀναίτε-

ται εἰς τοῦτο: τίνας αἱ διάφοροι φάσεις, τίνας αἱ διάφοροι ἐπόψεις, ὅρ' ἂς πρέπει νὰ κατοπτρεύωνται καὶ νὰ ἐξετάζωνται.

Τούτων λοιπὸν τὴν ἀναδίφασιν καὶ ἡμεῖς ἐπιχειροῦντες προσπαγγέλλομεν ὅτι θελωμεν τὰ θεωρήσειν ὑπὸ τρεῖς κυριωτέρως ἐπόψεις. Πρῶτον μὲν ὑπὸ τὴν λεκτικὴν, δεύτερον δὲ ὑπὸ τὴν πραγματικὴν καὶ τρίτον ὑπὸ τὴν γραμματολογικὴν ἢ καλλιλογικὴν ἔσοψιν.

Καὶ ὡς πρὸς τὴν πρώτην, ἦτοι τὴν λεκτικὴν, βραχὺ τι ἡ οὐδὲν ὀλίως κρινόμεν ἐπὶ ἀνάγκας νὰ ἐνδιαφύωμεν, καὶ ἔσον ἡ διδασκαλίαν τῶν Ὀμηρικῶν ποιημάτων περὶ ταύτην συνήθως ἐν γένει σιπέρεται. Οὐδὲ ἀνοούμεθα τὴν ἐκ τοιαύτης διδασκαλίας προσηγορευμένην ὠφέλειαν, ἀποτελούσης τὴν βῆσιν καὶ τὴν στοιχειώδη ἀρχὴν πάσης περικτήσεως ἐκκαλίσεως, ἀρκεῖ μόνον ἡ διδασκαλία τοῦ μέρους τοῦτου νὰ γίνηται μετὰ τῆς προσηγορευμένης εὐστοχίας καὶ ὁρθῆς κρίσεως. Ἄς μὴ περιορίζηται ὁ διδάσκων εἰς στερεότυπον τινα τοῦ κειμένου μεταφρασιν, ἂς τὴν διαποικιλίῃ δι' ἐπιτηδείων καὶ προσφῶν παρατηρήσεων συντηνουσῶν πρὸς ὅσον ἐνεστὶν εὐχερύτεραν καὶ εὐρύτεραν κατάληψιν. Ἄς ἐμφιλοχωρήσῃ εἰς τὰς φράσεις, τοὺς τρόπους καὶ τοὺς ἰδιωτισμούς τῆς πρωτογόνου ἐκείνης Ὀμηρικῆς γλώσσης, συμπαρακολουθῶν αὐτὴν κατὰ βῆμα εἰς τὰς μεταβολὰς καὶ τὰς ἀλλοιώσεις, ἂς ὑπέστη εἴτε ὡς πρὸς τὸν σχηματισμὸν εἴτε ὡς πρὸς τὴν σημασίαν τῶν λέξεων εἴτε ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν καὶ τὴν πλοικὴν τοῦ λόγου, διατρέχουσα τοὺς αἰῶνας καὶ διὰ τοιαύτων ἀναποθέτουσα τὰ στοιχεῖα τῆς εἰς τὰς ἐρετῆς διαφόρους περιόδους τοῦ Ἑλληνισμοῦ μέχρις αὐτῆς τῆς ἐνεστῆτος περιόδου τῆς καθολικουμένης ἡμῶν γλώσσης διότι καὶ αὕτη διακρίσει βέβαια πλείστους χαρακτῆρας τῆς προμήτορος. Ἄς ἀντικαθιστῶνται εἰς τοὺς ποιητικούς καὶ ἀπρηχαιωμένους σχηματισμούς καὶ τύπους ἄλλοι συνηθέστεροι καὶ περικύττεροι. Ἄς περιαιρῆται τὸ μέτρον καὶ ὁ ρυθμὸς, ἂς ἀπεκδύωνται τὰ περιουσιμῆματα, αἱ τρέποι, αἱ μεταφοραὶ, αἱ εἰκόνες καὶ πᾶν ὅ,τι ἰδιόχει εἰς τὸν ἑμμετρον λόγον, μεταστροφόμενων τῶν στίχων εἰς πεζὴν φράσιν, ἵνα γίνηται ἐπιαιθέροστερα ἡ μεταξὺ τῆς ποιήσεως καὶ πεζογραφίας ὑπάρχουσα διαφορά καὶ διακρίσις.

Ἐπὶ τέλος δὲ οἱ διδασκόμενοι ἂς μὴ μένωσιν ἀμοιροὶ τῆς τε Ὀμηρικῆς προσωπίας καὶ τοῦ ἐπιμοῦ μέτρον, διότι καθὼς ἡ μὲν ἔνοιαν εἶνε, οὕτως εἴπειν, ἡ ψυχὴ ἢ ζωὴ τοῦ στίχου, αἱ δὲ λέξεις ἢ ὕλη ἢ τὸ σῶμα, οὕτω καὶ τὸ μέτρον εἶνε τὸ εἶδος ἢ ἡ μορφή ἢ ἐπιχέουσα αὐτῷ οὐ σμικρὰν χάριν καὶ εὐπρέπειαν, καθ' ὅσον διὰ τῆς ρυθμικῆς τῶν στίχων ἀπαγγελίας καθίσταται ἐπισημῆτος ὁ μηχανισμὸς τῶν, καὶ ἐκτιμῶνται προσηγορευτικῶς αἱ διάφοροι τῶν ἀντικειμένων περιγραφαὶ εἴτε ἑλαφρῆ, προσηγορεῖς καὶ χαλκίστες, εἴτε, τὸ ἐκκεντρικόν, μελιγχολικαὶ, φρικώδεις καὶ διεγερτικαὶ φόβου καὶ ἐκπλήξεως.

Ἄλλ' αἱ βραχέϊαι αὐταὶ σκέψεις μας δὲν ἀροῦσιν εἰμὴ μόνον τὸ λεκτικὸν μέρος τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ποιημάτων, δὲν περιστερέονται εἰμὴ εἰς αὐτὸ τὸ κατώφλιον τοῦ ὕψους καὶ εὐρέως οὐρανοῦ. Πρόκειται, ὑπερβάντες τὸν ἐξωτερικὸν τοῦτον περιδολὸν νὰ εἰσέλθωμεν καὶ ἐντὸς, ἵνα περιεργασθῶμεν ἐκ τοῦ συνεγγυς τὴν ἀρμονικὴν ἀναλογίαν, συμμετρίαν καὶ ἀτάξιν

τοῦ ἀρχιτεκτονικοῦ τούτου σχεδιασματος, πρόκειται, ἐν ἄλλοις ρήματι, νὰ διερευνηθῶμεν τὸ ἀριστούργημα τοῦτο τῆς ἐπικῆς τέχνης καὶ ὑπὸ ὑψηλοτέρων ἔσοψιν, πρόκειται, ἐξερχόμενοι ἐκ τῆς σφαίρας τῶν ἰδεῶν, τῶν αἰσθημάτων καὶ τῶν ἐθίμων τῆς ἐνεστῆτος ἐποχῆς καὶ, ἐκλυόμενοι ἐκ τῶν δεσμῶν τῶν ἐπικρατουσῶν προκαταλήψεων, νὰ παλινδρομήσωμεν ἐπέκεινα διαγίλων ἐτῶν, νὰ ἐξοικειωθῶμεν μὲ τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα, μὲ τὰς δοξασίας καὶ τὰ αἰσθηματα τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων, νὰ γίνωμεν, εἰ δυνατόν, μέλη τῆς τότε κοινωνικῆς καταστάσεως, ἐὰν μέλλωμεν ἐμβατεῦντες εἰς τὴν τοῦ Ποιητοῦ διάνοιαν νὰ συμπαιθῶμεν μετ' αὐτοῦ καὶ ν' ἀντιλαμβανόμεθα τὰ γεγονότα ὑπὸ τὸ πρίσμα τῶν ἰδίων αὐτοῦ αἰσθημάτων καὶ ἐντυπώσεων, καὶ ἔσον ἡ φύσις τοῦ πράγματος ἐπιδέχεται.

Ἄλλὰ πῶς ἐπιτυγχάνομεν τοῦ σκοποῦ τούτου; Ἐπιπροθέτοντες βέβαια εἰς τὴν σπουδὴν τοῦ λεκτικοῦ καὶ τὴν τοῦ πραγματικοῦ, ἐνδιαιτῶμενοι εἰς τὰ διανοήματα, τὰς κλίσεις καὶ τὰ ἔργα τῆς πνευματικῆς ἐκείνης ἐποχῆς καὶ προσπαθεύοντες ὅπως διὰ τῆς ἀκριβοῦς μελέτης καὶ ἀναλύσεως αὐτῶν τούτων τῶν ποιημάτων διηγηθῶμεν νὰ ἐξέλθωμεν ἐκ τῶν σπλάγγων αὐτῶν (ἐπειδὴ στερομαθῶν ἄλλων πηγῶν) καὶ νὰ προσδιορίσωμεν ὅσον ἔνεστι τὰ καθιστάμενα, ἐντὸς τῶν ὁρίων καὶ αὐτὸς ὁ Ποιητῆς ἔζη καὶ διέτριβε λαμβάνων ἐξ αὐτῶν τὰς ἐμπνεύσεις του, διότι εἰκόλως ἐννοεῖ πᾶς τις πόσον συντελεῖ εἰς τὴν κατάληψιν οἰουδήποτε συγγραμματος ἡ ἐξοικείωσις μὲ τὴν ἱστορίαν τῆς παραγωγούσης αὐτοῦ ἐποχῆς, ἡ καθολικὴ γνώσις τῶν δοξασιῶν καὶ τῶν πεποιθησῶν, αἵτινες κατεῖχον καὶ ἐδέσποζον τὸν συγγραφεῖν οὐχ ἦττον ἢ τοὺς συγχρόνους του. — Καὶ τῶντι ὁ μέγας ποιητῆς, ὁ μέγας πολιτικός, ὁ μέγας φιλόσοφος, ἐν γένει δὲ ὁ μέγας ἀνὴρ εἶνε καὶ αὐτὸς τέκνον τῶν περιστοιχιζουσῶν αὐτὸν περιστάσεων. Ὅθεν ὁσονδήποτε καὶ ἀν' ὑποτιθεῖται πρωτότυπος, ὁσονδήποτε καὶ ἀν' ἐπενεργῆ διὰ τῆς μεγαλοφυίας καὶ τῆς πλαστουργικῆς τοῦ νοῦς του δυνάμεως ἐπὶ τῆς ἐποχῆς του, δὲν δύναται ἄλλως νὰ ὑπερπῆδησῃ αὐτὴν, δὲν δύναται νὰ μὴ ἐπιβρεαυθῆ μάλλον ἢ ἦττον ὑπ' αὐτῆς ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν αἰσθημάτων του.

Τί λοιπὸν ἐδέξαζεν ὁ Ὀμηρὸς σύμφωνα μὲ τὸν αἰῶνά του περὶ τοῦ φυσικοῦ καὶ ἠθικοῦ κόσμου, τί περὶ ἀνθρώπου, τί περὶ οἰκογενείας, τί περὶ πολιτεύματος, τί περὶ θρησκείας; Ἰδοὺ εἶ, τι ἀποτελεῖ τὸ πραγματικὸν μέρος τῶν Ὀμηρικῶν ποιημάτων. Ἰδοὺ εἶ, τι ἐφειλομεν νὰ σπουδάσωμεν ἑὰν εἰσδύσωμεν εἰς τὸν Ὀμηρικὸν τρόπον τοῦ διανοεῖσθαι καὶ αἰσθάνεσθαι.

Πρὸς δισχίστην δὲ τῶν λεγομένων ἂς ἴδωμεν χάριν παραδείγματος, τίνας αἱ κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν δεσπόζουσαι δοξασίαι περὶ ἀνθρώπου, ψυχολογικῶς τε καὶ ἠθικῶς θεωρουμένου, περὶ πολιτεύματος καὶ περὶ θρησκείας.

Καὶ πρῶτον, τίς ὁ Ὀμηρικὸς τρόπος τοῦ θεωρεῖν ψυχολογικῶς τὸν ἀνθρώπου; Ἢ ἢ βέβαια ἀντίθετος τοῦ ἡμετέρου Χριστιανικοῦ, διότι, ἐνῷ ἡμεῖς, λαλοῦντες περὶ τῆς μεταξὺ τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς ὑπαρχούσης σχέσεως, τὴν μὲν ψυχὴν χαρακτηρίζομεν διὰ τῆς ἀνωνυμίας ἐγῶ, αὐτὸς, τὸ δὲ σῶμα ὡς τι ἐκτὸς αὐτῆς κείμενον, ὡς τι ἐξωτερικόν, ἀπειναντίας ὁ Ὀμηρὸς τὴν μὲν ψυ-

χὴν παριστάνει διὰ τοῦ ἴδιου αὐτῆς οὐδέματος, τὸ δὲ σῶμα διὰ τῆς ἀπειναντίας αὐτῆς.

Ὅθεν ἐν ἀρχῇ τῆς Ἰλιάδος ἀναφέρει εἰς τὴν τοῦ Ἀχιλλέως ἀρχῇ: αἱ μὲν ψυχῆαι τῶν ἡρώων προεπέπληκται εἰς τὸν Ἄδην, αὐτοὶ δὲ καταλειφθῶσαν σπαραχμακτα εἰς τοὺς κύνους καὶ τὰ σαρκοβόρα θύνα. Ἐπομένως δὲ παρ' Ὀμήρῳ ἡ ψυχὴ δηλοῖ μόνον τὴν ἀντικειμένην ὡς ἔρον τῆς ζωῆς, οὐδέποτε δὲ, ὡς παρ' ἡμῖν, τὸ πνεῦμα ἢ τὴν διανοητικὴν καὶ βουλητικὴν ἀρχὴν. Ἢ ψυχὴ, ὡς λέγει, διαμένει ἐν Ἄδου, ἀλλ' ὅχι τὸ πνεῦμα, ἔπειρ ὁ δαρμὸς θεωρεῖ ὁ Ὀμηρὸς ὡς τι καὶ ἐκτὸς καὶ οὐδὲν ἀπικρῶν. καὶ ἡ περὶ τοῦτου δοξασία του εἶνε τοσοῦτον ὕληκῃ ὥστε ἀποφάσεται ὅτι οἱ ἐν Ἄδου στεροῦνται τῆς χολῆς πνευματικῶν δυνάμεων, διότι στεροῦνται σώματος, καὶ ὅτι πρὸς ἀνάκτησιν ζωῆς πρέπει νὰ πῶσιν αἶμα.

Ἴνα δὲ καταστήσωμεν εἶτι μάλλον καταληπτὴν τὴν Ὀμηρικὴν ταύτην περὶ ψυχῆς δοξασίαν, παρατηρήσειν ὅτι οἱ δύο κυριώτεροι οἱ τῆς ζωῆς, οὗς γινώσκαι ἡ Ὀμηρικὴ ἐποχὴ, εἶνε ἡ ἀναπνοὴ καὶ τὸ αἷμα κατὰ δὲ τὸν ὕπνον ἢ ψυχῆ ἢ ἡ ἀναπνοὴ πορεύεται εἰς τὸν Ἄδην, τὸ δὲ αἷμα υπολείπεται ἐπὶ τοῦ ἀνω κόσμου ἐν τῷ σώματι, ἢ ἔκ τινος πληγῆς χύεται κατὰ γῆς. Ὅθεν αἱ σκεῖαι τῶν ἀποθανόντων στεροῦνται αἷματος καὶ ζωῆς μόνον ἀφ' ἡμισείας, διότι δὲν ὑφίσταται εἰμὴ ὁ εἰς ἐκ τῶν δύο ἔρων τῆς ζωῆς, ἡ ψυχὴ ἢ ἡ ἀναπνοή: ἐκλείποντος δὲ τοῦ αἵματος, εἶνε ἀνευ σωματικότητος, ἀλλὰ μετὰ τῆς σωματικότητος ἐπιπύρεται τὸ πνεῦμα, ὅταν αἱ σκεῖαι πῶσιν αἶμα, ὅταν τούτο προστεθῆ εἰς τὴν ψυχὴν. Οὕτως ἡ ψυχὴ ἐπιρροῦ τοῦ μάντεως τότε μόνον δύναται νὰ μαντεύσῃ, ἀφοῦ ἔπειν αἶμα (Ὅδου Α' 96). Ἢ ψυχὴ τοῦ Ἀγαμέμνονος τότε μόνον ἀναγνωρίζει τὸν Ὀδυσσεῖα, ἀφοῦ ἔπειν αἶμα (αὐτ.οι, 387). Ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ μήτηρ τοῦ Ὀδυσσεῖως τὸν οἶόν τῆς (αὐτ.οι, 141).

Ἐκ τῶν εἰρημένων λοιπὸν ἔπειτα ὅτι αἱ πνευματικαὶ ἀνέργειαι παριστάνονται μόνον ὡς ἰδιότητες καὶ δυνάμεις τοῦ ὅλου ἀνθρώπου αἵτινες διαρκοῦσιν ἐνὸς καὶ τὸ σῶμα ζῆι τοῦτου δὲ ἐκλείποντος ἐν ὄρα θανάτου, ἐξαρτανίζονται ὡς αὐτὴ ἡ ζωὴ. Ἢ σκέψις δὲν εἶχεν ἀκρότη τοσοῦτον προχωρήσει, ὥστε νὰ ἐνοῶν τὴν ζωὴν μετὰ θανάτου διαρκοῦσαν ὡς τι ἐνεπείστατον, ἀλλ' ἡ πίστις εἰς τὴν διαρκείαν τῆς ἐβασίτετο ἐπὶ αἰσθητικῶν ἀντιλήψεων διότι, ἐπειδὴ ἡ ψυχὴ δὲν εἶνε ἄλλο τι εἰμὴ ἡ ἀναπνοή, ἀποθνήσκουτος τοῦ ἀνθρώπου, ἢ ἐγκαταλείπουσα αὐτὸν πνοὴ παρίσταται εἰς τὴν αἰσθησιν ὡς αἰτία τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου οἰχομένης δ' ἐκείνης ἐναπολείπονται τὰ ἄλλα μέρη τοῦ σώματος. Ὅθεν ἐκείνη μόνον διαρκεῖ εἰς τὸν Ἄδην, ἀλλ' ὡς φάσμα καὶ εἰδωλον διακροῦν μόνον τὴν ἐξωτερικὴν μορφήν καὶ τὸ σχῆμα τοῦ πράγματος πραγματικοῦ ἀνθρώπου. Οὕτω π. χ. ὁ Πάτροκλος ἐμφανίζεται εἰς τὸν φίλον του Ἀχιλλεῖα τοιοῦτος ὅσος ἦν ζῶν κατὰ τὸ μέγεθος, τὸ σχῆμα, τὴν ὄψιν, τὴν φωνὴν καὶ τὰ ἴματα (Ἰλ. IV. 65).

(Ἐπαταὶ συνέχεια).

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΚΟΛΟΜΒΟΣ

ἢ ἀνακάλυψις τῆς Ἀμερικῆς.

Εἰς τὸν μυχὸν τοῦ Ουμασσοῦ κόλπου, τὸν ὁποῖον σχηματίζει ἡ Μεσόγειος βρέγουσα τὰ τελευταῖα παράλια τῆς Προβεγγίας καὶ Ἰταλίας, μεταξύ τῶν πόλεων Γενούης καὶ Σαβόνης, ὑπάρχει ἄσπ-

μος κωμόπολις ἀναπτύσσουσα λίαν φειδωλῶς μετρίας τινὲς κατοικίας ἐπὶ τῆς μεγαλοπρεποῦς ταύτης παραλίας. Ἡ εἰρηνικὴ καὶ ἀγρωστος αὕτη κωμόπολις εἶνε τὸ Κογρετόν, ἡ πατρίς τοῦ Χριστοφόρου Κολόμβου.

Αἱ πόλεις Γένουα Σαβόνη καὶ Νέρδη διεφιλωνέθησαν ἐπὶ πολλὸν καιρὸν τὴν δόξαν τοῦ ὅτι ἐγέννησαν τὸν τολμηρὸν τούτον Θαλασσοπόρον, ἀλλὰ τὴν σήμερον δὲν μένει πλέον εὐδεμία περὶ τούτου ἀμφιβολία. Ἡ κτιστολή αὐτοῦ τοῦ Κολόμβου ἀποδεικνύει ὡς πατρίδα του τὸ Κογρετόν.

Ἐγενήθη κατὰ τὸ 1441 ἐξ εὐγενούς οἰκογενείας, πτωχεύσας πρὸ πολλοῦ, καὶ ὁ πατήρ του ἐξήσκησε τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ὑφαντοῦ ἢ ἐρισουργοῦ. Εἶχε τεσσαρὰ τέκνα, τῶν ἑσπίων ὁ Κολόμβος ἦτον ὁ πρεσβύτερος.

Οὗτος πρωίμως δεῖξας μέγαν ζῆλον ἐκπαιδεύσεως, ἐσχέλη εἰς τὸ πανεπιστήμιον τῆς Παρίας, ὅπου ἐσπούδασε τὴν γραμματικὴν, τὰ Λατινικὰ καὶ τὴν γεωγραφίαν.

Ἐπεδόθη πρὸ πάντων εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην ἐπιστήμην, τῆς ὁποίας ἡ σπουδὴ ἀνέπτυξεν εἰς αὐτὸν ἀκάθεκτον κλίσην πρὸς τὰς ναυτικὰς ἐπιχειρήσεις.

Δεκαεταρτητῆς ἑλθὼν εἰς Γένουαν ἤρχισε νὰ πλέῃ, καὶ ἐν διαστήματι πολλῶν ἐτῶν ἐταξείδευσε πολλάκις εἰς Νεάπολιν καὶ

Μασσαλίαν. Μετ'ὀλίγον συμμετέσχε τῆς ἐκστρατείας Ἰωάννου τοῦ ἐξ Ἀνδεγούας πρὸς ἀνάκτησιν τοῦ βασιλείου τῆς Νεαπόλεως καὶ κατὰ τὸ 1474 ἐκυβέρνα πολλὰ Γενουήσια πλοία διατελοῦντα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Λουδοβίκου ΧΙ. πολεμοῦντος τότε κατὰ τῆς Ἰσπανίας.

Ὁ Κολόμβος διεκρίθη ἔτισης εἰς τὰς ναυμαχίας, αἵτινες κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἐλαβον χώραν μεταξύ Γενούης καὶ Βενετίας,

καὶ εἰς μίαν τούτων ἐκινδύνευσε νὰ χάσῃ τὴν ζωὴν του. Τὸ πλοῖον, ἐφ' οὗ ἦτο καὶ αὐτός, ἐπυρπολήθη ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ, τὸ πλήρωμα ἠναγκάσθη νὰ ριφθῆ εἰς τὴν θάλασσαν, ὁ δὲ Κολόμβος θύνηθις ν' ἀρπάξῃ κώπην, πλέουσας πλησίον του, καὶ βοηθούμενος ὑπ' αὐτῆς, κατήρθησε μόνος ἐκ τῶν συντρόφων του νὰ ριφθῆ εἰς τὴν θάλασσαν ἀπέχουσαν περὶ πικρὰ δύο λεύγας.

Ἀναλαβὼν ἐκ τῶν μόχλων καὶ καταφευγόμενος ὑπὸ τοῦ πόλου τῶν μακρυνῶν ταξειδίων ἤλθεν εἰς τὴν Λισβόνα, ἔνθα κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ὁ πρίγκηψ τῆς Πορτογαλλίας Ἡρρίκος εἶχε δώσει δυνάτην ὄψασιν εἰς τὰς ναυτικὰς ἀνακαλύψεις, ὁ δὲ Χριστόφορος Κολόμβος, ὅστις πρὸ πολλοῦ ἔτρεφε τὴν ἰδέαν ἐπὶ ἀφεύκτως ὑπάρχει ἔδωκε πρὸς δυσμάς ἀγοῶσα εἰς τὰς Ἰνδίας, ἤλπιζε νὰ εὕρῃ εἰς τὴν αὐτὴν τῆς Πορτογαλλίας τὴν προ-

σπίαν, τῆς ὁποίας εἶχεν ἀνάγκην πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν σχεδίων του.

Αἱ φιλόδοξοι ἔξεις τοῦ Κολόμβου τὸν ἐσχέτισαν εὐθὺς μετὰ τὴν ἀφίξιν του μετὰ των μοναχῶν ἐνδὲς μοναστηρίου, διὰ τῶν ὁποίων ἐγνώρισεν Ἰταλὸν τινα Βαρθολομαῖον Παλέστρον, ἕνα ἐκ τῶν περιφημοτέρων ναυτικῶν τῶν διατελοῦντων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ πρίγκηπος Ἡρρίκου. Οἱ δύο οὗτοι ἄνδρες συνεδέθησαν διὰ

στενῆς φιλίας καὶ ὁ Κολόμβος κατέστη μετ' ὀλίγον ὁ γαμβρὸς τοῦ Βαρθολομαίου. μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ὁποίου ἐκληρονόμησε τοὺς χάρτας, τὰ σχέδια καὶ τὰς ναυτικὰς παρατηρήσεις του, ἐξ ὧν ἠρξίσθη σπουδαία γεωγραφικὰς πληροφορίας.

Ἡ Οὐάλασσα τότε ἦτον εἰσέτι ἐλάχιστη ἐγνωσμένη καὶ αἱ ναυτικὰ σπουδαὶ περιορίζοντο εἰς στοιχειώδεις τινὰς ἐπισημονικὰς γνώσεις. Ὁ Κολόμβος ἔχων ἀκέραιον ἐπιθυμίαν τοῦ μακθάνειν, συνεστρέφετο μετ' ἀκροῦ ζήλου τοὺς πλοίαρχους, οἵτινες ἐπνεύροντο ἐκ τῶν παραλίων τῆς Ἀφρικῆς, καὶ αἱ πληροφορίαι, τὰς ὁποίας παρ' αὐτῶν ἐλάμβανεν, ἐνίσχυον ἔτι μάλλον τὴν πεποιθ-

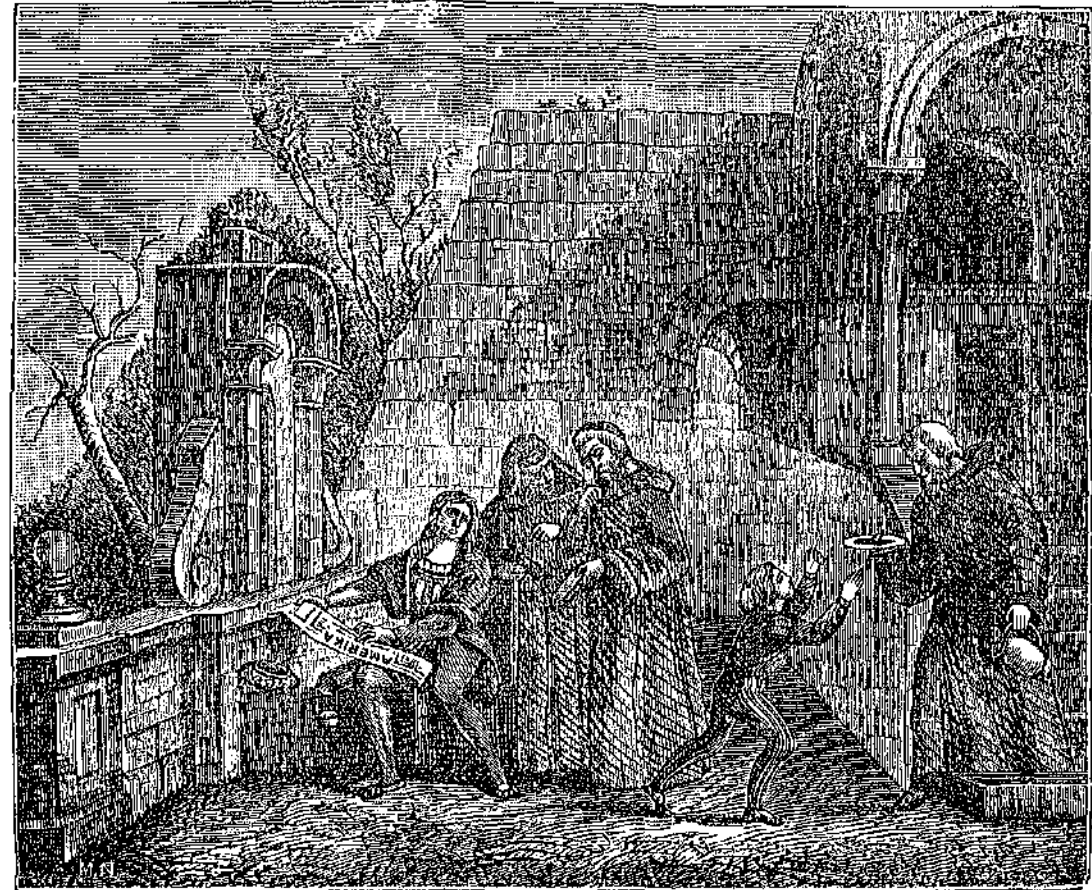
Ἡ γυνὴ του πρὸ μικροῦ εἶχεν ἀποθάνει καὶ οὐδὲν πλέον ἐκράτει αὐτὸν εἰς Πορτογαλίαν.

Ἐπιθυῶν πᾶντοτε τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν σχεδίων του, ἀπεφάσισε νὰ μεταβῆ εἰς τὴν Ἰσπανίαν, κυβερνωμένην τότε ὑπὸ τοῦ Φερδινάνδου καὶ τῆς Ἰσαβέλλης ἐχόντων καθέδραν τὴν Κορδοῦνην, καὶ διηυθύνθη πρὸς τὴν Πάλον, μικρὸν λιμῆνα τῆς Ἀνδαλουσίας, εἰς τὴν ἐκβολὴν τοῦ Ρισο-Τίντου, ἔπου κατήκει εἰς γυναικαδεῖλφος του.

Ὁ Κολόμβος ἦτο τότε πτωχὸς ὅστε ἀπεκράθη νὰ προσφύγῃ εἰς τὸ ἔλεος τῆς φιλανθρωπίας, ὅπως δυνήθῃ νὰ ἐξακολουθήσῃ

Χριστόφορος Κολόμβος.

Ὁ θρηωρὸς τοῦ μοναστηρίου τῆς Ραβίδας διδὼν τῷ Κολόμβου τεμάχιον ἄρτου καὶ ὀλίγον ὕδωρ, ὁ δὲ Κολόμβος συνδιαλέγεται μετὰ τοῦ ἡγουμένου.

εἶναι του, ὅτι εἶνε δυνατόν νὰ ὑπάγῃ τις εἰς τὰς Ἰνδίας διευθυνόμενος πρὸς δυσμάς ἢ οὐ κατὰ τὴν διεύθυνσιν ταύτην δύναται νὰ εὕρῃ γαίας ἀγνώστους.

Πλήρης πεποιθήσεως εἰς τὰ σχέδιά του ὁ Χριστόφορος Κολόμβος ὑπέβαλεν αὐτὰ πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Πορτογαλλίας, ὅστις διώρισεν ἐπιτροπὴν πρὸς ἐξέτακτον αὐτῶν. Ἄλλ' ἡ ἐπιτροπὴ αὐτῆ ζηλοτυπεῦσα τὴν φήμην, τὴν ὁποίαν ὁ Κολόμβος ἤρχισε νὰ ἀποκτῆ, παρέστησεν αὐτὸν ὡς ἄνθρωπον πανούργου καὶ φαντασιόπληκτου, ὅστε ἠναγκάσθη ἀναχωρῆσαι κρυφίως μετὰ τοῦ υἱοῦ του Διέγου τὸ 1484, ὅπου διαρῆγη τὴν δυσμένειάν τῆς.

(ΜΕΝΤΩΡΟΣ Τόμ. Δ'. Τεύχος ΜΡ.)

τὴν ὀδοιπορίαν του. Φθάσας πλησίον τῆς Πάλου, ἐστάθη πρῶταν τινὰ εἰς τὸ μοναστήριον τῆς Ραβίδας, τὸ ὁποῖον σώζεται ἀκόμη, καὶ ἐξήγησε παρὰ τοῦ θυρωροῦ τεμάχιον ἄρτου καὶ ὀλίγον ὕδωρ διὰ τὸ τέκνον του. Ἐνῶ τῷ ἐδίδοτο ἡ λιτὴ αὕτη τροφή, ὁ μοναχὸς Ἰωάννης Περὲς δὲ Μαρσέννας, ἡγούμενος τοῦ μοναστηρίου, ἐλθὼν καὶ ἰδὼν τὸν ὀδοιπόρον συνεκινήθη ἀπὸ τὸ σεμνοπρεπὲς ἦθος αὐτοῦ καὶ ἤρχισε νὰ συνδιαλέγεται μετ' αὐτοῦ. Ὁ ἡγούμενος ἦτο κάτοχος γνώσεων ἀρκετὰ ἐκτετακμένων πρὸ πάντων εἶχε σπουδάσει τὴν γεωγραφίαν, τὴν ναυτικὴν καὶ τὰς νέας ἀνακαλύψεις. Ὅθεν ἐνδιεφέρετο ζωηρῶς ἐκ τῆς συνδιαλέξεως τοῦ

Κολόμβου, αλλά δυσπιστών προς τὰς ιδέας του γνώσεις, προσ-
ελάσαν σοφὸν τινὰ ἐκ τῶν φίλων του τὸν Γαρσύαν Φερνάνδον,
ἐκτὸν ἐν Πάρισι.

Πολλὰ συνδιασκέψεις ἐγένοντο εἰς τὸ μοναστήριον, ἐν αἷς
γρηραὶ Οὐλασσοπόροι ἔλαβον μέρος, γνωμοδοτήσαντες ὅτι αἱ
ιδέαι τοῦ Κολόμβου δὲν ἦσαν ἀδόκιμοι. Εἰς γρηραίους πρωτοεὺς με-
γάλης παύρας, ὀνομαζόμενος Πέτρος δὲ Βελάσκος, διαβεβαίωσεν ὅτι
πρὸς τριάντοιντα περίπου ἐτῶν εἶχε ριφθῆ ὑπὸ τῆς τρικυμίας εἰς
Οὐλάσσας λίαν μακροχρόνιαν πλοῖον, καὶ ὅτι αἰφνης, καίτοι
σφοδρῶς ἀνέμου πίεστος κατὰ ταύτην τὴν διεύθυνσιν, ἐπέτυχε
γαλινηλίαν Οὐλάσσαν, ὅπου, κατὰ τὴν γνώμην του, ἀπεδείκνυσε
τὴν γεινιάνειαν παραλλήλως ἀρκετὰ ὑψηλῆς προφυλακτικῆς τὸ μέρος
τούτου τῆς Οὐλάσσας. Δυστυχῶς ὁ Βελάσκος φοβούμενος τὴν
προσεγγιστικὸν χειμῶνος, δὲν ἐτόλμησε νὰ διακινδυνεύσῃ μακρῶ-
τερον πρὸς ἀναζήτησιν τῆς ἀγνωστοῦ ταύτης γῆς. Ἄλλα ὁ ἠγεώ-
μενος ἐπέστη, ὅτι ἡ μελετιωμένη ἐπιχείρησις ἡδύνατο νὰ καταστή
σπουδαία διὰ τὴν πατρίδα του, ὑπεσχέθη εἰς τὸν Κολόμβον
ὅτι ὅα προσπαθήσῃ ὡς νὰ εὗρῃ αὐτὸς εὐνοϊκὴν ὑποδοχὴν εἰς τὴν
αὐλήν, ἔπειτα τὸν παρεκίνησε νὰ μεταβῆ, ὅπως ἀπ' εὐθείας
ὑποδῆλθῃ τὰς προτάσεις του εἰς τοὺς ἡγεμῶνας τῆς Ἰσπανίας.

Τὴν ἔδωκε συστατικὰς ἐπιστολάς πρὸς τὸν Φερνάνδον δὲ Τα-
λαβέρου στενὸν φίλον του, πνευματικὸν τῆς βασιλείας Ἰσαβέλλης
τῆς Καстиλλίας, καὶ ἀνομιάνων τὴν ἐπιτυχίαν τῶν διαθεμάτων
τοῦ Κολόμβου, παρελάσαν ὑπὸ τὴν προστασίαν του τὸν υἱὸν του
Διέγον, τὸν ὅπου συνετήρησε καὶ ἀνέθρεψεν ἐπιμελῶς εἰς τὸ
μοναστήριόν του.

Ὁ Κολόμβος, πλήρης ἐλπίδος ἀπέπλεε τῷ 1486 εἰς τὴν Κορ-
δοῦν, ἀλλ' ἦτο μακρὰν ἔτι τοῦ τέλους τῶν δυστυχιῶν του, καὶ
ἐπὶ ἐξ ἑτη ἔπρεπε νὰ παρακαλῇ θλίπειν πάντοτε ἀναχνιόμενον
ἀπροσδόκητόν τι κώλυμα εἰς τὴν ἀναχώρησίν του. Ἦλθε στιγμὴ
μάλιστα, καθ' ἣν τὸσον ἀπεθαρρύνθη ὑπὸ τῶν προσκαυμάτων, τὰ
ἑποῖα ἐίχθησιν τοῦ διηγεῖσθαι κατ' αὐτοῦ, ὥστε ἀπεφάσισε ν' ἀχθή-
τῃ Ἰσπανίαν καὶ νὰ προσφέρει τὰς ἐκδουλεύσεις του εἰς τὴν αὐ-
λήν τῆς Γαλλίας. Ἦτον ἤδη κατ' ὄδον, ὅτε προσέβη τῆς βα-
σιλέως Ἰσαβέλλης τῆ ἐνόμισε τὴν γρηραϊκὴν εἰσῆσιν, ὅτι ὁ πλοῦς
τῶν ἀνακαλύψεων ἐπὶ τέλους ἀπερασίθη. Ἐπανήλθε λοιπὸν εἰς
τὴν Κορδοῦν καὶ ἠτοίμασε πάντα διὰ τὸν προσεχῆ ἀπέπλεον.

Αἱ ἀδελφοὶ συμφωνοῦναι ἐγένοντο μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς Ἰσπα-
νίας: ὁ Κολόμβος νὰ περιέλθῃ τὸ ἀζῆμιμα τοῦ ναυάρχου δι' ἑλας
τὰς χώρας, τὰς ὁποίας ἤθελεν ἀνακαλύψει εἰς τὸν ἠκεανόν,
νὰ ὀνομασθῇ ἀντιβασιλεὺς καὶ γενικὸς διοικητὴς τῶν ἀνακαλυ-
φθησμένων τόπων, καὶ ἐπὶ πλέον νὰ ἔχῃ δικαίωμα ἐπὶ τοῦ δε-
κάτου τῶν ὑφελειῶν, αἵτινες ἤθελεν προκῦψαι ἐκ τῆς ἐπιχειρή-
σεως.

Ἡ βασιλεῖσα Ἰσαβέλλα ἐπεφορέθη ἑλα τὰ ἔξοδα τῆς πρώ-
της ταύτης ἐκστρατείας: ἐπειδὴ δὴμος τὸ Ἰσπανικὸν ταμεῖον ἦτο
κατὰ γρηραὶ ἐνεκα τοῦ κατὰ τῶν Μαύρων πολέμου, ἔλα αἱ θα-
πέται δὲν ἠδύνατο νὰ καταβληθῶσι παρὰ τῆς βασιλείας, καὶ ἡ
ἀναχώρησις τοῦ Κολόμβου ἀναμφιβόλως ἤθελε βραδύνει, ἂν ὁ
Μαρτίνος Ἀλόνζος Πινζών, πλοῦσιος θαλασσοπόρος τῆς Πάλου,
ἔστις μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του ἐμελλε νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν ἐκ-

στρατείαν, δὲν προκατέβαλλε μεγὰ κατὰ πρὸς συμπλήρωσιν
τοῦ ἐξοπλισμοῦ τῶν πλοίων.

Τὰ πλοῖα ταῦτα ἦσαν τρεῖς τὸν ἀριθμόν, ἀλλὰ πόσον μικρὰ, ὥστε
οἱ ναῦται, οἵτινες ἐμελλον νὰ ἐπιβῶσιν αὐτῶν, ἀπεγοιήθησαν πολλὴν
καρὸν τούτου ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν ὀκ ἠδύνατο ταῦτα ν' ἀνοέ-
ξωσιν εἰς τὰς σφοδρὰς τρικυμίας, ὑφ' ἧν προσεβλήθησαν ὄντως
κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν των εἰς Ἰσπανίαν.

Δύο ἐκ τῶν πλοίων τούτων ἦσαν ἄνευ καταστρώματος: ἦσαν
πλοῖα ἐλαφρὰ ὀνομαζόμενα καραβέλλα καὶ πολλὴ ὕψηλὰ ἔμ-
προσθεν καὶ ὄπισθεν ἴσιοςφάρα ἢ κωπήλατα, ὅπως ὁ καιρὸς ἐπέ-
τρεπε.

Ἐν τούτοις ὁ Χριστόφορος Κολόμβος ἐφάρτε, ὅτι ἡ σμικρότης
τῶν πλοίων τούτων ἦτον ὠφέλιμος εἰς τὸν πλοῦν τῶν ἀνακα-
λύψεων διὰ τὴν εὐκολίαν, τὴν ὅπου ἐμελλε νὰ παρεξῆ αὐτῆ εἰς
τὴν ἀκτοπλοῖαν καὶ εἰς τὴν προσέγγισιν εἰς γαίαν ἢ ἀβαθαῖς
ποταμούς.

Ἡμέραν παρασκευὴν, τὴν 3ην Αὐγούστου 1492 ὁ Κολόμβος
ὕψωσε τέλος ἐπὶ τοῦ ἱσταυ τῆς Ἁγίας Μαρίας τὴν ναυαρχικὴν
σημαίαν του καὶ ὁ στολίσκος ἀνεπέτασε τὰ ἱστία. Ὁ στολί-
σκος αὐτὸς ἐσύγκειτο, ὡς εἴπομεν, ἐκ τριῶν πλοίων, ἐκ τῆς ναυ-
αρχίδος, ἣτις ἦτο μεγαλύτερα τῶν ἄλλων καὶ κατὰ φρακτος,
ἐκ τῆς Πίντας κινδυνωμένης ὑπὸ τοῦ Μαρτίνου Ἀλόνζου Πιν-
ζών, καὶ τῆς Νίνας ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Βικεντίου Πωζώνου
Πινζών ἀδελφοῦ τοῦ Μαρτίνου Πινζών.

Πρὸ τῆς ἀναχώρησεως ὁ Κολόμβος παρεκάλεσε τὸν φίλον του
Ἠγεούμενον τοῦ μοναστηρίου τῆς Σάντα-Μαρίας Ραβίδας ἵνα
ἐπικαλεσθῇ τὴν Οὐάν βροβίαν ἐπὶ τῆς ἐπιχειρήσεως, καὶ ὅλοι οἱ
ναῦται μετὰ τῶν πλοισάρχων ἐπὶ κεραλῆς ἐξωμολογήθησαν καὶ
ἐκοινωνήσαν.

Συγγρόνος κατασκευὴν τελετὴ ἐγένετο ἐντὸς τοῦ μεγα-
λασπεσοῦς μητροπολιτικοῦ ναοῦ τῆς Κορδοῦνης πρὸ μακροῦ ἔτι
ἄντος εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Μαύρων.

Οἱ βασιλεῖς Φερδινάνδος καὶ Ἰσαβέλλα παρευρέθησαν εἰς
τὴν τελετὴν ταύτην μετ' ἐπέσεως τῆς θεραπειᾶς των, καὶ ἅπαν-
τες παρεκάλουν ἐνθέρμως ὑπὲρ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ ταξιδιῆ, διότι
ἐνόουν εὐχὴν τὴν ἐξῆς καὶ τὴν ὠφέλειαν, αἵτινες ἐμελλον
νὰ προκῦψωσιν ἐντεῦθεν εἰς τὴν Ἰσπανίαν.

Ὁ Χριστόφορος Κολόμβος διεθυθῆ κατὰ πρῶτον πρὸς τὰς
Καναρίους νήσους, ὅπου προσωρμίσθη ὁ στόλος του καὶ ἐμεινεν ἐπὶ
τρεῖς ἡμέρας ἐνεκα τῆς ἐπιχειρήσεως ἐπιδιορθώσεως τῆς Πίντας,
ἣτις εἶχε ὑποφέρει κατ' ὄδον.

Τῇ 9ῃ Σεπτεμβρίου ὁ στόλος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ λιμένος τῆς Κορ-
δοῦνης καὶ ὤρμησε μετὰ τάλμης εἰς τὸ μέσον τοῦ Ἄλαντικῶ
ἠκεανῶ διευθυνόμενος πρὸς δυσμὰς.

Τότε ὁ Κολόμβος περιήλθεν εἰς θέσιν, ἣτις ἀπὸ ἡμέραν εἰς
ἡμέραν καθίστατο δυσχεροτέρα. Ὁβως τότε ὁ στόλος εἶχε πλεούσει
ὕδατα, τὰ ἑποῖα οἱ ναῦται ἦσαν συνεπιθυμῶναι νὰ διατρέψωσιν, ἀλλ'
ἔτε δὲν ἔδλεπον πλέον τὰς Καναρίους νήσους, ἐνόμισαν ὅτι
ἡ ἀπώλειά των ἦτο βεβαία καὶ ὅτι δὲν ὀκ ἐπανέβλεπον πλέον
τὴν γῆν.

Ἡ ὄδο ἀνέγνοι κατέλαβον τὰ πληρώματα, τὰ ὅπου διίσχυρι-

ΟΜΙΛΙΑ
ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗΝ ΤΩΝ ΒΛῶΝ.

ζουτο ὅτι ἔδλεπον κατ' ἐμάσθην νύκτα φαντάσματα, καὶ ἐπιμέ-
τως ἠθέλησαν νὰ βιάσωσι τὸν Κολόμβον νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς
τὴν Ἰσπανίαν. Οὗτος ἕως ἐνδυναμούμενος ὑπὸ τῆς πεποιθή-
σεώς του, ἀνέστη κατὰ τῆς κακῆς θελήσεως τῶν συμπλωτή-
ρων του καὶ ἀπεβίβασεν γενναίως τὸν πλοῦν.

Ἄλλ' ὅσο μάλλον αὐτὸς ὑπελόγηεν ὅτι προσήγγισεν εἰς τὴν
πολιτὴν γῆν, τοσούτῃ οἱ γρηρακοὶ τῶν ναυτῶν ἠδύνατο, αἱ δὲ
εὐνοῖαι ἐνδείξει, αἵτινες προτεθέντο ἀδικήτως εἰς τὸ θάρρος
τοῦ ναυάρχου, ἀπερίπτοντο παρ' αὐτῶν καὶ μετ' ἄλλῶν ἢ ἀνταρ-
σία φανερὰ ἐξεράφη.

Ἐσκόπευον νὰ ρίψωσι τὸν Κολόμβον εἰς τὴν Οὐλάσσαν καὶ
νὰ εἰπωσιν ἐπιστρέψαντες εἰς τὴν Ἰσπανίαν, διὰ τὴν νύκτα ἔπεσαν
ἐκ τοῦ πλοίου εἰς τὴν Οὐλάσσαν, ἐνῆ ἐξήταξε τοὺς ἀστέρας. Ὁ
Κολόμβος προσεπάθησε νὰ ἐλευσῇ τοὺς μὲν διὰ λόγων φιλοφρο-
νητικῶν, παρῶνεν τὴν ὑπερηφάνειαν ἢ τὴν φιλαργυρίαν τῶν δὲ
καὶ ἠπειλῆσε τοὺς ἀθαδεστέρους διὰ τιμωρίας παραδειγματικῆς,
δι' ἐτόλμων νὰ κάμωσι τὸ ἐλάχιστον κίνημα, ἵνα ἐμπαδίσωσι τὴν
ἐξουσίαν τοῦ ταξιδιῆ.

Τὴν πρώτην τῆς 7 οὐτωβρίου κατὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου
πολλοὶ ναῦται τῆς ναυαρχίδος ἐνόμισαν ὅτι εἶδον γῆν πρὸς τὴν
δύσην, ἀλλὰ πολλὴ συγκεχυμένη, ὥστε δὲν ἐτόλμησαν νὰ κη-
ρύξωσι τὴν ἀνακάλυψιν των φοβούμενοι, μήπως ἀπατώνται καὶ
στερηθῶσι τὴν ὑποσχεθεῖσαν ἀνταμοιβὴν πρὸς τὸν πρῶτον, ὅστις
ἤθελε πραγματικῶς ἀνακαλύψει τὴν γῆν ταύτην τὴν τὸσον ἀνυ-
πομῶνος προσδοκωμένην.

Ἐν τοσούτῳ τὸ πλοῖον ἡ Νίνα προεπέμφθη, ἵνα βεβαιωθῇ περὶ
τοῦ πράγματος, καὶ μετὰ μικρὸν λευκὴ σημαία ἐφάνη ἐπὶ τοῦ ἱσταυ-
του, κανονολογικῶς δὲ ἠκούσθη ἐξ αὐτοῦ, ὅστις ἦτο τὸ συμπεφω-
νημένον σημεῖον τὸ μέλλον νὰ ἀναγγεῖλῃ τὴν ἐμφάνισιν τῆς γῆρας.

Χαρὰ ζωηροτάτη ἠκτινοβόλησε τότε μεταξὺ τῶν πληρωμάτων
τοῦ μικροῦ στόλου, καὶ ἔλαι τὰ βλήματα διηρῶνθησαν πρὸς δυ-
σμὰς. Ἀλλὰ καλῶσον ἐπροχώρου, αἱ ἐλπίδες των ἐξέλειπον, καὶ
ἡ γῆ τῆς ἐπαγγελίας ἐγένετο ἀφανὴς ἐντὸς τῶν νερῶν.

Τὰ πληρώματα τότε πάλιν τὸσον μεγάλως ἀπεθαρρύνθησαν,
ὅσον ζωηρῶς εἶχον χαρῆ.

Ἄλλὰ νέαι τινὲς περιστάσεις συνέτεινον πρὸς ἀναζωογόνησιν
τῶν ἐλπίδων καὶ πρὸς κώλυσιν τῆς ἐκ νέου μελετωμένης ἀνταρ-
σίας.

Ὁ Κολόμβος παρατηρήσας τὴν πτῆσιν μυρίων στρουθίων,
τὰ ὅπου διεθυθῶντο πρὸς τὸ νοτιοδυτικὸν, διίσχυρισθῆ ὅτι
ἡ γῆ, εἰς τὴν ὅπου ταῦτα ἐμελλον νὰ ἔβρωσι τὴν τροφήν
των, δὲν ἠδύνατο νὰ ἦνε μακρὰν. Ἀπεφάσισε λοιπὸν τὴν
ἐσπέραν τῆς 7 οὐτωβρίου νὰ ἀλλάξῃ πορείαν καὶ νὰ διευθυνθῇ πρὸς
τὸ νοτιοδυτικὸν μέρος.

Ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἐπροχώρει κατ' αὐτὴν τὴν διεύθυνσιν, καὶ αἱ
ἐνδείξεις γειτονειότητος γῆς καθίσταντο συγγέτεροι
(ἀκούουσι).

Ὅτε ὁ Θεάνθρωπος Ἰησοῦς διὰ τὴν ἄκραν αὐτοῦ εὐσπλαγ-
χνίαν ἤρχετο εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ἵνα διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἀν-
θρώπων ὑπομείνῃ πόθη καὶ σταυρὸν καὶ θάνατον, τότε ὁ μὲν
Σίμων ὁ Λεπρὸς ἠτοίμασεν εἰς αὐτὸν δεῖπνον, ἡ δὲ Μαρία ἡ τοῦ
Λαζάρου ἀδελφὴ διὰ πολυτίμου μύρου ἤλειψε τοὺς ἀγκράτους
αὐτοῦ πόδας καὶ ἀπεσπύγγισεν αὐτοὺς διὰ τῶν τριχῶν τῆς κεφα-
λῆς αὐτῆς: ὁ λαὸς τῆς Ἱερουσαλὴμ προσηύτησεν αὐτῇ μετὰ
βαίων: τοῦ δὲ πλήθους ἐκείνου ἄλλοι μὲν ἐστρώσαντες εἰς τὴν
ὁδὸν κλάδους ἐκ τῶν ἐνδέρων, ἄλλοι δὲ ἔφερνον τὰ ἱμάτια ἀν-
θρώπων εἰς τὴν γῆν, διὰ τῆς ὁποίας ἐμελλε διαπεράσαι ὁ Ἰησοῦς:
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐδοξολόγησαν αὐτόν, οἱ ἄκακοι παῖδες προσέ-
φερον αὐτῇ ὑμνολογίαν, τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ ὑπεδέχθησαν αὐτόν,
κρίζοντα καὶ βοῶντα, ἢ Ἰωάννα τῇ υἱῇ Δαβὶδ ἐυλογημένος ὁ
ἢ ἐρχόμενος ἐν ὄνομτι Κυρίου: ὡσανεὶ ἐν τοῖς ὑφίστοις,
(Ματθ. καί, 9.) καὶ ἄλλους ὁμοίους ὕμνους: ὁ δὲ προδότης Ἰούδας
ἐτοιμάζει εἰς ὑποδοχὴν αὐτοῦ τῆς προδοσίας τὸ φίλημα, καὶ οἱ
ἀρχιερεῖς καὶ τὸ συνέδριον αὐτῶν συνάγουσι βουλευτήρια, καὶ
ἀποφαρίζουσι τὸν θάνατον οὐ μόνον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ καὶ
τοῦ Λαζάρου.

Ἡ σήμερον ἡμέρα ἐστὶν ἡ πρὸ ἐξ ἡμερῶν τοῦ πάσχα ἢ αὔριον
ἐστὶν ἡ πρώτη ἡμέρα τῶν παθῶν, ἢ μετὰ τὴν αὔριον ἢ δευτέρα,
καὶ αἱ ἐφεξῆς ὁμοίως ἕως τοῦ σαββάτου μετὰ δὲ ἐξ ἡμέρας, με-
τροῦντες ἀπὸ τῆς σήμερον, ἐπιτελούμεν τὸ πάσχα. Τὶ σημαί-
νουσιν ταῦτα; ἄρα ἡ ἀνάγνωσις τῶν εὐαγγελίων τῶν παθῶν
τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἢ τελετὴ τοῦ νικητῆρος, τὰ ἔσματα τῆς ἐκ-
κλησίας τὰ μὴδὲν ἄλλο κηρύττοντα εἰμὴ τοῦ Χριστοῦ τὰ παθῆ,
καὶ ὁ ἐτήσιος διορισμὸς τῶν τοιοῦτων ἡμερῶν εἰς μάτην γίνου-
ται; — Οὐχί, αὐτὰ γίνονται, ἵνα λάθωμεν κατὰ νοῦν ἐκείνας τὰς
ἡμέρας, εἰς τὰς ὁποίας ταῦτα ἐγένοντο, καὶ ἀναλογισθώμεν, ὅτι
αἱ παρούσαι ἡμέραι ἀναμνηστικουσι ἐκείνας, καὶ ἔτι καὶ κατὰ
τὸ παρὸν ἐργεταὶ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εὐχὴ ἀπὸ τῆς Πηλιανίας, ἀλλ'
ἐξ ὕψους κατοικητηρίου αὐτοῦ, ἵνα εισέλθῃ εὐχὴ εἰς τὴν Ἱε-
ρουσαλήμ, ἀλλ' εἰς ἕκαστον τῶν εἰς αὐτὸν πιστευόντων ἔρ-
χεται δέ, ἵνα συνενωθῇ μετ' ἡμῶν καὶ μείνῃ ἐν ἡμῖν. Τούτο
δὲ τὸ μυστήριον τῆς ἐνώσεως τῶν ἐν τῇ γῇ ἀνθρώπων μετὰ τοῦ
ἐνάνθρωπιστατος Θεοῦ παρέδωκεν αὐτὸς ὁ Θεάνθρωπος ἐλπίτας
ὑμῶν πρὶν ἢ παραδοθῆ εἰς τὸ πάθος, ἦγον τῆ πέμπτη ἐν τῇ ὕρᾳ
τοῦ δεῖπνου τοῦ μυστικοῦ, ἐκφωνήσας ταύτην τὴν κινήσπλαγ-
χνίον προσκλητικὴν ἄμην καὶ προστακτικὴν φωνὴν «ἐλθέτε, φά-
» γετε τοῦτό ἐστι τὸ σῶμα μου. Πίστε ἐξ αὐτοῦ πάντες: τοῦτό
» ἐστὶ τὸ αἷμά μου ». (Ματθ. κς'. 26, 27, 28) Ταύτης δὲ τῆς ἡμέ-

ρας και της παραδόσεως τούτου του μυστηρίου την ανάνηψιν ποιούμεν εν τῇ ἀγίᾳ καὶ μεγάλῃ πέμπτῃ διὰ τούτου δὲ ἡ ἀνάμνησις γίνεται ἵνα μεταλάβωμεν καὶ ἡμεῖς, καθὼς τότε οἱ θεοὶ ἀπόστολοι, τὸ σῶμα καὶ τὸ αἷμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Διὰ δὲ τῆς μεταλήψεως τοῦ ὑπερβαίου τούτου μυστηρίου συνευόηται μετ' ἡμῶν ὁ Σωτήρ ἡμῶν καὶ μένει ἐν ἡμῖν «Ὁ τρώγων μου τὴν σαρκὰ καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἐν ἐμοὶ μένει καὶ ἐν αὐτῷ» (Ἰωάν. σ'. 56). Ποῖαν λοιπὸν ἡμεῖς ποιούμεν ετοιμασίαν πρὸς ὑποδοχὴν αὐτοῦ; τὴν ἀγίαν ετοιμασίαν ἐκείνων τῶν εὐλαβεστάτων ἀνθρώπων τῶν τότε ἀξιώσεως ὑποδεχθόντων αὐτόν ἢ τὴν ὀλίγον ετοιμασίαν. ἢν ἐποίησαν ὁ προδότης Ἰούδας καὶ τὸ πεμπόνηρον τῶν ἀρχιερέων συνέδριον;

Χριστιανέ, ὁ Ἰησοῦς ὁ σωτὴρ σου ἔρχεται ἄλλ' ἄρα γε ετοιμαζεῖς καὶ σὺ δι' αὐτὸν δεῖπνον, καθὼς ὁ Σίμων ὁ Ἀπετρός· Ἀλλ' ἐγὼ, λέγεις, δὲν βλέπω αὐτόν· πῶς λοιπὸν νὰ ετοιμαζῶ δεῖπνον δι' αὐτόν; Πλακᾶται· πᾶσαι ὅρασι σχεδὸν βλέπεις αὐτόν, διότι, ὅταν βλέπῃς τὸν πτωχόν, τότε βλέπεις αὐτόν· ὅθεν, ὅτι, ὅν ποιήσῃς εἰς τὸν πτωχόν, ποιεῖς εἰς τὸν Ἰησοῦν· Χριστὸν κατὰ τὸν λόγον αὐτοῦ «Ὁμῶν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐν τούτων ἢ τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε» (Ματθ. κ'. 41). Ἐάν καὶ αὐτὰς τὰς ἡμέρας ἀνάξῃς τὰ σπλάγχνα τῆς καρδίας σου καὶ θύσῃς δεῖπνον εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ θρέψῃς τοὺς παιδιὰς καὶ χροτάσῃς τὸν ὄρατὸν καὶ τὴν χήρᾶν, τότε ετοιμαζεῖς καὶ σὺ, καθὼς ὁ Σίμων, δεῖπνον εἰς τὸν ἐρχόμενον Ἰησοῦν Χριστόν· τότε γίνεσαι καὶ σὺ, καθὼς ὁ Σίμων, ἀξίος τῆς ὑποδοχῆς αὐτοῦ. «Πλὴν τὰ ἐνόητα ὁρᾶς ἐλεημοσύνην καὶ ἰδοὺ» πᾶντα καθαρὰ ὑμῖν ἔσται (Λουκ. ιζ'. 41).

Χριστιανέ, ὁ Κύριός σου ἔρχεται ἀδελφοί ἄρα γε καὶ σὺ διὰ τοῦ μύρου τοῦς πενναχάντους αὐτοῦ πάσας, καθὼς ἡ Μαρία; ἀλλὰ πῶς δύναμαι, λέγεις, τοῦτο ποιῆσαι, μὴ βλέπων αὐτόν; αὐτὸς, ὡς Θεός, ἐστὶ πανταχοῦ παρών, ἐκδεξίῳ σου ἵσταται διὰ παντός· δὲν ἀκούεις τί λέγει ὁ προφήτης; «Προαρωμῶν τὸν Κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντός, ὅτι ἐκ δεξιῶν μου ἐστίν, ἵνα μὴ σαλευθῶ» (Πсал. 117). καὶ μὴ βλέπῃς αὐτόν διὰ τῶν σωματικῶν σου ὀφθαλμῶν, βλέπεις ὅμως αὐτόν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς ψυχῆς σου. Ἡ Μαρία ἤλειψε τοὺς πόδας αὐτοῦ διὰ μύρου γάλακτος πιστικῆς πολυτέλειαν, σὺ πλύνον αὐτοῦς διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς μετανόιας τῶν ἀμαρτιῶν σου θαυμάσιον. Τὸ μύρον τῆς Μαρίας ἐτιμῆθη τρικασιῶν δραχμῶν ἢ τιμὴ τοῦ μύρου τῶν δακρῶν σου ἐστὶν ἀτίμητος, ἐπειδὴ τῆς μετανόιας τὸ δάκρυόν ἐστὶν ἰσοδύναμον τῷ ἀγίῳ βαπτίσματι. «Καὶ δάκρυον στάξαν, λέγει ὁ ἐν ἀγίοις Γρηγόριος ὁ Νύσσης, ἰσοδυναμεῖ τῷ λουτρῷ» (Νύσ. περὶ Μεταν.). Ὅταν ἴδῃ τὰ δάκρυά σου, ἐξελείφει τὰς ἀμαρτίας σου καὶ δίδει σοὶ τὴν αἰώνιον μακαριότητα καὶ σωτηρίαν. «Μακαριοὶ καλεῖσονται οὖν, οἱ γελάσονται» (Λουκ. σ'. 21). Ἡ Μαρία πρῶτον ἤλειψε τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, ἔπειτα ἀπεσπόγγισεν αὐτοὺς διὰ τῶν τρίχων τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ· σὺ ἀλείφον αὐτοὺς διὰ τῶν δακρῶν σου, ἔπειτα ἀφίερων εἰς αὐτόν πάντας τοὺς λογισμοὺς τοῦ νοῦ σου, ὑποτάξας αὐτοὺς εἰς τὸ ὄχιον αὐτοῦ θελήμα. Αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς εἶσι τοῦ σώματος βλαστὸί, οἱ λογισμοὶ τοῦ νοῦ εἶσι τῆς καρδίας καρκοί· αὐτὸς δὲ τὴν καρ-

δίαν ἡμῶν ζητεῖ «Δός μοι, υἱέ, τὴν καρδίαν» (Παροιμ. κγ'. 26). Χριστιανέ, ὁ Κύριός ἡμῶν ἔρχεται· ὅσοι λοιπὸν εἰς τὰς παραδόσεις ἡμέρας τῆς ἀγίας τετρακοσστής ἐνικήσατε τῆς σαρκὸς τὰ πύθη, καὶ κατεπορεύσατε τοῦ διαβόλου τὴν δύναμιν καὶ ἐλάθετε τὸν τρόπον κατὰ τῆς μακαριότητος τοῦ κόσμου, ἐξέλθετε εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ, προύπαντήσατε αὐτῷ, βασιλεύοντες οὐ μόνον τὰ βία, τὰ σύμβολα τῆς νίκης τοῦ θανάτου, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ τρέπαια τῆς ἀμαρτίας. Ὅσοι διὰ τῆς μετανόιας καὶ ἐξομολογήσεως ἐκαταρτίσθητε ἀπὸ τῶν ἀμαρτιῶν ὑμῶν, ὅσοι ἐνησταύσατε καὶ ἐταπεινώθητε, ὅσοι ἐσωρηθήσατε καὶ ἡλεήσατε, ὅσοι ἐπαρέετε καὶ καλὰ ἔργα, ἔχετε τοὺς νύκτους τῶν ἀσετῶν· ὅθεν ἀπλώσατε νῦν τὴν καρδίαν ὑμῶν, καθὼς ὁ λαὸς τῆς ἱερῆς αὐτῶν, καὶ μεταλαβόντες τῶν θεῶν μυστηρίων, ὑποδέχθητε οὐχὶ εἰς τὸν ναὸν τὸν νομικόν, ὡς οἱ παῖδες, ἀλλ' εἰς τὸν ναὸν τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος ὑμῶν ὑποδέχθητε τὸν βασιλέα τῆς δόξης, ψάλλοντες ὡς οἱ μαθηταί, «Ὑμνολογημένοι ὁ ἐρχόμενος βασιλεὺς ἐν ὄνοματι Κυρίου, εἰρήνη ἐν οὐρανῷ καὶ εὐφροσύνη ἐν ὑψίστοις» (Λουκ. ιβ'. 32). καὶ ὑμνολογοῦντες αὐτόν, ὡς οἱ παῖδες, διὰ τοῦ ἀΐνου καὶ τῆς οὐδοῦ (Ματθ. κβ'. 15).

Ὅσοι δὲ εἶτε διὰ τὴν ἀπεισίαν ὑμῶν οὐχὶ μόνον δὲν δέξεσθε τὸν ἐρχόμενον Ἰησοῦν, ἀλλὰ καὶ ὑδραίετε. βλασφημεῖτε καὶ ἐπιβουλεύεσθε καὶ τὴν εἰς αὐτὸν πίστιν καὶ τοὺς εἰς αὐτόν πιστεύοντας, καθὼς τὴν ζωὴν αὐτοῦ καὶ τὴν τοῦ Λαζάρου τῶν ἀπίστων τὸ συνέδριον, εἶτε ἔχοντες δόλον ἢ μίσος ἢ ἐριβία ἢ ἄλλο ἀμάχημα εἰς τὴν καρδίαν, καθὼς ὁ Ἰούδας τὴν φιλαργυρίαν, ἢ μετανιοήσατε καὶ διορθώθητε, ἢ φύγετε καὶ κρύβητε· διότι, εὐὰν πλησιάσῃτε πρὸς αὐτόν καὶ μεταλάθητε αὐτοῦ, καθὼς ἐκεῖνος, οὐκ ἔστιν ἔπιρ ἐστὶ τοὺς ἀναξίους φλέγον.

Ἄδελφοί μου ἀγαπητοί, ὁ δὲ ἐστὶν ἡ εὐσπλαγγία τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, τῶς ἐστὶ καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ· ἔρχεται ἀληθῶς πρὸς καὶ σώζων, ἀλλ' ἔρχεται καὶ δίκαιος, ὡς εἶπεν ὁ ἅγιος προφήτης αὐτοῦ· «Ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς σου, εἶπεν, ἔρχεται σοὶ δίκαιος καὶ σώζων, πραὺς καὶ ἐπιθεδικῶς ἐπὶ ὑποζύγιον καὶ πύλλον νέον» (Ζαχ. θ'. 9). Δι' ἐκεῖνους, οἵτινες ὑποδέχονται αὐτόν ἐν ἀγάπῃ, ὡς ὁ Σίμων, ἐν εὐνοίᾳ ἀρετῆς, ὡς ἡ Μαρία, ἐν εὐλαβείᾳ, ὡς ὁ λαὸς ὁ εἰς προύπαντησιν αὐτοῦ ἐξελθόν, ἐν καθαρότητι καὶ ἀκακίᾳ, ὡς οἱ παῖδες, ἔρχεται πρὸς αὐτοὺς καὶ σώζων δι' ἐκεῖνους δὲ, οἵτινες ἢ οὐδόλιως ὑποδέχονται αὐτόν, καθὼς τῶν ἀνόμων τὸ συνέδριον, ἢ ἀναξίως ὑποδέχονται αὐτόν, ὡς ὁ φιλάργυρος καὶ ἐμακροθέτατος Ἰούδας, ἐξεφώνησεν ὡς δίκαιος τὸσον φοβεράν καὶ φρικτὴν ἀπόφασιν, ὡστε καὶ τὸ μόνον ἀκούσιμα αὐτῆς φέρει φρίκην καὶ τρόμον τοσοῦτον δὲ δίκαια ἐστὶν ἡ ἀπόφασις, ὡστε ποιεῖ πάντες ἀνθρώπων πανταλῶς ἀναπολόγητον.

Ἄν ὁ βασιλεὺς σου ὁ ἐπίγειος, θελῶν ἐλθεῖν εἰς τὸν οἶκόν σου, ἵνα εὐεργετήσῃ σε, ἐστὶλε πρῶτον κήρυκα ἀναγγέλλοντά σοι καὶ λέγοντά, ἔρχεται ὁ βασιλεὺς σου εἰς τὸν οἶκόν σου, διὸ ετοιμασον τὸ πρὸς ὑποδοχὴν αὐτοῦ, σὺ δὲ, μηδὲλως περὶ τούτου φροντίσας, βλέπων τὸν βασιλέα ἐρχόμενον, ἢ ἐκλείεις τὴν ὕψαν τοῦ οἴκου σου κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ, μὴ θελῶν ὑποδεχθῆναι αὐτόν, ἢ ἤνοιγας αὐτήν, αὐτὸς δὲ, εἰσελθόν, οὐ μόνον εὐρίσκειν ἀκαθάρατον καὶ κατερρυπαμένον τὸν οἶκόν σου, ἀλλὰ καὶ ἔκουσεν

ἐπὶ τοῦ στόματός σου ὕβρεις καὶ περιφρονήσεις, ποῖαν ἀπολογία ἔχεις τότε, καὶν ὀπισανθῆποτε τιμωρίαν ἀπεράσισε κατὰ σοῦ ὁ βασιλεὺς ἐκείνος; Ὁ βασιλεὺς ὁ ἐπουράνιος, ὁ Κύριός τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς καὶ πάσης τῆς κτίσεως, θελεῖ ἵνα ἔλθῃ εἰς τὴν ψυχὴν σου, ἵνα σώσῃ αὐτήν, προκαταγγέλλει σοὶ δὲ τὴν ἔλευσιν αὐτοῦ διὰ τῆς ἐκκλησίας, ἥτις κηρύττει καὶ λέγει σοὶ Μετὰ ἑξ ἡμέρας γίνεται τὸ Πάσχα, ετοιμασον σεαυτόν, ἵνα διὰ τῆς μεταλήψεως τῶν ἀγίων μυστηρίων ὑποδεχθῇς τὸν βασιλέα τῆς δόξης· σὺ δὲ, ἀνασθητῶν εἰς τοῦτο τὸ κήρυγμα, ἢ οὐδόλιως μεταλαβόνεις τὰ μυστήρια, ἢ μεταλαβόνεις αὐτὰ ἀναξίως τότε ποῖαν ἀπολογία ἔχεις κατὰ τῆς φοβεράς ἀποφάσεως, τὴν ὁποῖαν ἐποίησεν ὁ Θεὸς σου κατὰ σοῦ; Ἀκούσατε οὖν πάντες τὴν φοβερὰν αὐτοῦ ἀπόφασιν, ἵνα, κατανοήσαντες τὴν καρδίαν καὶ τὰς ματαίας προφάσεις ἀφέντες, προσέλθητε πρὸς αὐτόν μετὰ τῆς προσηύσεως πρὸς τοιαύτας. ἔρχεται νῦν ὁ πολυεύσπλαγγος Ἰησοῦς καὶ θελῶν εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκόν τῆς ψυχῆς ἡμῶν, προσηύει πάντας, λέγων, «Ἀθάστε, φάγετε· τοῦτο ἐστὶ τὸ σῶμά μου· Πίνετε ἐξ αὐτοῦ πάντες»· τοῦτο ἐστὶ τὸ αἷμά μου. Ὅσοι δὲ ἀνασθητῶντες ἀποστρέφονται αὐτόν, ἢ τολμῶντες ὑποδέχονται αὐτόν ἀναξίως, αὐτὸς μὲν φεύγει ἀπ' αὐτῶν, ἐκείνοι δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ θανάτου ζητοῦσιν αὐτόν, ἵνα συγχωρήσῃ τὰς ἀνομίας αὐτῶν, καὶ οὐχ εὐρίσκουσιν, ἀλλὰ ἀποθνήσκουσιν ἐν ταῖς ἀμαρτίαις αὐτῶν· ἰδοὺ αὐτὰ τὰ λόγια τοῦ Κυρίου «Ὑγὼ ὑπάγω, καὶ ζητήσατέ με, καὶ ἐν τῇ ἀμαρτίᾳ ἢ ὑμῶν ἀποθανείσθε». (Ἰωαν. 8. 21).

Ο ΕΝ ΝΕΑΙ ΕΦΕΣΩ: ΦΙΛΕΚΗΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ.

Ἡ πρόδοσις ἐκείνης Κοινωνίας, ἐξαρτωμένη ἐκ τῆς ἀφοσιώσεως ἐκείνου μέλους πρὸς τὸ κοινὸν αὐτῆς ἀγαθόν, ἔδεικνεν ἀφῆρη βεβαίως καὶ εἰς τοὺς κατ' ἡμῶν χρόνους νὰ συνδεσθῶσι δι' ἀρρήτων δεσμῶν διάφοροι κοινότητες, ἐμπνεόμεναι ὑπὸ τῆς φωτεινῆς λαμπάδος τοῦ πατριωτικοῦ συμφοροντος, ὅπως συμπαρήξῃ ἔργῳ ἐκαστος κατὰ τὸ ἐνὸν πρὸς τὸν ὀρεινὸν σκοπόν. Τοιοῦτος ἐθνοφυλιῆς σκοπὸς ἠλέκτρισε καὶ τὴν φιλοπατρίαν διακεκριμένων νεῶν ἀτόμων τῆς ἡμετέρας πόλεως, ἵνα προδῶσι μετ' αὐταπαρνήσεως εἰς τὴν πύσασιν φιλεκαίδευτικοῦ Συλλόγου ὑπὸ τὴν ἐπινοήσαν «τὴ Σύμπνοια». Ἐκ πρώτης δ' ἀφῆρητος εἶδεν ἐκαστος ἔργῳ τὴν ἀγαθὴν πράξασιν, ὑπ' ἧς ἐμφορεῖται ὁ ὑμέτερος φιλεκαίδευτικὸς Σύλλογος· διότι, ἀμικ μετὰ προηγηθείσαν μονοδικτὴν τελετὴν ἐν τῇ πόλει μας ἀνέλαβε τὰς ἐργασίας του, ἀμέσως συνεζητήθησαν τὰ ἔργα, εἰς τὴν ἀπασχολούμενος δύναται τελεσφόρος νὰ ὑπελήθη τὴν ἡμετέραν Κοινωνίαν. Ἀπερασταθη λοιπὸν ὑπὸ τῶν φιλεκαίδεων μελῶν, ἵνα διάφορα διδακτικὰ μαθήματα διδάσκωνται κατ' ὅρισμα τῆς ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος διὰ καταληκτικῶν τρόπου, ὅπως προάγῃται οὐχὶ μόνον τὰ μέλη διανοητικῶς, ἀλλὰ καὶ οἱ ἔχοντες τὸ ἀπόλυτον δικαίωμα εἰσόδου ἀποκατατῶν ἐν κειρῶν τῶν μαθημάτων ὡστε δύναται τις εἰπεῖν, ὅτι ὁ φιλεκαίδευτικὸς ἡμῶν Σύλλογος ἔσται κοινὴ ἐστία διανοητικῆς ἀναπτύξεως, ἐμψύχουσα εἰς ἕκαστον τὸ πρὸς τὴν πατρίδα ὀφειλόμενον καθῆκον καὶ πληροῦσα τὴν καρδίαν ἐκείνου ποικίλων ἀρετῶν.

Μεγίστη δὲ καὶ βεβαία ἐλπίς κατέχει πάντας, ὅτι εὐγενὲς ἀμιλλὰ θελεῖ καταλάβει τοὺς ἡμετέρους πολιτας πρὸς γενναίαν συνδρομὴν τοῦ ἱεροῦ τούτου καθιζήματος, διότι οὐχὶ μόνον μετ' ἀξιεπαίνου ζήλου ἐν ἀλλήλων ἔμψυκασίᾳ τὸ ἀριθμὸς τῶν μελῶν, ἀλλὰ καὶ γενικὴ ἐκτίμησις τοῦ ἀγαθοῦ τούτου ἔργου κατέλαβε πάντας, ὁμολογοῦντας μετὰ παρηγορίας τὸν προορευτικὸν αὐτοῦ σκοπόν. Τὶ ἄλλο τῷ ὄντι ἠδύτερον εἰς τὸν ἀνθρώπου ἢ τὸ νὰ μαθήται καὶ ἐν προκχωρητικῇ ἡλικίᾳ πᾶν ὅτι αἱ περιστάσεις κατέστησαν αὐτῷ ἀδύνατον ἐν τῇ νεαυῇ αὐτοῦ ἡλικίᾳ νὰ σπουδάζῃ; οὕτω λοιπὸν καὶ οἱ ἡμέτεροι συμπολίται, ὑπὸ τοῦ αἰσθημάτων τῆς προόδου κατεχόμενοι, παρρησιαστικῶς εἰς τὰς διδακτικὰς τῶν μαθημάτων, ἅτινα μετὰ μεγίστης προθυμίας ἀνεδέχθησαν νὰ διδάσκωσι διάφορα διακεκριμένα μέλη τοῦ Συλλόγου, καταβάλλοντες ἀτρότους κόπους εἰς τὸν ἐνόητον ἀγῶνα δὲν ἐπιβάλλει αὐτοῖς ἢ τε ἐντολὴ τοῦ Συλλόγου καὶ τὸ πρὸς τὴν εὐήμερίαν τῆς πατρίδος καθῆκον. Τοιαῦτα τῷ ὄντι γενναῖα ἔργα ἀπαιτεῖ ἡ πατρίς πρὸς τῶν διπλότων τὰ κοινὰ πράγματα, ἀπέναντι τῆς ὁποίας ὀφείλουσιν εἶσθαι εἰς βρατεῖαν εὐθύνην, ἀνίσως παραμελῶσι τὴν ἐξασκῆσιν τῆς ἐπιροφῆς των εἰς τὴν προαγωγήν αὐτῆς. Δημοσιεύων δὲ ταῦτα σήμερον, δὲν ἔχω σκοπόν νὰ κινήσω τὸν θαυμαστὸν τῶν ὀμογενῶν πρὸς τὸν ἡμέτερον Σύλλογον, ἀλλὰ νὰ διεξῶ πόσον μέλῳσι νὰ προχωρήσιν αἱ κοινότητες ἐκεῖναι, αἵτινες ἐφρόντισαν νὰ συναφθῶσι διὰ τῆς ἀδελφικῆς ταύτης συμπράξεως ὑπὲρ τοῦ γενναίου συμφοροντος. Διότι θελεῖ ρυθμισθῆ πρώτον ἡ τακτικὴ ἀνατροφὴ τῶν τέκνων διὰ τῆς ἐνισχύσεως τῶν ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων πρὸς μόρφωσιν χρηστῆς κοινωνίας, αἱ ἔπειτα δὲ διχονοοῖ δὲν θέλουσιν ἔχει χῶρον πρὸς ἐξάσκασιν τῶν φιλεκαίδεων παθῶν, ἀτινά εἰσιν ἢ καιρὰ πληγῆ ἢ ἐπιπέροσιν τὴν κατατροφῆν ἐκείνου ἕθνους. Ἰδὼν πρὸς τούτοις νὰ ἐτιδωψιλεῖται εἰς τοὺς κόπους τῆς ἀρετιστικῆς ἀσπομνοίας ἐκ τῶν πέριξ μάλλον πεπολιτισμένων Κοινοτήτων ἢ πνευματικῆ αὐτῶν ἀρωγῆ καὶ ἐλπίσεως. ὅτι καὶ αὕτη θελεῖ φατὴ ἀξία τῶν προσδοκῶν αὐτῶν καὶ τῆς ἐντολῆς, ἢν ἐπιβάλλει ἡ ἐρεὰ αὐτῆς ἀποστολῆ, εὐελαπιστῶ, ὅτι εὐπρόσδεκτος θελεῖ εἶσθαι ἢ ἀρηγῆρος αὕτη εἰς τὰς ἐριτιμούς στηλας τοῦ «Μέντορος», τοῦ ὑπὲρ τῆς ἐθνακῆς προαγωγῆς θερμῶς ἀγωνιζομένου, τερπνὴ δὲ τοῖς φίλοις αὐτοῦ ἀναγνώσταις. Δέξασθε κτλ.

Ἐν Ν. Ἐρέσιμ. Δ. Μ. Γ.

ΠΑΑΗ ΜΟΝΟΜΑΧΟΥ ΚΑΙ ΑΕΑΙΝΗΣ ΕΝ ΑΔΕΞΑΝΑΡΕΙΑΙ ('Εκ τοῦ Γαλλικοῦ.)

Βίχον τετὴ ἐδιόλια ὑπὸ στέρην ἐκ καταπαταμάτων πομφουρὸ χρωμάτος καὶ συνδεθειμένων πρὸς ἀλλήλα με κάρδους μεταξίνους καὶ χρυσοῦς. Ἡ στέρη αὕτη, ἢν ὑπεσθῆζίζον στύλοι κεκαλυμμένοι με ὑφλάματα χρυσοκέντητα, ἐτεγματιζον ὑπερᾶνω τῶν θακτῶν ἐυφώχων σχήτην κυκλωτερετῆ τῆς ὁποιᾶς αἱ ἀποτυγεαὶ ἐδιδον εἰς ἕλα τὰ πρόσωπα χροῖμα ζωφρὸν ἐν ἐνταλεὶ ἀρμονία με τὴν ζοηρᾶν καὶ περιπυλὴ ἐκφορῶν των. Ἐπερᾶνω τῆς κοινῆς ἀπλετον φῶς κατερχόμενον ὡς ἐκ

» Λαέ! σκόζουσι τὰ ἔθνη ἢ ἀγάπη, ἢ θρησκεία·
 » τὰ φιλῶσι, τὰ προάγει ἢ θεὰ φιλοσοφία.
 » Πίψο σπένματα τοιαῦτα εἰς τῶν τέκνων τὰς καρδίας,
 » καὶ βλαπτήσῃ νέον ἔθνος μέγα τῆς μικρᾶς Ἀσίας.

» Ναί, ἡ δόξα σου, ὦ τέκνα, θὰ ἐκπλήξῃ κόσμον ὄλον,
 » θὰ φωτίσῃ, θὰ λαμπρύνῃ τὸν οὐρανὸν σου ὄθλον.
 *Βασιλεὺς τοὺς λόγους τούτους τοὺς μεγαλοφύλους μάλις;
 ἀπὸ ἀκριῶν ἕως ἀκριῶν συνενήνορας τὸς πόλεις;

Καὶ ἀπ' ἀκριῶν ἕως ἀκριῶν τῆς πιστῆς Σου παροικίας
 εἶδες θρόνον σου ἀπλάτος τὰς αἰσθητικὰς καρδίας·
 Ἄντετώσῃ δὲ τοιαῦτα τὸ Χριστιανισμὸν Σου πλῆθος
 μὲ τὸ ἄβολόν του στόμα, μὲ τὸ ἄβολόν του ἦθος.

» Πάτερ! ἰδοὺ πίστιν πνέων, εἰς τὰ γόνατά Σου πέπτω
 » τὴν ψυχὴν μου καὶ τὸ μέλλον εἰς τὸν τράχηλόν Σου ρίπτω.
 » Τίς δὲν σέβει ἐνικρέτους, εὐσεβεῖς ἱεροφάντας;
 » λίθανον ποῖος δὲν καίει εἰς αὐτῶν τοὺς ἀνδριάντας;

*Ὁ! φερθεὶς εἰς ὕψος οὐρανοῦ πολιτείας
 φέρε καὶ ὑμᾶς εἰς φάος ἀληθείας καὶ σοφίας,
 Καὶ ὑψοῦμενος ἐπάνω παντός ἄλλου ἱερέαρου
 ὕψονέ μας εἰς τὸν θρόνον τοῦ μεγάλου μας μονάρχα!

*Ἐγὼ δέ, χαρᾶς κ' ἐλπιδὸς ἀνεκρέστου ὄθλου γέμων,
 Γενεὰ ἐπερχομένη! ἔκραξον, εἶσαι εὐδαίμων!
 Γενεὰ ἐξερχομένη ἐκ τῶν ὄθλων τῶν σχολείων,
 τοῦ λαμπροῦ ὀφθαλμοῦ σου προορῶ τὸ μεγαλεῖον.

Σεμνωμένους ἕως τότε, τὴν συγκλήσιν μου φέρω
 εἰς ζωφρὸν ἀμυγῶν καὶ ἐνθουσιᾶ καὶ χαίρει,
 Ἄναρχαίον ποῖον δόγμα ἔφερον οἱ ἄλλοι εἰσχοί
 καὶ ἀπ' ἐσέων τὴν ἀρχὴν σου ἀναπαύου καὶ εὐτυχεῖν!

Ἐγὼ! τοῦ Πυργελοῦ κρούων μέλος εἰρηναῖον
 εἰς εἰρηναίους λειμώνας φέρεις ποίμνιον γενναῖον;
 Ἄς δεχθῇ νὰ μὲ ἀκούσῃ ἢ ἀγία κορυφή Σου,
 Ἄσκαπτός καὶ ὑποκάτω τῆς παλάμης τῆς σεπτῆς Σου,

Γόνυ κλίω εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ μας τὴν ἀγίαν
 καὶ ἀρχὴν φίλῳ καὶ σέβῳ περικτῆν δικαίαν μίαν,
 Οὐσαν ἄλλας εἰς τὰς τύχας τῆς πατρὸς τὰς μεγάλας
 πλὴν ἐγὼ πρέπει νὰ γίνω μωρακνέσις ταύτης ἄλλας;

Μέλος ἀκαίρον! σ' ἀφίνω τῆς χλαμπῆς μου λύρας
 μία τις χορδὴ ἔρραχη εἰς τὰς ἀσθεῖας μου χεῖρας.

Πλάστα μου! ὁ τὴν μεγάλην μηχανὴν τοῦ κόσμου ερέφων
 καὶ εἰς ὕδατος σταγόνα ζῶν ἀρανὴ ἐκτρέφω,
 Ὅ τῷ νεύματι Σου μόνῳ θέσας αἰωνίους νόμους
 εἰς ἀπείρους τῆς αὐλῆς σου γίγαντας σταδιοδρόμους

*Ἦψιστε! ὕγρον ἐν ὄσῳ ἔχουσι τὰ δμμάτά μου,
 πρὸς Σὲ πάντοτε θὰ φέρω τὰ ἀγὰ ἀισθημὰτά μου·
 Τὴν πανσθενουργὸν Σου χεῖρα καὶ Ουκισμὸν καὶ λατρεῖω,
 Ἄκουσόν με! ἢ πατρίς μου... Πάτερ σὲ καθικετεῖω.

*Ἢ ἀνάπλασις τοῦ γένους... καὶ αὐτὸ τὸ θρησκευμὰ μου
 Χριστέ! ἴδε, τρέχουν, πίπτουν νὰ φλογώδῃ δάκρυά μου.
 Ναί! ὁ τῆς ψυχῆς μου ὄθλος θησαυρὸς προστάτην ἔνα
 φύλακά του ἔνα ἔχει τῆς Ἐπίσευ τὸν Ποιμένα.

*Ἐτὴ ὄλβια εἰς τοῦτον χάρισαι τὸν θυπέδλον
 πρὸς ἀνέδομήν καὶ κόσμον τῶν Χριστιανῶν σου ὄλων,
 Ὅπως εἰς ἐπίγνωσίν Σου ἀνευδότης μᾶς προάγη
 καὶ ἐν φόβῳ Σου μᾶς σύρη εἰς τοῦ βίου τὰ πελάγη.

Τὰς λαμπρὰς ἀπαγγελίας καὶ τὰς πατρικὰς εὐχὰς του
 ὦ! ἐν ἰδῶ πληρουμέναις, ὦ χαρᾶς πηγὴ ἀπράστω!
 Ἠγάθης τοῦ Θεοῦ τοῦ ζήλου τοῦ ζῆν εἶθε νὰ μὴ παύσω
 πρὶν τὸν λίθανόν μου ὄλον ἐπὶ τοῦ βωμοῦ του καύσω.

*Ἄν δὲ διὰ τὰς βουλάς Σου, Πλάστα, τὰς μυστηριώδεις
 μὲ καλύψῃ τοῦ θανάτου ἢ σκιά ἢ ἀρεδώδης,
 Πρὶν ἢ φθάσω νὰ κροτήσω τὴν νεανικὴν μου λύραν,
 φαιδρὸς ἔργουμαι, δὲν κλαίω τὴν ἐποικτιστὸν μου μοῖραν.

Δὲν λυποῦμαι καὶ ἐν ὄντων ἀσθενῶν ὀφρανοσιμῶνων
 πρὸς τὴν γῆν δεσμὸς μὲ σύρει ἐκ καρδίας δεδεμένον.
 Μόνον ὄταν τῶν ἀστέρων ἀναβῶ τὴν πρώτην σφαῖραν,
 Ἄφες με νὰ μέλψω τότε τὴν ᾠδὴν μου τὴν ὑστέραν.

ΑΓΓΛΩΝ Ν. ΛΟΥΚΙΑΝΣ.

ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΓΝΩΜΑΙ ΚΑΙ ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ (*)
 (Συνέχεια ἀπὸ σελ. 96.)

- 41.— Ὅπῳταν γέρον συμβουλεύῃ γέροντα, θησαυρὸς προσ-
 τίθεται ἐπὶ θησαυροῦ (Μένανδρος.)
- 42.— Σέβου τὰς πολιὰς τρίχας τὰς περικυκλούσας τοὺς τῶν
 γερόντων κροτάφους. (Φωκυλίδης.)

(*) Τὰ ἀνατολικά ἀποφθέγματα καὶ τὰ τοιαῦτα παραφράσθησαν ἐκ τοῦ
 Γαλλικοῦ καὶ Ἀγγλικοῦ, τὰ δὲ λοιπὰ ἐκ τῆς οἰκίας αὐτῶν γλώσσας.

43.— Ἐάν, καθ' ἣν στιγμὴν ἢ χεῖρ σου τρέπει, τὸ στόμα σου
 βλαστημῆ, εἶνε τὸ αὐτό, ὡς νὰ χέης ἐπὶ Ἀπτικοῦ μέλιτος ἀφίν-
 θιον. (Μένανδρος.)

44.— Ἐν τῇ καρδίᾳ του πρέπει τις ν' ἀποκτήτῃ τὸν φίλον
 οὐδὲλως ἀπέργεται πλέον ἐκεῖθεν τὸν φίλον, ὃν ποθεῖ τις, δύνα-
 ται κηθημερινῶς νὰ βλέπῃ. (Σενέκας.)

45.— Ποία ἐστὶν ἡ φύσις τῆς Θεότητος; διάνοικα, ἐπιστήμη,
 προσταγή, λογικόν. Ἐκ τούτου λοιπὸν δύνασαι νὰ ἐνοήσῃς, ποία
 ἐστὶν ἡ φύσις τοῦ ἀληθοῦς σου αὐτοῦ ἀγαθοῦ, τοῦ μόνου ἐν τῇ
 Θεότητι ὑπάρχοντος. (Ἐπίκτητος.)

46.— Ἐπεθεδύθης, ἐπλευσας, ἀφύχθῃς! Ἐξέλθε τοῦ πλοῦτου
 Παῦσον νὰ ὑπόκησαι εἰς ἀγγεῖον! Πρέπει ποτὲ τὸ προωρισμένον
 εἰς δουλείαν νὰ ἀρχῇ; εἶσαι πνεῦμα καὶ εὐφύα, τὸ ἐπιλοιοπον
 βόρβορος καὶ φθορά. (Μίρκας Αὐρήλιος.)

47.— Ὁ καλῶς ἀναθεραμμένος νέος δμοιάζει μὲ ἀπερθον
 χρυσὸν κυκλοφοροῦντα κατ' ὄλβιας τὰς χώρας. Ὁ δὲ ἀργεῖος μὲ
 νόμισμα δερμάτινον μὴ κυκλοφοροῦν παρά τοῖς ξένοις. (Ἀρα-
 εῖκόν.)

48.— Ἡ ζωὴ εἶνε εἶδος μέθης ἢ ἡδονῆ παρέργεται, ἢ κε-
 φαλαγία μένει. (Περσικόν.)

49.— Μὴ ἀφάρει συγχρότως πάντα τὰ στρουθία ἐκ τῆς φω-
 λεᾶς. Ἄφες ἐν αὐτῇ τὴν μητέρα αὐτῶν, ἐάν θέλῃς καὶ ἄλλα
 κατὰ τὴν προσοχὴν ὥραν τοῦ ἔτους στρουθία ν' ἀποκτήσῃς (Φω-
 κυλίδης.)

50.— Ἡ τοῦ γεωργοῦ ζωὴ εἶνε εὐτυχής, καθότι ἡ ἐλπὶς πα-
 ράκειται πάντοτε τῇ ζῆμει. (Μένανδρος.)

51.— Ἡ ἐλεημοσύνη ἐστὶ τὸ ἄλλας τοῦ πλοῦτου ἀνευ τοῦ
 προφυλακτικοῦ τοῦτου φερέται (Περσικόν.)

52.— Ἡ ζωὴ εἶνε πῦρ ἀρχεται ἀπὸ κηπουῦ καὶ λήγει εἰς
 σποδόν. (Ἀραβικόν.)

53.— Ἡ τοῦ ἀνθρώπου ζωὴ εἶνε δέλτος, ἐν ἣ δέον νὰ κα-
 ταγράφωται καλὰ μόνον πράξεις. (Ἀραβικόν.)

54.— Ἡ τοῦ ὀρυζίου ἐλεημοσύνη εἶνε ἀσυγκρίτῃ τῇ λόγῳ ἢ
 ὑποληπτικωτέρα, ἀλλ' ἢ τῶν λόγων ἡδύτης ὑπερβαίνει αὐτήν. (Ἰνδ.)

55.— Οὐαὶ εἰς τὸ ἔθνος ἐκεῖνο, εὐ οἱ νέοι ἔχουσι ἤδη γερόν-
 των κακίας, οἱ δὲ γέροντες διατηροῦσιν εἰς σφάλματα νέων. (Περ-
 σικόν.)

56.— Τὸ μυστικόν σου εἶνε δουλὸν σου, ἐάν τὸ δεσμεύῃς διὰ
 τῆς σιωπῆς; γίνεσαι δὲ δουλὸς σὺ αὐτοῦ, ἐάν τὸ κηρύξῃς. (Ἀρα-
 βικόν.)

57.— Συγχώρησον τὸν κακοποιούντά σε ἀνθρώπον καὶ δμοί-
 κσον μὲ τὸ δένδρον τοῦ σαντάλου, (*) τὸ μεταδίδον τὴν ἀρωματικὴν
 αὐτοῦ εὐωδίαν καὶ εἰς τὸν κατακερματίζοντα αὐτὸ πέλεκυν. (Ἰν-
 δικόν.)

58.— Ὁ πλοῦτος δμοιάζει μὲ κλίμακα δσας βυθιάδας ἀνα-
 θαίνεις, τσοκάτις ὀρεῖλαις καὶ νὰ καταβῆς. Μὴ ἐμπιστεύου λοι-
 πὸν εἰς ἔνα τοιοῦτον ἀκατεῖνα, ὅστις σὲ ὑψοῖ μόνον ὅπως καλλι-
 τερον σὲ κατακρημνίσῃ. (Περσικόν.)

59.— Ὁ πλοῦτος δμοιάζει μὲ ὄφιν, ὃν ἐμπειρὸς τις μάχος δὲ-

(*) Ζύλον Ἰνδικὸν χρησιμεῖον εἰς βαφίαν.
 (ΜΕΝΤΩΡΟΣ Τομ. Δ'. Τεύχος ΜΠ').

ναι καὶ νὰ συλλέβῃ ἐκ τῆς οὐρᾶς, χωρὶς πτωῦ; ὅπ' αὐτοῦ νὰ βη-
 γῆθῃ. Ἀλλὰ συσπειράται καὶ δάκνει Ουκισμῶν τὸν ἀγνο-
 οῦντα τὴν τέχνην τοῦ γοητεύειν αὐτόν. (Κλήμης Ἀλεξανδρ.)

60.— Ἐἴς τινος χεῖρας ἢ ἐπιστήμη εἶνε σὴπτρον, καὶ εἰς
 τινος ἀπλή ράβδος. (Montaigne)

61.— Ἡ φίλια ἔχει τοὺς βραχίονας ἀρκούντως μακρούς, ἔκως
 σπληνίζηται καὶ ἐνδύηται ἐκ τῆς μίᾶς ἀκρας τοῦ κόσμου μέχρι τῆς
 ἄλλης. (Ὁ αὐτός.)

62.— Αἱ πλείστοι τῶν δυστυχῶν ἡμῶν ἀφικνοῦνται τάχιστα
 καὶ τοῦτο διότι διανοῦμεν ἡμεῖς τὸ ἡμῶν τῆς πρὸς αὐτὰς ἐδοῦ.
 (De Levis.)

63.— Ὅμοιοι μὲ πλοῖον, ὅπερ ὁ ναυηγὸς ἤθελε διευθύνει
 ἀνευ τῆς βοήθειας τῶν ἄστρων, οἱ λαοὶ ἀπώλεσαν τὸν ὄρμον των.
 Θὰ ἐπανέρωσι δ' αὐτὸν θεωροῦντες μόνον τὸν οὐρανόν. (In
 Mennais.)

64.— Ἡ προσευχὴ εἶνε ὁ βατατος δεσμὸς ὁ προσκολλῶν
 ἡμᾶς τῷ οὐρανῷ. Θελασθέντος καὶ τούτου, ὁ Ἄδης ἀνοίγει πό-
 ραυτα τὸν βόθρον αὐτοῦ καὶ δέχεται τὸ νέον του ὄμμα. (Ὁ αὐτός.)

65.— Ὁ κόσμος οὗτος εἶνε σκηνὴ. Εἶνε ξενίων, ἐν ᾧ δια-
 νυκτεροῦσιν οἱ ὀδοῖται. Ὁ ἀμελῶν νὰ προμηθευθῇ τῶν ἀναγκαι-
 οῦτων αὐτῷ διὰ τὸ ἐπιλοιοπον τῆς ἐδοῦ εἶναι ἄφρων. (Γουρκ.)

66.— Πλείστοι κόκκοι θυμιάματος προωρισμένοι εἶσιν ἐπὶ τοῦ
 αὐτοῦ νὰ κωδοῖ βωμοῦ. Ἀλλ' ἐάν ὁ εἶς πίπτῃ ταχύτερον καὶ ὁ
 ἄλλος βραδύτερον, οὐδὲλως ἡμῖν διαφέρει. (Μίρκας Αὐρήλιος.)

67.— Ἡ ζωὴ εἶνε χιῶν τις ἐκτεθειμένη ὑπὸ τὴν ἐπίφρουν
 θερινῷ ἡλίῳ. Μία στιγμὴ καὶ διαλύεται. Καὶ ἐντοσοῦτω παρα-
 δίδεται εἰς τοιαύτην ἀταραξίαν!! Δυστυχῆς ὁ μὴ προπρασκει-
 αζόμενος δι' ὀδοιπορίαν! Ἔδη τὸ τύμπανον τῆς ἀναχωρήσεως ἤχει
 εἰς τὸ οὖς του, καὶ ὁμως οὐδὲ τὴν ἀναχώρησίν του ἐσκέφθη ὁ
 ἄφρων. (Περσικόν.)

68.— Πῶς κρημνίζεται τὸ πλῆθος αὐτῶ; Νέοι καὶ γέροντες,
 πλοῦστοι καὶ πένητες συνωθοῦνται, ἀναμίγνυνται, συγχέονται...
 ἀβρατὸς τις χεῖρ ὠθεῖ αὐτοὺς διὰ στενῆς ἀτραποῦ πρὸς πύ-
 λην τινα, ἣν σπεύδουσι νὰ προῦτωσι... Πέρων ταύτης τί εὐρίσκει-
 ται; πόραυτα θέλουσι τὸ μάθει, νῦν δὲν ἔχουσι καιρὸν περὶ αὐ-
 τοῦ νὰ σκεφθῶσι. (In Menipis.)

Θ. Χ. Μουσιόπουλος.

ΙΣΠΑΝΙΚΟΝ ΔΙΠΤΗΜΑ.

ΕΠΙ ΠΕΤΡΟΥ ΤΟΥ ΣΚΛΗΡΟΥ.

Κατὰ τὸ Γαλλικὸν τοῦ Ἀλεξάνδρου Δουμᾶ.
 (Συνέχ. ἀπὸ σελ. 172).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Ἀπὸ ἐνδὸς ἡδὴ μηνὸς ὁ Ἰωάννης Πασχάλης ἦτο πρώτος βο-
 ηθὸς τοῦ εὐαγγελιστοῦ τῆς Σιβιλλίας, καὶ καθ' ὄλον τὸν χρόνον τοῦ-
 28.

τον μία μόνον βολοροία είχε προχθή, διὰ τὴν ὁποίαν ὁ αὐτοῦ-
 γός δὸν Ἰωάννης Νικηφόρος ἐπαρτήθη ὡς ὑποπτος τὴν ἐπαύριον.
 Ἀποδειχθείσης δὲ τῆς ἐνοχῆς του δι' ἀναμνηστικῆς μαρτυ-
 ριών, ὁ κατὰδικος ἐξήτησεν ἀλλ' εἰς μίαν γῆρην ὁ πρῶτος
 βοηθὸς τοῦ εἰσαγγελέως τὸν εἶχε καταδικάσει εἰς ὄνακτον μ' ὄ-
 λον τὸ μέγα του ἔνομα καὶ τὴν ἐπιτροπὴν τῆς οἰκονομίας του.
 Ὁ βασιλεὺς δὸν Πέτρος ἀγῆκεν ἐλευθέρων τὴν ἐνέργειαν τῆς δι-
 καιοσύνης, ὅ δὲ κατὰδικος ἐλευθέρων ἄνω τῆς ἐλαχίστης χρί-
 τος. Τὸ παραδειγμα τοῦτο ἐπροξήνησε μεγίστην ἐντύπωσιν εἰς τὰ
 πνεύματα ἔλων καὶ κατέδειξεν ἐκ πρώτης ἀφετηρίας τὸ ἀδίκ-
 ολογον καὶ τὴν ἐμπερίαν τοῦ νέου δικαστοῦ. Ἦνε ἀληθὲς ὅτι τὸ
 πρῶτον μέτρον, ἔπερ ἔλαθεν ὁ πρῶτος βοηθὸς τοῦ εἰσαγγελέως,
 ὑπῆρξε ν' ἀποπέμψῃ τῆς ὑπερησίας τὰ τρία ἐστέρα καὶ πλεί-
 νας ἔτι τῶν ὑπαλλήλων τοῦ προκατόχου του, οἵτινες πλὴν τοῦ
 μισθοῦ, ἐν τινὰ ἐχρῆσαν πρὸς αὐτοὺς ἡ ἐξουσία, ἐλάμβανον καὶ
 ἀλλὰ ἀρότερα ἀπὸ τοὺς μεριστάνας, θέλοντας νὰ ἔχωσαν αὐτοὺς
 τυρῆα ὅργανα τῆς ἀδικίας των καὶ τοῦ φιλελεύθερου χαρακτῆ-
 ρος των. Ὁ Ἰωάννης Παρχάλης ἀντικατέστησε τοὺς ὑπαλλήλους
 τούτους δι' ἄλλων τιμῶν καὶ ὀργάνων σὺν ὀρεῖν ἐκ τρι-
 κασίων ἢ τετρακασίων ἀνθρώπων, τὸ διαμερίζε κατ' ἐκάστην
 ἐστέραν εἰς νυκτερινὰς περιπέλους, οἵτινες, ἅμα σημαντικῆς
 τῆς ἐνάτης, διατρέχον πανταχόθεν τὰς ὁδοὺς τῆς Σιβιλλίας.
 Αὐτοὶ δὲ καὶ οἱ ἐπιτηρηταὶ των, σταθμεύοντες εἰς τὰς ἐρημητέρας
 ὁδοὺς καὶ εἰς τὰς μάλλον συγκαζομένους πλατείας, εἶχον ρητὴν
 διαταγὴν νὰ μὴ συγχωρῶσιν εἰς μηδὲν νὰ μὲν εἰς τὰ κοιλώ-
 ματα τῶν θυρῶν ἢ εἰς τὰς κεντρικὰς τῶν παραθύρων. Ἡ ὑπε-
 ρεσία αὕτη ἦτο ἐπιπλοῦς ἀλλ' οἱ ἀνθρώποι οὗτοι ἐπληροῦντο
 ἀρεταῖς, καὶ ἐπειδὴ ἐκ τοῦ μισθοῦ του, μιστοῦ σημαντικοῦ, ὁ
 πρῶτος βοηθὸς τοῦ εἰσαγγελέως δὲν ἐλάμβανεν εἰρήν τὸ ἀπο-
 λύτως ἀναγκάσιον αὐτῷ διὰ νὰ ζῆσῃ, διὰ τοῦ περισσεύματος ἐπέ-
 κει εἰς τὰ τυχερὰ ἔξοδα καὶ ἠύξανε τὸν μισθὸν τῶν ὑπαλλή-
 λων του, ὅση ἐνδομῆεν ἀναγκάσιον.
 Ἦπομεν λοιπὸν, ὅτι πρὸ δεκαπέντε ἢ δώδεκα ἡμερῶν, μ' ὄλας
 τὰς νυκτερινὰς συνηθείας τῆς πρωτευούσης τῆς Ἀνδαλουσίας, τὸ
 παραμικρὸν δὲν εἶχε προχθῆ εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς, ἐκτὸς μικρῶν
 τινῶν κλασίων, τῶν ὁποίων ἐν τούτοις οἱ αὐτοῦργοι ἐτιμωρήθησαν
 συμφῶνως μὲ τὸν νόμον ἀλλ' ἐν καιρῷ ζοφερωτάτης τινὸς νυκτός
 ὁ Ἀντώνιος Μενδέζος, εἰς τῶν νυκτερινῶν φυλάκων, εἰς ἐν ὁ
 Ἰωάννης Παρχάλης εἶχεν ἄκρον ἐμπιστοσύνην, εἶδεν ἐρχόμενον
 πρὸς αὐτὸν εἰς ὑποπτον καὶ παράμερον τινὰ ὁδὸν ἀνθρώπων κε-
 καλυμμένον μὲ τὸ ἐκνωφερόν του. Φθὰς εἰς τὸ μέσον τῆς ὁδοῦ,
 ὁ ἀνθρωπος αὐτὸς ἐστάθη ἐπὶ μισρὸν ἐμπροσθεν παραθύρου τινός,
 ἐκτύπησε τρεῖς τὰς χεῖρας, ἠρώτησεν ἂν τῷ ἀπεκρίθησαν καὶ,
 ἰδὼν ἐπὶ τὰ πάντα ἠρέμου, ἐσυλλογίσθη βεβήτως, ἔτι ἐκεῖνος ἢ
 ἠρχίσε νὰ περιπατῆ ἐμπροσθεν τῆς οἰκίας. Ὡς τῆς στιγμῆς
 ἐκείνης οὐδὲν ἐγένετο ἐναντίον τῆς τῆς, ὁ περιπατῶν δὲν ἴστικτο
 σταθερῶς εἰς ἕν μέρος, διότι ὑπῆρχαν καὶ ἤρχετο ἀπὸ τῆν μίαν
 ἄκρον τοῦ ἐμπροσθοῦ μέρους τῆς οἰκίας ἕως εἰς τὴν ἄλλην. Καὶ
 ὁ Ἀντώνιος Μενδέζος λοιπὸν, πιστὸς εἰς τὰ γρήν τῆς φυλακῆς
 του, εἶδεν ὅτι αἱ δεύσεις δικταγαὶ δὲν εἶχον παραβιασθῆ.

Ἐν τούτοις, στιγμῶν τινῶν παρελθουσῶν, ὁ ἀγνωστος ἐφάνη
 ἐπὶ ἐβαρύνθη νὰ περιμένῃ, ἐστάθη ἐκ νέου ἀπέναντι τοῦ παρα-
 θύρου καὶ ἐκτύπησε πάλιν τὰς χεῖρας· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ αὕτη ἢ
 πρόσκλησις, καὶ τοὶ μάλλον πολύμυθοι, δὲν ἠκούσθη, ὁ ἀγνω-
 στος ὑπέμεινεν ἐπὶ μακρὸν, ἂν καὶ ἀπὸ τὰς ὑποκωφούς βλασφη-
 μίας του ἦτο εὐκόλον νὰ ἐννοήσῃ τις, ἔτι κατέβλεπεν ὑπεράνω-
 τον προσκλίθειν διὰ νὰ προχθῆ ὄστω ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Ἰωάννης Πα-
 ρχάλης δὲν εἶχεν ἀπαγορεύσει τὰς βλασφημίας, ἂν ἐγίνοντο ἐντὶ
 ὁ βλασφημῶν περιπάται, καὶ ἐπειδὴ ὁ ἀγνωστος, μυκώμενος καὶ
 βλασφημιῶν, ἤρχισε συγχρόνως καὶ νὰ περιπατῆ, ὁ Ἀντώνιος
 Μενδέζος ἔμεινεν ἄφωνος καὶ ἀκίνητος εἰς τὴν γωνίαν ὅπου εἶχε
 κρυθῆ, ἔλεον ἐδύνατο νὰ βλέπῃ καὶ τὰ ἐλαχίστα κινήματα καὶ
 ν' ἀκούῃ μάλιστα τοὺς λόγους τοῦ ξένου, ἂν οὗτος ὠμίλει θύ-
 νακῶ. Ἐπὶ τέλους ὁ ἀγνωστος ἐστάθη καὶ τρίτον, κρατήσας τὰς
 χεῖρας τοσούτων ἰσχυρῶς, ὥστε κινδυνὸς ἦτο νὰ ἐξυπνήσῃσι καὶ
 οἱ βιθέως ὑπνώττοντες. Ἰδὼν δὲ ὅτι τὰ πάντα ἀπέδεικνον ἀνω-
 φελῆ, ἀπεράσιε νὰ πλησιάσῃ πρὸς τὴν θύραν τῆς οἰκίας καὶ
 ἔκρουσεν αὐτὴν διὰ τοῦ γρόνθου του τόσον δυνατὰ, ὥστε διὰ τὸν
 φόβον μήπως δευτέρον κτύπημα ὀμοιον τοῦ πρώτου συντρίψῃ τὴν
 θύραν, γράει τις ἠνοιξεν ἀμέσως τὸ παράθυρον καὶ, ἐκβαλίσασα
 τὴν κεφαλὴν ἔξω, ἠρώτησε, ποῖος ἐτάραττε τὴν ἡσυχίαν οἰκίας
 τούτου ἐντὶμου εἰς τοιαύτην ὥραν τῆς νυκτός.
 Ὁ ἀγνωστος ἐφάνη ἐκπλαγίσις, διότι ἡ φωνὴ τῆς γραίας δὲν
 ἦτο ἡ φωνὴ τῆν ὁποίαν ἦτο συνειθισμένος ν' ἀκούῃ. Ἐπεβλήθη
 ἀμέσως μὴ ἠπατήθῃ καὶ ἔτραψε περὶ αὐτὸν τὰ βλέμματα ἀλ-
 λ' ἰδὼν ὅτι ἡ οἰκία ἦτο ἐκεῖνη, εἰς τὴν ὁποίαν συνεθίζον ἀναμφιβό-
 λως νὰ τὸν ὑποδέχωνται,
 — Τί τρέχει λοιπὸν ἐδῶ; ἠρώτησε, διὰ τί δὲν μὲ ἀποκρίνε-
 ται ἡ Πυχήτα;
 — Διότι ἀνεχώρησε σήμερον τὸ πρῶτὸ μὲ τὴν θόνα Ἰβλεονό-
 ρων τὴν κυρίαν τῆς.
 — Ἡ θόνα Ἰβλεονόρα ἀνεχώρησεν! ἀνέκραξεν ὁ ἀγνωστος·
 μὲ τὸν ἄγιον Ἰάγον! ποῖος ἐτόλμησε νὰ τὴν ἐπάρῃ;
 — Τὴν ἐπάρῃ τις, ὁ ὁποῖος εἶχε δικαίωμα.
 — Καὶ αὐτὸς ποῖος εἶνε;
 — Ὁ ἀδελφός τῆς, ὁ δὸν Σαλούστιος Χάρος.
 — Ὡς δὲσαι, γράει! ἀνέκραξεν ὁ ἀγνωστος.
 — Ὁρμίζομαι εἰς τὸ ὄνομα τῆς Πανηγίας τοῦ Πλαρ...
 — Ἄνοιξέ με, διὰ νὰ πεισθῶ περὶ τῆς ἀληθείας ὁ ἴδιος.
 — Μὲ διέταξεν νὰ μὴ δεχθῶ κανένα ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ κυρίου
 δὸν Σαλουστίου, καὶ πρὸ πάντων εἰς τοιαύτην ὥραν.
 — Γράει, εἶπεν ὁ ἀγνωστος μόλις δυναθὲς νὰ κρατήσῃ τὴν
 ὀργὴν του, σὲ λέγω νὰ ἀνοιξῆς, εἰδέμη, σπῶ τὴν θύραν!
 — Ὡ! ἡ θύρα εἶνε στερεὰ, δὲν φοβεῖται τίποτε, καὶ πρὶν
 τὴν σπάσης, ἔρχεται ἡ φυλακῆ.
 — Ὅρατε πῶς μὲ μέλει ἐμὲ διὰ τὴν φυλακὴν! ἀνέκραξεν ὁ
 ἀγνωστος· ἡ φυλακὴ ἔγινε διὰ τοὺς κλέπτας καὶ τοὺς γόφτους
 καὶ ὄχι διὰ τοὺς εὐγενεῖς, ὡς ἐμὲ.
 — Μάλιστα, μάλιστα, αὐτὸ ἐγένετο εἰς τὸν καιρὸν τοῦ πα-
 λαίου πρώτου βοηθοῦ τοῦ εἰσαγγελέως· ἀλλ' ἀπ' αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς
 δὸν Πέτρος, τοῦ ὁποῖου ὁ Θεὸς νὰ μακρῶνῃ τὰς ἡμέρας, διώρισε

τὸν Ἰωάννη Παρχάλην εἰς τὴν θέσιν τοῦ κυρίου Τελεπρόρου, ἡ
 φυλακὴ ἔγινε δι' ὄλους Κόπκα λοιπὸν ἔσαν θέλει, ἀλλὰ πρόσ-
 εχε μὴ σπάσῃ τὴν θύραν τῆς φυλακῆς ἀπ' αὐτῆς.
 Καὶ ταῦτα εἰπὼσα ἡ γραία, ἔκλεισε τὸ παράθυρον. Ὁ ξένος
 ὄρμησε πρὸς τὰς κεντρικὰς καὶ ἔστεισεν αὐτὰς λυσσῶν· ἀλ-
 λ' ἰδὼν, ἐπὶ ἤσαν στερεώταται, ἐπαυθῆεν εἰς τὴν θύραν, τὴν ὁποίαν
 ἐκτύπησεν ἐξ ὄλης δυνάμεως μὲ τὸ ξίφος του. Τότε ὁ Ἀντώνιος
 Μενδέζος, ἔστει, ὡς εἶδομεν, παρευρέθη εἰς ἔλιν τὴν σκηνὴν
 ταύτην, ἐσυλλογίσθη ὅτι ἐβήκεν ἡ στιγμὴ τῆς ἐπεμβάσεώς του.
 — Θέλετε μὲ συγχωρήσει, κύριε, νὰ σὰς παρατηρήσω, εἶπε,
 μὲ ὄλον το πρὸς ὑμᾶς ἀρεσιόλεμον σέβας, ὅτι ἡ ἐνδοκὴ προήλθε,
 καὶ διὰ τοῦτο πᾶσα νυκτερινὴ ταραχὴ ἀπαγορεύεται εἰς τὰς ὁδοὺς
 τῆς Σιβιλλίας.
 — Ποῖος εἶσαι, ἀρχαίε; εἶπεν ὁ ἀγνωστος στραφείς εἰς τὰ
 ὀπίσω.
 — Εἶμαι ὁ δὸν Ἀντώνιος Μενδέζος, ἀρχηγὸς τῶν νυκτερι-
 νῶν φυλάκων τῆς συνοικίας τῆς Γερμάδας.
 — Ἄκουσε λοιπὸν, κύρ Ἀντώνιε Μενδέζε, ἀρχηγὲ τῶν
 νυκτερινῶν φυλάκων τῆς Γερμάδας· τράβα τὸν δρόμον σου καὶ
 ἄφες με ἤτοιγον.
 — Μὲ συμπάθειον, κύριε, ἡ εὐγενεία σου θὰ ὑπάγῃς τὸν
 δρόμον σου, ἐπειδὴ ἀπαγορεύεται εἰς πάντα νυκτερινὸν διαδῆτην
 νὰ σταθμῆν ἐνώπιον οἰκίας, ἐκεῖς ἂν ἦνε ἰδική σου.
 — Μὲ κωροαίνεται, φίλε μου, ἀπεκρίθη ὁ ξένος, ὀρχίσας
 πάλιν νὰ κρούῃ, δὲν σκέου ἀπὸ ἐδῶ.
 — Ὁ θυμὸς σὰς κάμνει νὰ λέγῃτε τὰ τοιαῦτα, κύριε, ἀλ-
 λ' ἐπιλέξω, ἐπὶ θέλετε συλλογισθῆ καλλίτερα.
 — Ὅλους τοὺς συλλογισμοὺς μου τοὺς ἔκλαια, ἀπεκρίθη ὁ
 ἀγνωστος καὶ ἤρχισε νὰ κρούῃ πάλιν.
 — Μὴ μὲ βιάζῃς νὰ μεταχειρισθῶ τὴν βίαν, εἶπεν ὁ νυκτοφύλαξ.
 — Κατ' ἐμοῦ; ἠρώτησεν ὁ ξένος.
 — Κατὰ σοῦ μάλιστα, κατὰ σοῦ καὶ κατὰ παντὸς ἄλλου,
 ἔστει ἤθελε παρακούσει εἰς τὴν υπερτάτην ἐξουσίαν τοῦ πρώτου
 βοηθοῦ τοῦ εἰσαγγελέως.
 — Ἰαφάριε καὶ μία ἄλλη ἐξουσία ἀνωτέρα τῆς υπερτάτης
 κούτης ἐξουσίας, καὶ πρόσσεχε!
 — Πῶς ἐξουσία;
 — Ἡ ἐξουσία τοῦ βασιλέως.
 — Δὲν τὴν γνωρίζω ἐγὼ αὐτὴν τὴν ἐξουσίαν.
 — Ἄθλια!
 — Ὁ βασιλεὺς εἶνε ὁ πρῶτος ὑπῆκοος τοῦ νόμου, καὶ ἂν
 ὁ βασιλεὺς αὐτὸς ἦτον εἰς τὴν θέσιν σου, ἤθελε γονυπετῆσαι μὲ
 τὸ ἐν γόμῳ, ὅπως ὀφείλω νὰ πράξω εἰς τὸν αὐθιγτὸν μου, καὶ
 οὕτω γονατισμένος θὰ τῷ ἔλεγα· Ἀποσυρθεῖτε, Μεγαλειότατε!
 — Καὶ ἂν ἠρνεῖτο;
 — Ἄν ἠρνεῖτο, θὰ ἐξώνοξα τὴν νυκτοφυλακὴν καὶ θὰ τὸν
 ἐπέλεγα μὲ ἔλον τὸ ἀπειτούμενον σέβας εἰς τὸ εἰς Ἀλακζῆρ
 παλάτιον του. Ἀλλὰ δὲν εἶσαι οὐδὲ βασιλεὺς· διὰ τελευταίαν λοι-
 πὸν φορὰν σὰς λέγω ν' ἀποσυρθεῖτε, εἰδέμη...
 — Εἰδέμη; ἐπανελάθει ὁ ἀγνωστος γελῶν.
 — Εἰδέμη γνωρίζω ἐγὼ νὰ σὲ βιάσω, κύριε, νὰ κάμῃς τούτο,

ἀπήνησεν ὁ νυκτοφύλαξ καὶ ἔστει τὴν χεῖρα διὰ νὰ ἀρπάσῃ ἐκ
 τοῦ λακκοῦ τὸν ἀγνωστον.
 — Σάβλε! ἀνέκραξεν ὁ ἀγνωστος, ταραχθεὶς εἰς τὰ ὀπίσω καὶ
 διευθύνων τὴν ἀλκίαν τοῦ ξίφους του κατὰ τοῦ νυκτοφύλακος,
 ἀπομακρύνθη, ἢ κτέλλανε!
 — Σὺ μὲ βιάζεις, κύριε, νὰ σὺρω τὸ ξίφος, εἶπεν ὁ Μενδέ-
 ζος. Τὸ αἷμα το ὁποῖον θέλει χυθῆ ἂς πέσῃ κατὰ τῆς κεφαλῆς
 σου!
 Ὁμοειρὰ πάλιν ἤρχισε τότε μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν ἀνθρώπων,
 ἐκ τῶν ὁποίων ὁ μὲν ἦτο ἐξημεμένος ὑπὸ τῆς ὀργῆς, ὁ δὲ ὑπε-
 στράξετο ὑπὸ τοῦ δικαίου. Ὁ ξένος ἦτο ἐπιτόχειος καὶ ἐράνητο
 γυμναζόμενος εἰς τὸν ἀνώτατον βάλανον εἰς τὴν χεῖρὴν τοῦ ἐπλου
 του ἀλλ' ὁ Ἀντώνιος Μενδέζος ἦτο ρωμαλέος καὶ εὐκίνητος ὡς
 ὀρεινός, εἰς τρόπον ὅστε ἡ πάλιν ἐξηκολούθησεν ἐπὶ τινὰς στιγ-
 μὰς, χωρὶς νὰ κλινῇ ἢ νικῇ οὔτε ὑπὲρ τοῦ ἐνός οὔτε ὑπὲρ τοῦ
 ἄλλου· ἐπὶ τέλους τὸ ξίφος τοῦ νυκτοφύλακος ἐμπεροδύθη μὲ τὸ
 ἐκνωφερόν του ἀντιπέλου του, μὴ δυναθῆντος δὲ τοῦ Μενδέζου
 νὰ τὸ σὺρῃ ταχέως ἐπὶ σὺ, τὸ τοῦ ξένου διαπέρασε τὸ στήθος του.
 Ὁ Ἀντώνιος Μενδέζος ἄρχισε κρυαγῆν καὶ ἔπεσε. Τὴν στιγμὴν
 ταύτην ἀμυθρὸν εἰς διαχυθῆ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ὁ δὲ ξένος ἀνωφύσας
 τὴν κεφαλὴν παρατήρησεν εἰς τὸ παράθυρον οἰκίας τινος ἀπέναντι
 αὐτοῦ καίμενης γραίαν τινὰ κρατούσαν λυχνίαν εἰς τὴν θύραν·
 ἔσπευσε λοιπὸν νὰ ἀνεπασηθῆ μὲ τὸ ἐκνωφερόν του καὶ ἀπειμα-
 κρῶν τὰς ταχέως, χωρὶς ν' ἀκούσῃ τὴν γραίαν κρυαγίζουσαν, ἔπερ
 τὸν ἐξέπληξε μεγάλως. Ἐξεναντίας ἡ λάμπρις ἔγεινον ἄφαντος,
 τὸ παράθυρον ἐκλείσθη πάλιν, καὶ ἡ ὁδὸς, βυθισθεῖσα εἰς τὸ σκό-
 τος τῆς ἐκ νέου, ἔμεινεν ἔρημος.
 Τὴν ἐπαύριον, ἅμα ἀνατελειαντος τοῦ ἡλίου, ὁ Ἰωάννης Πα-
 ρχάλης διετόχη νὰ μεταβῆ εἰς τὸ παλάτιον τοῦ Ἀλακζῆρ. Ἰπὴ-
 κουσεν ἀμέσως, εὔρα δὲ τὸν δὸν Πέτρον ἦδη ἐξουσιον καὶ περιμέ-
 νοντα αὐτὸν.
 — Κύριε Παρχάλη, εἶπεν ὁ βασιλεὺς ἅμα ἰδὼν αὐτόν, ἤκου-
 σε νὰ λέγουν, ὅτι ἀπόψε συνέθη κατὰ τι πάλιν εἰς τὴν Σιβιλλίαν;
 — Ὅχι, Μεγαλειότατε, ἀπεκρίθη ὁ Παρχάλης.
 — Κακὸν ὄργανισμὸν λοιπὸν ἔχει ἡ ἀστυνομία σου, διότι με-
 ταξὺ τῶν ἐνδοκῶν καὶ τοῦ μεσοφυλίου εἶς ἀνθρωπος ἐγενεθῆ εἰς
 τὴν ὁδὸν τῆς Κινθίλης ἐπιστεῖν τῆς Γερμάδας.
 — Ἐνδέχεται, Μεγαλειότατε ἀλλ' ἂν τὸ πρῶτον ἦνε ἀλη-
 θές, θὰ εὐρωμεν τὸ πτώμα.
 — Ναι, ἀλλὰ τὸ γρέος σου, κύριε, δὲν περιορίζεται εἰς τὸ νὰ
 ἀνακαλύπτῃς τὰ πτώματα· πρέπει νὰ ἀνακαλύπτῃς καὶ τὸν φονέα.
 — Ὅν τὸν ἀνακαλύψω, αὐθιγτα.
 — Σὲ δίδω τρεῖς ἡμέρας προθεσίαν, καὶ ἐνθυμήσου ἐπὶ
 κατὰ τὰς συμφωνίας μας, θέλεις ἀποκρίθῃ διὰ τὴν κλαπὴν μὲ
 χρήματα ἀπὸ χρημάτων καὶ διὰ τὸν φόνον μὲ τὴν κεφαλὴν ἀπὸ
 τῆς κεφαλῆς· ὑπάγε.
 Ὁ Ἰωάννης Παρχάλης ἠθέλησε νὰ κάμῃ παρατηρήσεις τινὰς
 διὰ τὴν βραχυτέτα τῆς δοθείσης προθεσμίας· ἀλλ' ὁ δὸν Πέτρος
 ἐξῆλθε τοῦ θυματοῦ, χωρὶς νὰ τὰς ἀκούσῃ.
 Ὁ πρῶτος βοηθὸς ἐπαυθῆεν ὀκνάς, βαθῶς ἔχων τὸν νοῦν
 του προσηλωμένον εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, καὶ εὔραν ἐκεῖ τὴν

νυκτοφυλακήν, ἢ ὅποια, ἀνακλύμασκα τὸ σῶμα τοῦ Ἀντωνίου Μενδέζου, ἤρχετο νὰ τῷ κήρη τὴν ἐκθεσιν αὐτῆν ἢ ἔαθε τις αὐτὴν δὲν περιεῖχεν οὐδεμίαν πληροφορίαν. Οἱ περίπολοι, διαβαίνοντες τὴν ὁδὸν τῆς Κανδύλας, ὠλίσιθησαν εἰς ἕν πτώμα, καὶ μετακομίσαντες αὐτὸ ἐν προσθεν φανοῦ τινος ἐγνώρισαν ἔτι ἦτον ὁ ἀρχηγὸς των Ἀντωνίος Μενδέζος. Ἄλλ' οὐδεμίαν εἰδήσειν εἰδέετο περὶ τοῦ φανώματος, διότι ἡ ὁδὸς τῆς Κανδύλας ἦτο πάντῃ ἐρημὸς καθ' ἣν στιγμὴν εὐρέθη τὸ πτώμα.

Ὁ Ἰωάννης Πασχάλης μετέβη ἀμέσως εἰς τὸ μέρος ὅπου ἐπαράχθη ὁ φόνος· ἡ ὁδὸς ἦτο πλήρης, διότι οἱ περίεργοι ἴσταντο περίεξ σωρὸν αἵματος. Ὁ πρῶτος βοηθὸς ἤρρωτησεν ἔλους, ἀλλ' οὐδεὶς ἐγνώριζε πλειότερον ἢ ὅτι ἐγνώριζε καὶ αὐτὸς· εἰσηλθὼν ἔπειτα εἰς τὰς περίεξ οἰκίας· ἀλλ' εἶπε διότι οἱ κατοικοῦντες αὐτὰς ἐφοβούντο μὴ ἐνοχοποιηθῶσιν, εἶτε διότι τινόντι ἠγνύουν τί συνέβη, δὲν τῷ ἔδωκαν οὐδεμίαν πληροφορίαν. Ὁ Πασχάλης ἐπανῆλθεν οἴκαδε, ἐλπίζων ὅτι κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀπουσίας του ἐδύναντο νὰ γίνωσι τινες ἀνακαλύψεις. Οὐδὲν ἐν ταῦταις νέον ἐγνώριζεν ἢ φυλακὴ ἐρωτηθεῖσα καὶ δευτέρον ἀπεκρίθη, ὅτι εἶχεν εὐρεῖν τὸν Μενδέζον κρατούντα ἀκόμη τὸ ξίφος του γυμνόν, ὅπερ ἀπεδείκνυεν, ὅτι εἶχεν ὑπερασπισθῆ ἑαυτὸν κατὰ τὸ ἀντικείμενον του. Ὁ Ἰωάννης Πασχάλης μετέβη εἰς τὸν τόπον ὅπου ἔκειτο τὸ πτώμα καὶ τὸ ἐξέτασε μετὰ προσοχῆς· τὸ ξίφος εἰσελθὼν εἰς τὸν δεξιὸν κόλπον, ἐξῆλθε κάτωθεν τοῦ ἀριστεροῦ ὤμου· ὁ δυστυχὴς Ἀντωνίος ἀνέταξε γενναίως τὸ στήθος εἰς τὸν ἐχθρὸν του. Ἄλλ' ὅλα ταῦτα δὲν ἔλεγον ποῖος ἦτο ὁ ἐχθρὸς του.

Ὁ Ἰωάννης Πασχάλης διῆλθε τὴν ἡμέραν παραδιδομένος ἔλος εἰς εὐκαρίαν· ἀλλ' ὅλα αἱ εὐκαρίαι του δὲν τὸν ἔφερον οὔτε εἰς τὴν οἰκὴν καὶ πιθανότητος τινος. Παρήλθε καὶ ἡ νύξ χωρὶς νὰ παραίτησεν νεότερόν τι. Τὴν δὲ αὐγὴν διατάχθη νὰ μεταβῆ εἰς τὰ ἀνάκτορα.

— Λοιπὸν· τὸν ἠρώτησεν ὁ δὸν Πέτρος, γνωρίζεις τὸν δολοφόνον;

— Ὅχι ἀκόμη, ἀπέναντα, ἀπεκρίθη ὁ Πασχάλης· ἀλλὰ διέταξα νὰ γίνωσιν αἱ μετακλίσεις ἐρευνῆσαι.

— Σὲ μένουσιν ἀκόμη δύο ἡμέραι, εἶπεν ὁ βασιλεὺς, καὶ εἰσηλθὼν εἰς τὸ δωμάτιόν του.

Ὁ Ἰωάννης Πασχάλης κατέτριψε καὶ τὴν δευτέραν ἡμέραν εἰς ματαίως ἐξετάσεις. Ἐπαῆλθε καὶ ἡ νύξ χωρὶς νὰ συνεπιφέρῃ τι καὶ παραῆλθεν ὡς τὴν προηγούμενην. Τὴν τρίτην ἡμέραν ὁ Ἰωάννης Πασχάλης μετακλήσθη εἰς τὸ παλάτιον.

— Λοιπὸν! τὸν ἠρώτησεν ὁ δὸν Πέτρος, ἔχεις τίποτε νέον νὰ μᾶς εἴπῃς;

— Τίποτε, Μεγαλειότατε, ἀπεκρίθη ὁ Πασχάλης, μᾶλλον αἰσχυνόμενος διὰ τὸ ἀτελεσφόρητον τῶν ἐξετάσεών του, ἢ φοβούμενος δι' ἑαυτὸν.

— Μία ἡμέρα σὲ μένει ἀκόμη, εἶπε ψυχρῶς ὁ βασιλεὺς, καὶ ἄνευ περισσοτέρου κειρὸς ἢ ὅσος ἀπαιτεῖται διὰ δικαστὴν τόσῳ ἱκανὸν ὡς σὺ, διὰ νὰ ἀνακαλύψῃς τὸν ἐνοχόν.

Καὶ εἰσηλθὼν εἰς τὸ δωμάτιόν του.

Ὁ Ἰωάννης Πασχάλης συνέλεξε τὴν ἡμέραν αὐτὴν ἕσας ἀπο-

δείξεις ἐδυνάθη νὰ εὕρῃ, ἀλλ' αἱ ἀποδείξεις αὐταὶ ὅλα ὁμοῦ δὲν ἦσαν ἀπορροῦσαι. Τὰ πάντα ἦσαν καθ' ἑαυτὰ ὡς πρὸς τὸ ὄμμα, ἀλλ' ὡς πρὸς τὸν φόνον τὰ πάντα ἔμενον εἰς τὸ σκότος μ' ὅλας τὰς προσπάθειας, τὰς ὁποίας κατέβαλεν ὁ πρῶτος βοηθὸς.

Ἦλθε καὶ ἡ ἑσπέρα... ἡ ἑσπέρα! ὀχλαδὴ δὲν ἔμενον εἰς τὸν Πασχάλην εἰρήμια μόνῃ νύξ· ἀπεφάσισε λοιπὸν νὰ ἐπισκεφθῆ καὶ τελευταίαν φασὶν τὸν τόπον ὅπου ἐξετελεύτησεν ὁ φόνος, ἐλπίζων ὅτι ἀπὸ τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἀπὸ τὰ περίεξ του ἦθελεν ἀναλαμψεῖ φῶς τι· ὁ φόνος τοῦ Ἀντωνίου Μενδέζου εἶχεν ἦδη λησμονηθῆ, ὁ δὲ λίθος, ἐρυθρὸς ἀκόμη, ἦτον ἡ μόνῃ μένουσα μαρτυρία.

Ὁ Ἰωάννης Πασχάλης ἐστάθη ἔμπροσθεν τοῦ τελευταίου τοῦτου ἴχνους τοῦ κακούργηματος, τὸ ὅποιον ἤρχισε καὶ αὐτὸ νὰ ἀκλείπῃ, ὡς ἂν ἦτο πεπωμῆμενον νὰ τῷ λείψωσιν ὅλα αἱ ἐνδείξεις· ἐστάθη λοιπὸν ἐκεῖ καὶ ἔμεινον ἀκίνητος καὶ σκεπτικὸς σιωπῆν μίαν ὥραν, ὅποτε τῷ ἐφάνη, ὅτι κάποιος τὸν ἐφώναξεν· ἔστρεψε τὴν κεφαλὴν καὶ εἶδε, εἰς παραθύρον τι ἀπέναντι τῆς οἰκίας τῆς Ἐλεονώρας Χάρου γραϊὰν τινὰ, ἣτις τῷ ἔκαμε νεύμα ὅτι εἶχε κάτι νὰ τῷ εἴπῃ. Εἰς τὴν θέσιν, εἰς ἣν εὐρίσκατο ὁ δικαστὴς, τὸ φρονιμώτερον ἦτο νὰ μὴ κατατρονήσῃ μηδεμίαν εἰδήσιν. Ἐπροχώρησε λοιπὸν ὑπὸ τὸ παράθυρον κατὰ τὴν αὐτὴν δὲ στιγμὴν ἐν κλειδίον ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας του καὶ τὸ παράθυρον ἐκλείσθη. Ἐνόησεν, ὅτι ἡ γραῖα δὲν ἤθελε νὰ τὴν παρατηρήσωσιν· ἀνέλαθε τὸ κλειδίον καὶ τὸ προσήρμασεν εἰς τὴν θύραν· ἡ θύρα ἠνοήθη· ὁ Ἰωάννης Πασχάλης εἰσηλθε καὶ ὅλων νὰ μεταχειρισθῆ καὶ αὐτὸς τὸ αὐτὸ μυστήριον ἔπειτα ἡ γραῖα, ἔκλεισε τὴν θύραν ἅμα εἰσελθὼν.

Τότε εὐρέθη εἰς διαῆρμον σκοτεινὸν καὶ στενόν, εἰς τὴν ἄκρην τοῦ ὁποίου ὠλίσιθησε πλησίον κλίμακος· τὸ παράθυρον, τὸ ὅποιον ἡ γραῖα εἶχεν ἀνοίξει, εὐρίσκατο εἰς τὸ δευτέρον πάτωμα· ἡ κλίμαξ αὐτὴ φυτικὰ ἔπερε νὰ φέρῃ εἰς τὸν θάλαμόν της. Ὁ Ἰωάννης Πασχάλης δρᾶξας τότε τὸ παρ' αὐτὴν σχοινίον ἤρχισε ν' ἀναδύσθῃ τὰς βαθμίδας. Φθάς δὲ εἰς τὴν δευτέραν ὀροφήν, εἶδε διὰ τινος θύρας ἠμικλεισθὸν ἀμυδρὸν φῶς· ἔφρασεν εἰς αὐτήν, τὴν ἔβλεπε καὶ ἀναγνώρισε τὴν γραῖαν τὴν ὅποιαν εἶχεν ἰδεῖ εἰς τὸ παράθυρον. Ἡ γραῖα τῷ ἔνευσε νὰ κλείσῃ τὴν θύραν, αὐτὸς ὑπήκουσε, καὶ, προχωρήσας πρὸς αὐτήν,

— Ἡ εὐγενεία σου εἶσαι, κυρία, εἶπεν, ἡ ὅποια μὲ ἔνευσε νὰ ἀναδύω;

— Ἐγὼ μάλιστα, ἀπήντησεν ἡ γραῖα, διότι ἤξευρα τί ἐξήτεις.

— Καὶ ἠμπορεῖς νὰ μὲ δώτῃς πληροφορίας δι' ὅτι ἐξήτουν;

— Ἰσως, ἀν ὀρκίσεσθε νὰ μὴ μὲ ἐνοχοποιήσῃτε.

— Ὅρκιζομαι, καὶ περὶ πλέον σὲ ὑπόσχομαι ἀξιώλογον ἀνταμοιβήν.

— Ὡ! δὲν μὲ μέλει τόσον δι' ἀνταμοιβήν— ἀν καί, νὰ σὰς εἰπῶ τὴν ἀλήθειαν, δὲν θὰ μὲ βλάψῃ διότι δὲν εἶμαι πλουσίαι

— Ἔσον λυπούμαι νὰ βλέπω εἰς στενοχωρίαν ἀνθρώπων τόσον ἀξιώτιμον, ὡς σὰς· τοῦτο μὲ ἀναγκάζει νὰ σὰς βοηθήσω, διότι γνωρίζω πολὺ καλά, ὅτι δὲν σὰς μένει πλέον καιρὸς, εἰμὴ ἔως αὐρίου διὰ νὰ ἀνακαλύψῃτε τὸν δολοφόνον, καὶ ὅτι ἂν ἡ κεφαλὴ του δὲν πέσῃ, πρέπει νὰ πέσῃ ἡ ἰδικὴ σας ἀν' αὐτῆς. Τί

ὄα γίνῃ λοιπὸν ἡ δυστυχὴς Σιδιλλία, ἀν ἀπολέσῃ τὸν καλὸν δικαστὴν της;

— Ὁμίλησε λοιπὸν, κυρία μου, ὀμίλησε, διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ.

— Πρέπει νὰ σὰς εἴπω, ἐξηκολούθησεν ἡ γραῖα, ὅτι ἡ ἀπέναντι τῆς ἰδικῆς μας οἰκίας ἀνήκει εἰς τὸν κόμητα Σαλούστιον Χάρου.

— Τὸ γνωρίζω.

— Καὶ ἐνατοικεῖτο ἀπὸ τὴν ἀδελφὴν του δόναν Ἐλεονώραν.

— Τὸ γνωρίζω καὶ τοῦτο.

— Αἶ καλὰ! αὐτὴ ἡ κυρία εἶχεν ἐραστὴν ὀραϊὸν τινὰ κύριον, ὁ ὁποῖος ἤρχετο κατ' ἐκαστὴν ἑσπέραν σκεπασμένος μὲ τὸ ἐπανωφόριόν του, ἐστέκετο ἔμπροσθεν τῆς οἰκίας καὶ ἐκτύπα τρεῖς τὰς χεῖρας του.

— Ἔ! καὶ τότε;

— Τότε ἠνοήγετο ἡ θύρα, ὁ κύριος εἰσῆρχετο καὶ ἐξῆρχετο μίαν ὥραν πρὶν ἐξημερίσῃ.

— Ἦπεται;

— Χθὲς τὸ πρῶτ' ὁ ἀδελφός, μαθὼν βέβαια τὴν ὑπόθεσιν, ἦλθε καὶ ἐπῆρε τὴν ἀδελφὴν του, ἀρῆσας εἰς τὴν οἰκίαν μίαν μόνον γραῖαν ἐπιστάτριαν, εἰς τὴν ὅποιαν διέταξε νὰ μὴ ἀνοίξῃ εἰς κανένα ὥστε χθὲς, ὅταν ὁ κύριος αὐτὸς ἦλθεν, εἶρε τὴν θύραν κλεισμένην.

— Ἐξῆκολούθει.

— Λοιπὸν! ἐπειδὴ τοῦτο δὲν τὸ ἐνοστιμύετο καὶ ἐπειδὴ ἡ γραῖα ἐπιστάτρια, πιστὴ εἰς τὴν διαταγὴν, δὲν ἠθέλησε νὰ ἀνοίξῃ, ὁ καλὸς σου κύριος ἐδοκίμασε νὰ σπάσῃ τὴν θύραν.

— Ἄ! Ἄ! βίαν βλέπω ἔχομεν, ἐπιθύρῃτε λέγων ὁ Πασχάλης.

— Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἔφρασεν ὁ πτωχὸς Ἀντωνίος, ὁ ὁποῖος ἐδοκίμασε νὰ πείσῃ τὸν ἄλλον νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν οἰκίαν του, ἀλλ' ὁ κύριος αὐτὸς δὲν ἠθέλησε νὰ ἀκούσῃ τίποτε, καὶ ἐκόβαλον τὸ ξίφος του ἐφόνευσεν τὸν Ἀντωνίον.

— Πολυτίμους ληπτομερείας, μὰ τὴν ζωὴν μου, ἔχεις, εἶπεν ὁ Πασχάλης. Ἄλλ' αὐτὸς ὁ κύριος ποῖος εἶνε;

— Ὁ ἄλλος ἐκεῖνος;

— Ναι, καί, ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἤρχετο καθ' ἑκάστην νύκτα.

— Ἐκεῖνος ὅστις ἐφόνευσεν τὸν Ἀντωνίον;

— Βέβαια, βέβαια, αὐτὸς ὁ ὁποῖος ἐφόνευσεν τὸν Ἀντωνίον.

— Αἶ καλὰ! εἶνε...

— Εἶνε;...

— Ὁ βασιλεὺς, εἶπεν ἡ γραῖα.

— Ὁ βασιλεὺς! ἀνέκραξεν ὁ Ἰωάννης Πασχάλης.

— Ὁ βασιλεὺς, μάλιστα.

— Εἶδες τὸ πρόσωπόν του;

— Ὅχι.

— Ἦκουσες τὴν φωνὴν του;

— Ὅχι.

— Πόθεν λοιπὸν τὸν ἐγνώρισες;

— Διότι τρέχουν τὰ κόκκαλά του, ὅταν περιπατῇ.

— Τινόντι, ἀπήντησεν ὁ δικαστὴς, τὸ παράξενον αὐτὸ τὸ παρατήρησα εἰς αὐτὸν μόνον. Ἄκουσε, κυρία; ἀπόψε θὰ ἔχη τὴν ὑποσχεθεῖσαν ἀνταμοιβήν.

— Καὶ τὸ μυστικόν; θὰ τὸ φυλάξετε πάντοτε μυστικόν;

— Ἀμφιβάλλεις;

— Ὁ Θεὸς λοιπὸν νὰ σὰς φυλάττῃ, κύριε δικαστά· ἡ εὐτυχέστερα ἡμέρα τῆς ζωῆς μου θὰ ἦνε ἐκεῖνη, καθ' ἣν θὰ σώσω τὴν ζωὴν σου, τὴν ζωὴν σοῦ, ὁ ὁποῖος εἶσαι τόσον πολυτίμος δι' ὅλους μας.

Ὁ Ἰωάννης Πασχάλης ἀποχαριετίας τότε τὴν γραῖαν, ἐκνήλησεν οἴκαδε καὶ ἐστειλεν ἀμέσως δικαστικὴν κλητῆρα εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ Ἀλκαζάρ. Διὰ τοῦ κλητῆρος τοῦτου προσεκκλήτε ὁ δὸν Πέτρος βασιλεὺς τῆς Καστίλλιας νὰ ἐμφανισθῇ τὴν ἐπαύριον ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τοῦ πρώτου βοηθοῦ τοῦ εἰσαγγελέως (Ἔπεται τὸ τέλος.)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ.

(Συνέχεια ἀπὸ 271 τόμ. Γ'.)

Πόλις τῆς Γαλιλαίας.

Ἐν δ' ὠρ ἡ Ἀεν δ' ὠρ. Ἡ πόλις αὕτη ἔκειτο πρὸς μεσημβρίαν τοῦ Θελώρ καὶ εἶνε γινωστὴ διὰ τὴν ἐγγραστρίμυθον, ἣν τινὰ ἐσυμβουλεύθη ὁ Σαούλ (Βασιλ. Α'. κεφ. 28, ἔδαφ. 7ον, 8ον). εἰς τὴν πόλιν ταύτην δεικνύουσιν εἰσεῖσι τὸ σπήλαιον, εἰς ὃ ἡ γυνὴ αὕτη κατώκει καὶ ὃ ἀπέχει ἀπὸ τὴν Ναζαρέτ 21)2 λέύγας.

Ναίν. Ἡ πόλις αὕτη ἔκειτο εἰς τὴν πεδιάδα Ἰσραὲλ πλησίον τῆς πόλεως Ἀενδῶρ. Τῆς πόλεως Ναίν γίνεται μνεία εἰς τὸν εὐαγγελιστὴν Λουκᾶν (κεφ. 7ον ἔδαφ. 11ον), διότι εἰς αὐτὴν ἀνέστησεν ὁ Κύριος τὸν μονογενῆ υἱὸν τῆς χήρας.

Ἀφ' ἐκ. Ἡ πόλις αὕτη κείται εἰς τὴν πεδιάδα Ἰσραὲλ· πλησίον τῆς πόλεως αὐτῆς ἐγένετο ἡ μεταξὺ Ἰουδαίων καὶ Φιλιστικῶν μάχη, καθ' ἣν ὁ Σαούλ καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἰωνάθαν ἔπεσαν φονευθέντες, (Βασ. Α'. κεφ. 29 ἔδαφ. 1ον, 2ον, 3ον, καὶ κεφαλ. 30ον ἔδαφ. 2ον). Ἡ πόλις αὕτη Ἀφ' ἐκ ἀνήκειν εἰς τὴν φυλὴν τοῦ Ἰσάχαρ· ἄλλη δὲ τις πόλις Ἀφ' ἐκ ἀνήκουσα εἰς τὴν φυλὴν τοῦ Ἀσέρ ἔκειτο παρὰ τὴν πόλιν Σιδῶνα.

Ἀκχι ἢ Ἡερολεμαϊκή τὴν σήμερον καλουμένη Ἀκρη ἢ Ἅγιος Ἰωάννης. Κεῖται πρὸς βορρᾶν τοῦ Καρμήλου καὶ εἶνε παλαιὰ πόλις τῶν Φοινίκων. Πτολεμαϊκῆ ὀνομασίῃ, φαίνεται, ὑπὸ τῶν Πτολεμαίων, ἀλλ' ὑπὸ τίνος ἀδηλον ἐπὶ τῶν Μικκαδαίων ἢ πόλις αὕτη περιήλθεν εἰς χεῖρας τῶν Ἰουδαίων, ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ κατεκυριεύθη πάλιν ὑπὸ τῶν Πτολεμαίων. Ἐπὶ Κλαυδίου Καίσαρος ἡ πόλις ἔγινεν ἀποικία Ρωμαϊκῆ, κατὰ δὲ τὰς πρώτους χρόνους τοῦ Χριστιανισμοῦ εἰς τὴν πόλιν αὕτην ἐγκατέστη ἐπισηφοτὴ ἑξαρτωμένη ἐκ τοῦ Πατριάρχου τῆς Ἀντιοχείας.

Ἐπὶ τῆς αὐτοκρατορίας ἢ δυναστείας τοῦ αὐτοκράτορος Πρακλείου ἡ πόλις ἔπεσεν ὑπὸ τὸ κράτος τῶν Ἀράβων· ἐπὶ τῶν πρώτων δὲ σταυροφοριῶν καὶ ἡ πόλις αὕτη καὶ ἅπανα ἡ Παλαιστίνη ἐξουσιάζετο ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου τῆς Αἰγύπτου. Κατὰ καιροὺς δὲ περιήλθεν ἄλλοτε εἰς τοῦτον καὶ ἄλλοτε εἰς ἕτερον

τόν ξένον ἐξουσιαστὴν Χριστιανὸν ἢ Μουσουλμάνον. Ἐπ' ἐσχάτων δὲ κατέστη ἐπίσημος, διότι αὐτὸς ἀνεστράφη ἢ πρὸς ἀνατολῆς πορείαι τοῦ μεγάλουρράτου Ναπολέοντος.

Σήμερον κατοικεῖται ἀπὸ 16 περίπου χιλιετίας κατοίκων τὰ ἀρχαῖα αὐτῆς κελύφηνα καὶ τὰ ἐκ τῶν σταυροφόρων σχεδὸν ἐξελίπον παντελῶς ὁ λιμὴν τῆς Πόλεως. Ἐκεῖ εἶνε εἰς τῶν ἐπιστηματέρων κελύφηνα τῆς Συρίας ἢ καὶ περικυκλωθεὶς ὑπὸ παιδάδος μίσητος 8 λευγῶν, πλάτους δὲ 2, καὶ διατρίβει αὐτὴν ὁ ποταμὸς Βίλος.

Ἡ Σαμάρεια.

Ὁ νομὸς τῆς Σαμαρείας εἶνε ὁ μικρότερος νομὸς τῆς Παλαιστίνης, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἔλαβεν ἐκ τῆς πόλεως Σαμαρείας, ἣτις ὑπῆρξεν ἡ καθέδρα τῶν βασιλέων τοῦ Ἰσραὴλ. Πρὸς βορρᾶν ἢ Σαμάρειαν ὁρίζεται ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς, πρὸς ἀνατολῆς ὑπὸ τοῦ Ἰορδάνου, πρὸς μεσημβρίαν ὑπὸ τῆς Ἰουδαίας καὶ πρὸς δυσμῆς ἐξτείνεται μέχρι τῆς Θαλάσσης. Ἡ δὲ ὄρη τοῦ Ἰσραὴλ διατρίβεται τὴν χώραν ἀπὸ βορρ. πρὸς μεσημ. Ἡ Σαμάρεια πρὸς βορρᾶν περιλαμβάνει μέρος τῆς Παλ. καὶ πρὸς ἀνατολῆς μέρος τῆς πεδιάδος τοῦ Ἰορδάνου. Ἡ Σαμάρεια εἶνε ἐν ἀπὸ τὰ ἠραιότερα τῆς Συρίας μέρη. Σήμερον ἢ Σαμάρειαν ὀνομάζεται Ναπλοῦς καὶ τὸ πάλαι καὶ σήμερον εἰστέτι οἱ κάτοικοι τῆς χώρας αὐτῆς εἶνε μεμονωμένοι ἀπὸ τῶν λοιπῶν κατοίκων τῆς Παλαιστίνης, διότι οὐδέποτε μεγάλη ὁδὸς διὰ τῆς χώρας αὐτῆς διέρχεται. Αὕτη ἡ μόνησι τῶν κατοίκων τῆς ἡμέρας πολλοὺς νὰ καταφύγῃσιν εἰς αὐτὴν καὶ νὰ ἀσφύξῃσιν τὸν ἀρμόδιον αὐτῆς οὗτοι δὲ ἦσαν οἱ τὰς σκληρότητας τῶν κρατούντων φυγόντες. Περὶ Σαμαρείας ὀλίγως ἔχομεν γνῶσεις, διότι διὰ τὸ ὄρατον αὐτῆς οἱ ἄγιοι περιηγήσαντ' αὐτὴν ἐπισκεψάμενοι οἱ Σαμαρείται ἦσαν ἐχθροὶ ἄσπονδοι τῶν Ἰουδαίων σφάζοντες καὶ σήμερον εἰστέτι ὀλίγα τῶν δευσιῶν αὐτῶν λαίψανα, ὡς εἶναι ἐκείνηται καὶ αὐτοί. Οἱ Σαμαρείται οὗτοι ἔρχοντο τὸν νόμον τοῦ Μωυσέως, κατατρονίζοντες τοὺς Ἰουδαίους καὶ, προσευχόμενοι, δὲν στρέφοντο πρὸς τὸ ἕρος Ἰερουζαλὴν.

Φαίσιος ἦν. Ἡ πόλις αὕτη ἀπέχει 2 λέγας ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου καὶ 4 ἀπὸ τῆς Ἰερουζαλὴν. Ἐπὶ Σαδὸν ἡ πόλις αὕτη ὑπῆρξεν ὑπὸ τὸ κράτος τῶν Χαναναίων (Βασιλ. Α', κεφ. 33 ἐδαφ. 10). Ἐπὶ Σολομῶντος ἡ πόλις αὕτη περιλαμβάνεται εἰς τὸ βασιλείου τοῦ Ἰσραὴλ (Βασιλ. Γ', κεφ. 4. ἐδαφ. 12). Οἱ Ἕλληνας ὠνόμαζον τὴν πόλιν αὕτην Σαμάρειαν ἐξ αἰτίας δὲ τοῦ ὀνόματος τούτου ὑπέθεσαν τινες, ὅτι οἱ Σαδὸν οἱ κατὰ τὸ 631 π. Χ. ἐκατέθεν διαδόντες ἄριστον εἰς τὴν πόλιν αὕτην ἀπειλῆσαν πλὴν τούτου δὲν εἶνε πᾶσι ὄν. διότι πρὸς τῆς ἐκεῖθεν διαδόσεως τῶν Σαδωνίων ποιεῖ μὲν καὶ ὁ Ἰσίδωρος λόγον, ἀλλ' οὐδέποτε μνησθεὶς τούτου γίνεται εἰς τὸ Ἑβραϊκὸν βιβλίον. Καὶ τῆς διαδόσεως ἑμῶς τῶν Σαδωνίων ἀληθινῶς ὑποθεσάμενος, τὸ ὄνομα Σαμάρειαν ἐδόθη εἰς αὐτὴν μετὰ αἰῶνας, ἀφ' οὗ ἔθελ. οἱ Ἕλληνας ἐξηκολούθησαν καὶ κατέστησαν τὴν Ἀσίαν. Ἐπὶ τοῦ Ἰωσήπου ἡ πόλις αὕτη ἀπετέλει μέρος τῆς Δευκαλιείας, κατὰ δὲ τοὺς πρώτους αἰῶνας τοῦ Χριστιανισμοῦ εἰς τὴν πόλιν αὕτην ὑπῆρχον ἐπισκοπὴ καὶ ἐπὶ τῶν σταυροφόρων ἀρχιεπισκοπὴ. Σήμερον ἢ πόλις ἐκεῖνη εἶνε μικρὰ κώμη, 80 οἰκίας μόνον περιέχουσα.

Σαλαμίμ. Πόλις μικρὰ κειμένη πρὸς μεσημβρίαν τῆς Σαμάρειας.

Πόλις εἰς ἀπόστασιν τριῶν περίπου λευγῶν πλησίον τῆς πόλεως ταύτης εἶνε τὸν καλούμενον Λιδὸν ἐδῆπιζεν ὁ Πρωτοεραμὸς Ἰωάννης ἢ καὶ Ἰωάννης βασιλεύων ἐν Λιδῶν ἐγγύς τοῦ Σαλαμίμ, ὅτι ὕδατα πολλὰ ἦν ἐκεῖ. (Ἰωάν. ὁ Β' κεφ. 18. κεφ. 30. ἐδαφ. 23). Κατὰ τὸν Ἄγιον Ἰερώνυμον αὕτη εἶνε ἡ πόλις Σαλαμίμ, ἢ βασιλεὺς ἦτον ὁ Μακχισαδὸν (Γένεσις κεφ. 14. ἐδαφ. 18.) α καὶ Μακχισαδὸν βασιλεὺς Σαλαμίμ ἐξήνεγκεν ἄρτους καὶ οἶνον ἦν δὲ Ἰερὺς τοῦ Θεοῦ τοῦ Ἰσραὴλ, κατ' ἄλλους δὲ, Σαλαμίμ ἐλέγετο κατὰ τῆς πενηνταετίας χρόνου ἢ τῶν Ἰερουσαλημ καὶ αὐτῆς βασιλεὺς ἦτον ὁ Μακχισαδὸν.

Ἰερουζαλὴν. Ἡ πόλις αὕτη ἔκειτο τέσσαρας λέγας Β. Α. τῆς Σαμαρείας καὶ ἦτο μίαν ἐκ τῶν ἐπιστημοτέρων πόλεων τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰσραὴλ ἐξ αὐτῆς τῆς πόλεως ὠνομάσθη καὶ ἡ πεδιάς ἐν ἣ αὕτη καίτοι, Ἰερουζαλὴν εἰς τὴν πόλιν αὕτην ὁ βασιλεὺς Ἀχάβ ἐγένετο ἀνάκτορον, ἐξ οὗ κατεκυλίθη ἡ Ἰερουζαλὴν κατὰ διαταγὴν τοῦ Ἰησοῦ υἱοῦ Ἰωσαφάτ, (Βασιλειῶν Δ', κεφ. 30. ἐδαφ. 30—33—34). Εἰς τὰ περίε τῆς πόλ. Ἰερουζαλὴν ἔκειτο ἡ πόλις Βαβυλῶνα, περὶ ἧς γίνεται πολλὰς λόγους εἰς μόνον τὸ βιβλίον τῆς Ἰουδαίας (Κεφ. 40. ἐδαφ. 6. κεφ. 50. ἐδαφ. 10, 11, 15. κεφ. 51. ἐδαφ. 1, 3, 6, 13 κτλ.)

Σαμάρεια. Πόλις ὄχυρά θεμελιωθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἀμβρό, βασιλέως τοῦ Ἰσραὴλ, ἐπὶ τινος ἔρους, ὅπερ ἠγόρασαν αὐτὸς παρὰ τινος Σαμάρ διὰ ταλάντων δύο ἀέν τῆς αἰετὶ τῶν τρικοστίων καὶ πρώτου τοῦ Ἀσά βασιλέως Ἰούδα βασιλεύει Ἀμβρό ἐπὶ Ἰσραὴλ δώδεκα ἔτη ἐν Θεραῶ βασιλεύει ἐξ ἑτῆ. Καὶ ἐκτῆστος Ἀμβρό τὸ ἕρος τὸ Σαμάρειαν παρὰ Σαμάρ τοῦ κυρίου τοῦ ἔρους ἐν δύο ταλάντων ἀργυρίου καὶ ἠνωδόμενος τὸ ἕρος καὶ ἐπεκάλυψε τὸ ὄνομα... ἐπὶ τῆς ὀνόματι Σαμάρ τοῦ κυρίου τοῦ ἔρους Σαμάρειαν. (Βασιλειῶν Γ', κεφ. 16. ἐδαφ. 23, 24.)

Ἡ Σαμάρεια ἔθεν ἔγχε τὸ ὄνομα αὐτῆς ἐκ τοῦ κυρίου τοῦ τόπου, ἐφ' οὗ ἐκτίθη, καὶ ἀπέχεν ἐξ Ἰερουσαλὴν πρὸς βορρᾶν 16 περίπου λέγας ἀπὸ τοῦ ἐδάμου δὲ ἔτους τοῦ βασιλέως Ἀμβρό ὑπῆρξεν ἡ καθέδρα τῶν βασιλέων τοῦ Ἰσραὴλ πρὸ αὐτῆς δὲ καθέδρα τῶν βασιλέων τοῦ Ἰσραὴλ ἦτον ἡ πόλις Θεραῶ (Βασιλ. Γ', κεφ. 16. ἐδαφ. 23). Ἡ Σαμάρεια κατεστράφη ὑπὸ τοῦ Σαμμανασάρ βασιλέως τῆς Ἀσσυρίας καὶ ἀνηκοδομήθη ὑπὸ ἀποκρίων Ἀσσυρίων μετὰ ταῦτα κατεστράφη πάλιν ἐκ δευτέρου ὑπὸ τινος τῶν Ἀσσυρίων καὶ ἀνηκοδομήθη ἐκ νέου ὑπὸ τινος Σαββῆνου Ρωμαιοῦ, διοικητοῦ τῆς Συρίας. Ἡ Σαμάρεια ἠμῶσαν ἐπὶ Ἰερὺς τοῦ βασιλέως, ἔτους ἀνήγειρον ἐν αὐτῇ ναὸν τοῦ Ἀυγούστου Καίσαρος, Ἰερουζαλὴν δ' αὐτὸν ὀνόμασε καὶ αὐτὴν τὴν Σαμάρειαν Σαδαστὴν Σαδαστὸς δ' ἐλέγετο Ἕλληνας! ὁ Ἀυγούστος Καίσαρ, ἔθεν ὀνομάσθη πρὸς τιμὴν αὐτοῦ καὶ ὁ μὴν Ἀυγούστος ὁ παρ' Ἕλλησι Μεταγεννητῶν καλούμενος.

Τῆς πόλεως Σαμαρείας οὕτε ἔγχε σχεδὸν σφάζονται πλέον. Εἰς τὴν πόλιν αὕτην λέγει ἡ παραδόσις ὅτι ὑπῆρχον οἱ τάφοι τῶν τριῶν προφητῶν, Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ καὶ προδρόμου, Ἰβλίου καὶ Ὀβιδίου.

Διονύσιος Α. Μ. Χαρκιλής.

ΑΜΦΙΒΙΑ.

Ἐπὶ πρώτου τοῦ φιλοσόφου Δημοκρίτου ὀνομάσθησαν οὕτω ζῶντινα, τὰ ὁποῖα, ὡς γνωστόν, δύνανται νὰ ζῶσιν ἀσπύφως καὶ εἰς τὴν ἕρραν καὶ ὑπὸ τὴν ἐπιπέσειν τῶν ὕδατων, ὡς λ. γ. οἱ βράχοι, αἱ χελώναι, οἱ κροκοδείλοι κ. λ. π. Τῶν ἀμφιβίων τὰ ὄργανα τῆς ἀναπνοῆς καὶ τῆς ἀναπνοῆς διαφέρουσι σημαντικῶς ἀπὸ τὰ τῶν ἄλλων ζῶων. Κυρίως ὅμως τὰ ἀμφίβια διακρίνονται ἀπὸ μὲν τὰ χερσαῖα καὶ τὰ πτηνὰ κατὰ τὴν ψυχρότητα τοῦ αἵματός των, τὸ ὁποῖον δὲν εἶνε θερμότερον, οὔτε τοῦ αἵματος τὸν ὁποῖον ἀναπνεύουσιν, οὔτε τοῦ ὕδατος ἐντὸς τοῦ ὁποῖου ζῶσιν, ἐντὸς τῶν ἄλλων ζῶων τὸ αἷμα ἔχει θερμότητα 32° ἀπὸ δὲ τοῦ ἰσθμοῦ διακρίνονται κατὰ τὸ δεῖν αὐτὰ μὲν ἀναπνεύουσι διὰ τοῦ πνεύματος, ἐκεῖνοι δὲ διὰ τῶν βραγχίων.

Τὰ ἀμφίβια διέγουν ἐν γένει εἰς μέρη ἄγρια καὶ σκοτεινὰ ἢ εἰς ὑπόγεια κοιλώματα εἶνε δὲ πάντες σχεδὸν ὠστέα, ἐξαιρουμένων πολλὰ ὀστέων. Ἀξιοσημειώτως εἶνε ἡ εὐλαλία, διὰ τῆς ὁποίας ὀλοκλήρη μὲν τῶν ζῶων τούτων ἀποκοιόμενα ἀναφύονται, οὕτως εἰπεῖν, ὡς φυτὰ. Ὅχι ὀλοκλήρη ἀξιοσημειώτως εἶνε προσέτι καὶ τούτο, ὅτι πολλὰ τῶν ζῶων τούτων δύνανται νὰ ζῆσιν ἐπὶ μῆνας ὀλοκλήρους ἀνευ τροφῆς καὶ τὸ κυριώτερον ἀνευ αἵματος.

Οἱ σημερινοὶ ζωολόγοι ταξιθετοῦντες τὰς χελώνας καὶ τοὺς κροκοδείλους εἰς τὴν ὀμοταξίαν τῶν ἑρπετῶν, διὰ δὲ τοὺς βραγχίους ἰδιαιτέρως ὀμοταξίαν δημιουργοῦντες, τὴν ὀμοταξίαν τῶν βατραχίων, ἀποθίβουσι τὸν τίτλον ἀμφίβια εἰς μίαν τῶν 12 τάξεων, ἀφ' ὧν ἀπαρτίζεται ἡ ὀμοταξία τῶν θηλαστικῶν (1). Ἡ τάξις αὕτη ἐμπεριέχει τὰς φώκας καὶ τοὺς Θαλασσίους ἵππους.

Αἱ 12 τάξεις τῶν θηλαστικῶν εἰσι 1. τὰ δέγαια, 2. τὰ τετραπόδια, 3. τὰ ἀρπακτικά, 4. τὰ ἀμφίβια, 5. τὰ χερσαία, 6. τὰ νυκτερινά, 7. τὰ τρωτικά, 8. τὰ τοῦ ἡ ἀνάδοξα, 9. τὰ παχύδεσμα, 10. τὰ κητιοειδή, 11. τὰ μαρσιποφόρα καὶ 12. τὰ μοισθηματικά. (Ἴδε καὶ σελ. 133, ἔθω τὸ ἐνδεκάτη γραπτὸν δεκάτη).

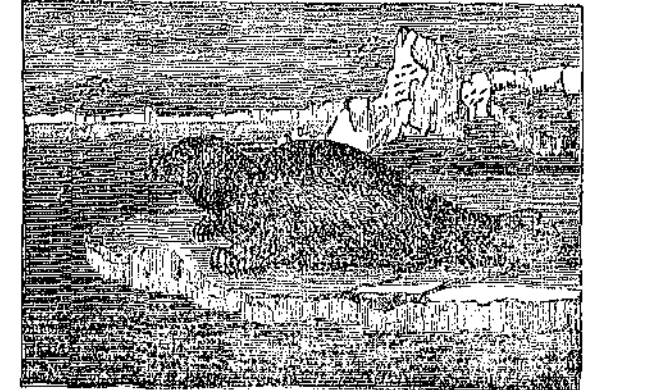
ΦΩΚΑΙ.

Ἡ κεφαλὴ τοῦ ζῴου τούτου ὀμοιάζει μὲ τὴν τοῦ κυνός, τὸ βλέμμα τοῦ ἐκπρᾶξει ἡμερότητα καὶ νοσηρότητα, τὰ ὄρα ὀλίγον ἢ οὐδὲν εἶχεν, τὰ χεῖρα φέρουσιν ἰσχυροὺς μύστακας. Καθόλου δὲ τὸ μὲν πρόσθιον μέρος τοῦ σώματος τοῦ ὀμοιάζει μὲ τὸ σῶμα τετραπόδου, ἢ δὲ ὀπίσθια ἄκρα ἔχει περισσοτέρην ὀμοίωσιν μὲ τὸ σῶμα ἰχθύος. Οἱ ἐμπρόσθιοι πόδες τοῦ εἶνε κεκαλυμμένοι ὑπὸ μαλλώδους δέρματος μέχρι τῆς πογμῆς, ἀποκλήγονσι δὲ εἰς ὁ δακτύλους καλυμμένους καὶ ὀπίσθιους δι' ἀγκυροειδῶν ὀστέων, οἱ δὲ ὀπίσθιοι εἶνε κεκαλυμμένοι μέχρι τῆς πέτερης, μεταξὺ δὲ αὐτῶν ἐκφύεται μικρὰ τὸς οὐρά. Παχὺ στῆμα πιμαλῆς διδίδει εἰς

(1) Ἴδε γνωστόν, τὰ ζῴα κατὰ τὸν Κωθίρον διακρίνονται εἰς τέσσαρας ὀμοταξίας: τὴν ἢ Α', τὰ σπονδυλωτὰ, ὑποδιαιρεῖται εἰς πέντε ὀμοταξίας τὰ θηλαστικά, τὰ πτηνὰ, τὰ ἑρπετικά, τὰ βατραχία καὶ τοὺς ἰχθύες.

Ἄρα τὰ μέρη τοῦ σώματος σχῆμα στρογγύλον. Ἐπὶ τῆς ξηρᾶς τὰ ζῴα ταῦτα κινεῖται μετὰ πολλῆς δυσκολίας, ἐν τῷ ὕδατι ὅμως βυθίζονται καὶ κλέουσι μετὰ πολλῆς εὐκολίας, δύνανται δὲ νὰ διαμείνωσιν ἐπὶ πολλὸν χρόνον χωρὶς νὰ ἀναπνεύσωσι, τὴν ὁποῖαν ἰδιότητα ἔχουσιν ἐκ τῆς κατασκευῆς τῶν μυκήθρων, καλυπτομένων ὑπὸ βλεβίδων ἐμπροσθεν τῶν ὕδατος τοῦ νὰ εἰσέλθῃ ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐκ τῆς ἐν τῷ ἥπατι ὑπάρξεως φλεβώδους κόλπου, ὅστις χρησιμεύει ὡς δεξιμηνὴ τοῦ αἵματος, ὁποῖος ἢ διακοπῆ τῆς ἀναπνοῆς διακοπῆ τὴν κίνησιν τοῦ ρευστοῦ τούτου.— Ζῶσι δὲ αἱ φώκαι ἐξ ἰχθύων, εἶνε ἡμερα καὶ νυκτερινα ζῴα, ἡμεροῦνται εὐκόλως καὶ δεκνύονται πολλὴν σιτορῆν πρὸς τοὺς τροφίους των. Εἰρίσκονται εἰς ὅλους τοὺς ἀρκιλοὺς, ἰδίως δὲ εἰς τοὺς πόλους καὶ κατὰ τὸν ἰσημερινὸν ἀπανθῶνται πολυπληθέστερα κατ' ἀγέλας, συνιστάμενας ἐξ 150 ἕως 200 ἀτόμων. Θηρεύονται διὰ τὸ ἐκ τοῦ λίπους των παραγόμενον ἔλαιον, τὸ ὁποῖον χρησιμεύει εἰς φωτισμὸν καὶ εἰς τὴν βυρποδοσίαν, καὶ διὰ τὸ δέρμα ἐξ οὗ γίνονται ἀτμοὶ καλύματα, μαλωτά, κτλ.

Τὸ γένος τούτο διακρίεται εἰς δύο κύρια εἶδη: τὰς ἰθίως λεγομένους φώκας καὶ τὰς ὠπαρίας.— Αἱ πρώται διακρίνονται ἐκ τῆς ἐλλείψεως ἐξωτερικῶν ὠτων καὶ ἐκ τῶν κυρτῶν ὀστέων των ὑποδιαιροῦνται δὲ εἰς 4 εἶδη, τὰ ὁποῖα εἶνε α.) ἡ κοινὴ φώκη ἢ ὑποδιαιροῦνται δὲ εἰς 4 εἶδη, τὰ ὁποῖα εἶνε α.) ἡ κοινὴ φώκη ἢ

Φώκη.

Θαλάσσιος βοῦς, τοῦ ὁποῖου τὸ σῶμα ἔχει συνήθως μῆκος 1—2 μέτρ. καὶ καλύπτεται ὑπὸ τριῶν φιλῶν ὑποκίτρινον, στελεθουσίαν καὶ φερουτῶν μαλακῶν στίγματα. Τὸ εἶδος τούτου ἐπιπολάζει ἰδίως πρὸς τὰ ἀρκτικά πελάγια, ὅπου ζυγοῦται τὸν πλῆθος αὐτῶν, ὅτε ἐκ μόνης τῆς νήσου τῆς Νέας Γῆς στελλονται εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὑπὲρ τὰς 100,000 δερμάτων καὶ 1400 τόνοι ἔλαιου ζυγοῦσι δὲ συνήθως αὐτὰς τείνοντες ἐπὶ τῆς παραλίας θύκτου μεγάλου, ἐν αἷς περιδύονται ἐνίοτε ὀλοκλήροι ἀγέλας β.) ἡ λευκογάστρη φώκη, ἐξαιρετικῶς ἰδίως ἐν τῷ Ἀρκτικῷ, διηκασία δὲ αὐτὰ τῆς προσημειωμένης κατὰ τὸ μέγεθος. γ.) ἡ κοκκινοκωλιτὴ φώκη, οὕτω καλούμενη ἐκ τῆς ἐλαστικότητος τοῦ δέρματος τῆς κεφαλῆς τῆς, δι' οὗ ἐν ἕρρα κινθῶν καλύπτει τοὺς ὀφθαλμούς τῆς ὡς διὰ κοκκινοῦ τὸ εἶδος τούτου εὐρίσκειται ἰδίως εἰς τὴν περηνωμένην Ὀκλασσον. τέλος δ.) ἡ πρωθισσιδοφόρος

φώκη, εδρισκομένη ἰδίως εἰς τὸν Εἰρηναῖον Ἰνκεανόν, οὓσα δὲ μέγιστη πασσῶν τῶν ἄλλων, διότι τὸ σῶμά της γίνεται 7—10 μέτρων κατὰ τὸ μήκος καὶ 4—5 τὴν περιφέρειαν, ὀνομάζεται ἀπὸ βραχέως καὶ κινητῆς σαλπικγοειδούς προσέχης, εἰς ἣν ἀπολήγει τὸ ρύγχος της, διὸ καὶ θαλάσσιος ἐλέφας προσεπικαλεῖται. Αἱ ὠτρύαι διακρίνονται ἐκ τοῦ ὅτι ἔχουσι μεγαλύτερα ἐξωτερικὰ ὄντα (ὄθεν καὶ ἡ ὀνομασία των), ἔχουσι δὲ τοὺς δακτύλους σχεδὸν ἀκινήτους, τοὺς δὲ ὄνυχας μικροὺς καὶ πλατείς. Τὰ κυριώτερα εἶδη αὐτῶν εἶνε: ἡ χαιτοφόρος φώκη, οὕτως ὀνομαζομένη ἀπὸ τῶν θασέων θυσσανῶν, τριγῶν καλυπτουσῶν τὸν λαίμον της, ἰσομεγέθης δὲ σχεδὸν οὓσα μὲ τὴν προβοσκιδόφρον καὶ ἡ θαλασσία ἄρκτος, κατὰ τὸ ἦμισυ σχεδὸν μικρότερα καὶ ἄνευ χαιτῆς ἀμφότερα τὰ εἶδη εὐρίσκονται ἐν τῷ Εἰρηναίῳ Ἰνκεανῷ.

Ἡ ἀλιεῖα τῶν ζῶων τούτων εἶνε ἐπικερδεστάτη. Μία μόνη φώκη δύναται νὰ παραγάγῃ 1)2 τόνον ἐλαίου ἢ δὲ σὰρξ αὐτῶν συνιστᾷ μέρος τῆς τροφῆς τῶν κατοικῶν τῶν μεσημβρινῶν παραλλείων.

ΘΑΛΑΣΣΙΟΙ ΙΠΠΟΙ.

Ὁ θαλάσσιος ἵππος διακρίνεται τῆς φώκης ἐκ τῶν δύο ἀμνητηρίων ὀπίλων, τὰ ὅποια φέρει ἐπὶ τῆς ἄνω σιαγόνης. Οἱ θαλάσσιοι ἵπποι, τῶν ὀπίλων τὸ σῶμα δύναται νὰ φθάσῃ μέχρις 7 μέτρων, ζῶσιν εἰς τὰς πολιὰς θαλάσσας καὶ τρέφονται κυρίως ἐκ θαλασσίων φυτῶν καὶ μαλακίων.

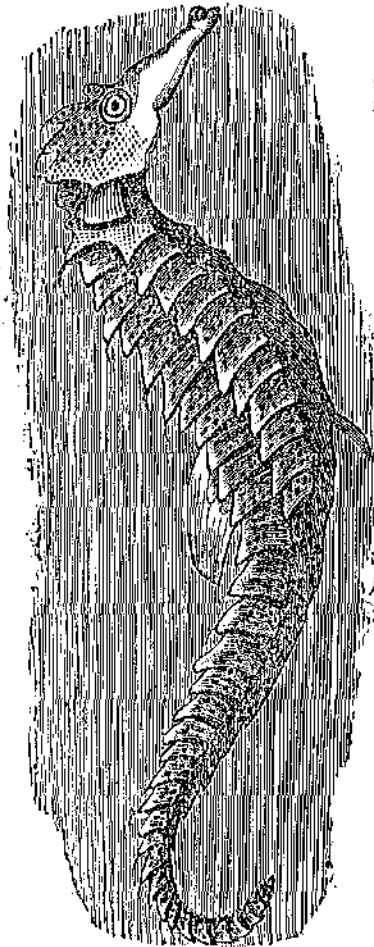
Ο ΙΠΠΟΚΑΜΠΟΣ.

Ἰππόκαμπον ἢ Ἰπποκάμπην ὀνομάζον οἱ ἀρχαῖοι μυθώδεις τι θαλάσσιον ζῶον, ἣτοι ἵππον, ἔχοντα κυρτὴν οὐράν ἰχθύος, ἐπὶ τοῦ ὀπίλου ἐξωγρόφρον συνήθως ἐποχομένους τοὺς θαλασσίους θεοὺς· ἀλλὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐδόθη καὶ εἰς τὸ μικρὸν θαλάσσιον ζῶον, τοῦ ὀπίλου δίδομεν τὴν εἰκόνα κατωτέρω, γνωστότατον εἰς τὰς παραλλίας τῆς Μεσογείου, ὡς καὶ εἰς τὸν Ἰνκεανόν καὶ τὸ Ἰνδικὸν κέλαρος.

Τὸ ζῶον τοῦτο, καλούμενον ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν *Cavali marino* (θαλάσσιος ἵππος) εἶνε ἰχθύς ἀνήκων εἰς τὴν τάξιν τῶν λοροβογγίλων εἶνε δὲ πανταχῶ μικρὸν ὡς τὸ γνωρίζομεν καὶ ἀκακον, καὶ ἐπειδὴ κατὰ μὲν τὸ σχῆμα τῆς κεφαλῆς ὁμοιάζει μὲ τὸν ἵππον, μέλαιστα δὲ ἀφοῦ ξηρανθῆ, κατὰ δὲ τοὺς σπονδύλους ἐξ ὧν συντίθεται ἡ θήκη τοῦ σώματός του καὶ τῆς οὐράς, μὲ τὴν κάμπην, τῷ εἶδη τὸ ὄνομα ἰππόκαμπος.

Φυσιολόγος τις συλλαβὴν ἀνέθρεψε δύο ἰπποκάμπους θήλειαι καὶ εἶδεν ἐν αὐταῖς νοσησύνην τινά. Κελυμδῶντες κρατοῦσι τὸ σῶμά των ὄρθιον, ἀλλ' ἢ οὐρά των ζητεῖ νὰ συλλεθῇ πᾶν ὅτι

ἀπαντήσῃ ἐντὸς τῶν ὀπίλων. Τυλίσσονται περὶ τῶν θαλασίων καλάμων, καὶ ἀφοῦ σταθῶσιν οὕτω, βλέπουσι μετὰ προσοχῆς τὰ περὶ αὐτούς· ἅμα δὲ ὡς διακρίνωσι βορρὴν τινὰ ἀρμαθίαν, ἐφορμάσωσιν ἐπ' αὐτῆς τάχιστα. Ὅσκις πληροῖσθαι ἰπποκάμπους τις πρὸς ἄλλον, συνήθως συμπλέκουσι τὰς οὐράς των ἀμφότεροι· ἀλλ' ὅταν θελήσωσι νὰ χωρισθῶσι, καταβάλλουσι ἄγωνα, καὶ διὰ τὸ κατωρθῶσθαι προσκολλῶνται εἰς τοὺς κλαμούς ἐκ τῶν κάτω τῆς γνάθου των. Τὸ αὐτὸ τοῦτο πράττουσι καὶ δοαίαι,

Ἰππόκαμπος.

κρατοῦντες περιτυλιγμένον διὰ τῆς οὐράς των πράγμα τι, ἔχουσιν χρεῖαν στηρίγματος ὅπως ἀνέλθωσι πρὸς τὰ ἄνω. Οἱ ὀφθαλμοὶ των κινῶνται κατ' ἄλλην διεύθυνσιν ἕκαστος, ὡς συμβαίνει καὶ εἰς τοὺς χαμαιλέοντας· αἱ δὲ ἔριδες τῶν ὀφθαλμῶν των εἶνε στιλπναί, καὶ περικυκλοῦνται ὑπὸ κυσνῆς στεφάνης.

Οἱ ἰππόκαμποι εἶνε ποικίλων χρωμάτων πλήθουσι δὲ εἰς τὰ περὶ τῆς Νεαπόλεως, ἔπου οἱ παῖδες τοὺς ξηραίνουσι καὶ τοὺς προσφέρουσιν εἰς τοὺς ξένους περιηγητὰς ὡς πρᾶγμα τι περιεργον.

(Μυρ(α Ὄσα).

